

Annettu julkipanon jälkeen  
9.3.2017

**ASIA** Omassuon turvetuotannon ympäristölupa ja toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta, Eura

**HAKIJA** A. Ahlström Kiinteistöt Oy  
Laviantie 22  
29600 Noormarkku

**HAKEMUS** A. Ahlström Kiinteistöt Oy on 15.7.2015 aluehallintovirastoon saapuneella ja sittemmin täydentämällään hakemuksella pyytänyt ympäristölupaa Omassuon 65,2 hehtaarin suuruisen uuden alueen turvetuotantoon Euran kunnassa.

Lisäksi hakija on pyytänyt lupaa toiminnan aloittamiseen pintavalutusken-  
tän, laskeutusaltaan ja eristysojien toteutuksen osalta muutoksenhausta  
huolimatta.

## **LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA**

Ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7 d) mukaan luvanva-  
raista toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus. Ympäristönsuojelu-  
asetuksen 1 §:n 2 momentin 7 c) kohdan nojalla aluehallintovirasto on toi-  
mivaltainen viranomaisen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

## **HAKEMUKSEN SISÄLTÖ**

### **Toimintaa koskevat luvat, lausunnot, sopimukset, alueen kaavoitustilanne ja YVA**

Tuotantoalueella ei ole aiempaa ympäristölupaa. Hankealue on kokonai-  
suudessaan hakijan omistuksessa.

Lainvoimaisessa Satakunnan maakuntakaavassa ei ole merkintöjä Omas-  
suolla tai sen välittömässä läheisyydessä. Alue rajautuu matkailun kehit-  
tämisyöhykkeelle (mv2), jossa alueidenkäytön suunnittelussa on kiinnitet-  
tävä huomiota matkailuelinkeinojen ja virkistyspalveluiden kehittämiseen  
sekä otettava huomioon toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, mai-  
sema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoin ja asutukseen.

Satakunnan maakunnan tuulivoimatuotantoalueita käsittelevässä lainvoimaisessa vaihemaakuntakaava 1:ssä ei ole merkintöjä Omassuon alueella tai sen läheisyydessä.

Hankealueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

## Toiminta

### Yleiskuvaus toiminnasta

Omassuon tuotantoalueen kunnostustoimet on suunniteltu aloitettavaksi talvella 2016/2017, jolloin tuotantoalueen ympärille kaivettaisiin eristysojat ja tuotantoalueelle rakennettaisiin ensin keskitetyt vesiensuojelurakenteet (laskeutusaltaat ja pintavalutuskenttä) ja tämän jälkeen tuotantoalueen sarka-, kokooja- ja laskuojasto. Ojien kaivutyöt tehdään talvella. Tuotantoalueen pinta pyritään muokkaamaan riittävästi peruskuivalla alueella ojaiston kaivun jälkeen seuraavana kesäkautena. Tuotantoalueen pinta valmisteltaisiin kesinä 2017 ja 2018.

Omassuon tuotantoalue on jaettu kolmeen tuotantolohkoon. Omassuon tuotantoalueen pinta-ala on 60,1 ha (sarka-ala) ja auma-alueiden ala on 5,1 ha. Laskeutusallas-, pumppaamo- ja tukikohta-alueen ala on 3 ha. Pintavalutuskentän ala on 3,7 ha.

Alueella on tarkoitus tuottaa kasvu- ja kuiviketurvetta sekä jyrsinpolttoturvetta. Alueella tuotetaan turvetta keskimäärin 20 000 tuotanto-m<sup>3</sup>. Tuotanto tapahtuu yleensä toukokuun puolivälin ja elokuun lopun välisenä aikana. Varsinainen tuotantotoiminta (jyrsintä, turpeen kuivatus ja keräys aumoihin) tapahtuu kesän poutajaksoilla. Tuotantoa kesäkautena on keskimäärin noin 40 vuorokauden aikana. Muina aikoina tehdään tarvittaessa tuotantoalueen kunnostusta (sarkojen muotoilua, ojien ja altain kunnostusta ja puhdistusta). Tuotettu turve kuljetetaan käyttökohteeseen pääosin tuotantoa seuraavana talvikautena. Turvetuotanto suoalueella kestää noin 25 vuotta.

Omassuon tukikohta-alue sijaitsee tuotantoalueen keskivaiheilla sen itäreunalla.

Tuotannon loputtua alueelta poistetaan turvetuotantotoimintaan liittyvä kalusto ja rakenteet. Turvetuotannon loputtua alueella on kuivatusojasto. Tuotantoalueen mahdollisia jälkikäyttömuotoja voivat olla alueen soistaminen, vesittäminen, luontainen kasvittuminen ja maa- ja/tai metsätalouskäyttö tai niiden yhdistelmät.

### Vesien käsittely ja päästöt vesistöön

Omassuon vesienkäsittelyrakenteina ovat:

- sarkaojissa sarkaoja-altaat (lietesyvännys) ja sihtiputkirakenne (lietteenpidättimet)
- kokoojaojissa virtaamansäätöpadot

- kaksi laskeutusallasta
- pintavalutuskenttä (ympäri vuotinen toiminta, pumppaamo)

Tuotantokenttien kuivatus tehdään 20 metrin välein kaivettavilla sarkaojilla. Sarkaojien sarkaoja-altailla ja sihtiputkilla pidätetään kiintoainetta sarkaojaan. Kokoojaojien virtaamansäätöpadoilla pidätetään ylivirtaama tuotantoalueen ojastoon ja samalla laskeutetaan kiintoainesta ojastoon. Laskeutusaltaalla pidätetään kiintoainesta. Pintavalutuksella saadaan kiintoaineen pidätyksen lisäksi poistettua kuivatusvesistä liukoisia ravinteita.

Vesiensuojelujärjestelyt ovat toimintakunnossa tuotantokentän pinnan muokausvaiheessa. Kuivatusvedet johdetaan vesiensuojelurakenteiden jälkeen metsäojiin.

Tarkkailutulosten mukaan ojitettujen pintavalutuskenttien reduktiot ovat keskimäärin olleet kiintoaineella 14–87 % ja kokonaistypellä 6–53 %. Osalta ojitetuilta kentiltä on huuhtoutunut fosforia, mutta osa kentistä on poistanut kokonaisfosforia hyvin, parhaimmillaan 74 %.

Pintavalutuskenttä viettää loivasti jako-ojalta mittapadolle. Kentällä olevat metsäojat ovat veden virtaussuuntaan nähden poikittain. Pintavalutuskentän ojat esitetään tukittavaksi talviaikaan. Tukos voidaan rakentaa ojapenkereestä tai käyttää tukoksen rakentamiseen esim. ruokohelpi- tai olkipaaluja. Tukosmateriaalia ei oteta ojien väliseltä ojittamattomalta suopinnalta. Pintavalutuskentän keskeiset tiedot ovat:

|                                                    |         |
|----------------------------------------------------|---------|
| Pinta-ala                                          | 3,7 ha  |
| Pintavalutuskentän valuma-alue                     | 70,0 ha |
| Pintavalutuskentän valuma-alueesta tuotantoaluetta | 61,0 ha |
| Pintavalutuskentän ala valuma-alueesta             | 5,2 %   |
| Pintavalutuskentän ala tuotantoalueesta            | 6,0 %   |

Hakija on Länsi-Suomen ojitettujen pintavalutuskenttien tarkkailutulosten ominaiskuormituksia käyttäen arvioinut Omassuon kuntoonpanovaiheen ja tuotantovaiheen brutto- ja nettopäästöt (kg/v).

|                       | Brutto                  |                  |              |                         | Netto                   |              |                  |                         |
|-----------------------|-------------------------|------------------|--------------|-------------------------|-------------------------|--------------|------------------|-------------------------|
|                       | <i>Kiinto-<br/>aine</i> | <i>Kok<br/>P</i> | <i>Kok N</i> | <i>COD<sub>Mn</sub></i> | <i>Kiinto-<br/>aine</i> | <i>Kok P</i> | <i>Kok<br/>N</i> | <i>COD<sub>Mn</sub></i> |
| Kuntoonpano-<br>vaihe | 1380                    | 22               | 426          | 21000                   | 1142                    | 17           | 342              | 12000                   |
| Tuotanto-<br>vaihe    | 2100                    | 28               | 541          | 15000                   | 1800                    | 13           | 366              | 8400                    |

Hakija on esittänyt, että Omassuon ohjeellisiksi puhdistustehotavoitteiksi asetetaan kiintoaineelle 40 %, kokonaisfosforille 20 % ja kokonaistypelle 20 %.

## Pöly, melu ja liikenne

Tuotantoaikana liikenne on tuotantoalueen huolto- ja työmatkaliikennettä pääosin henkilöautoilla arviolta 5–10 ajoneuvoa vuorokaudessa. Turpeen kuljetus keskittyy talvikauteen, jolloin tuotantoalueelta ajetaan turve käyttökohteeseen. Tuotetun turpeen ajo käyttökohteeseen kestää yhdellä autolla 1,5–2 kuukautta (tuotettu turvemäärä 8 000 tonnia, kuormia 3–4 kpl vuorokaudessa). Kuljetukset keskittyvät pääosin talviaikaan, jolloin muu liikenne on keskimääräistä vähäisempää. Omassuon itäpuolen metsäautotieltä ja itä-pohjoispuolen Karjannousemantieltä rakennetaan pistotiet tuotantoalueen aumoille. Tuotantoalueen aumoilta turve kuljetetaan metsäautotien, Karjannousemantien ja Laitilantien (tie nro 43) kautta käyttökohteeseen.

Turvetuotannon mahdolliset pölyhaitat liittyvät pääasiassa jyrshinturpeen tuotantoon ja ajoittuvat tuotantokaudelle. Mitä maatumempaa turve on, sitä helpommin se pölyää. Myös sääolosuhteet, etenkin tuulen voimakkuus, vaikuttavat pölyämiseen ja pölyn leviämiseen. Tuulen nopeuden ylittäessä 10 m/s, tuotanto keskeytetään lisääntyneen paloriskin vuoksi. Pölyhaitan esiintymiseen vaikuttavat maaston muodot ja suojaavan puuston esiintyminen. Aumaus ja lastaus ovat pölyviä työvaiheita.

Mittausten ja mallilaskelmien tuloksissa esiintyy suurta vaihtelua, joka johtuu toiminnan luonteesta ja siitä, että mittaustuloksia on yksittäisistä työvaiheista vielä liian vähän, jolloin satunaistekijät (sääolot, turpeen kosteus ja maatumisuus) vaikuttavat tuloksiin. Lisäksi tuloksiin vaikuttaa olennaisesti, tarkastellaanko keskimääräistä tilannetta vai pahinta mahdollista tilannetta. Paikalliset maasto-olot, muun muassa suon ympäristön avoimuus vaikuttavat myös pölyn leviämiseen.

Mittausten mukaan vaikutusalue näyttää ulottuvan korkeintaan muutaman sadan metrin etäisyydelle tuotantokentän reunasta. Haitta ei ole koskaan samalla paikalla jatkuvaa, koska työvaiheen ajoittuminen tiettyyn kohtaan tuotantokentällä on hetkellistä ja pöly kulkeutuu kulloinkin vallitsevan tuulen suuntaan. Pölyhaittaa ei esiinny tuulen yläpuolella.

Äänen etenemiseen vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa kasvillisuus, maanpinnan ominaisuudet ja muodot, sääolot ja erilaiset esteet. Jos melulähde ja kuulijat sijaitsevat matalalla ja maasto niiden välissä on korkea, maksimoituu maavaimennus, kasvillisuusvaimennus ja estevaimennus.

Turvetuotannon aiheuttama melu ja värinä ovat peräisin työkoneista ja raskeista kulkuneuvoista. Tuotannon aiheuttama melu ei ole jatkuvaa, sillä tuotantopäiviä on vuodessa noin 40. Tuotantopäivinä turvekoneiden aiheuttama melu voi syntyä ympäri vuorokauden työvaiheista, tuotantotilanteesta ja säästä riippuen. Turvetuotannon aiheuttama meluhaitta on yleensä hyvin paikallinen ja vastaa maataloudesta aiheutuvaa konemelua.

## **Varastointi ja jätteet**

Omassuolla käytetään vuosittain työkoneissa polttoainetta noin 9 000 litraa ja voiteluöljyä noin 65 litraa. Tuotantokaluston tarvitsema polttoaine varastoidaan polttoaineen varastointiin tarkoitettuun maanpäälliseen polttoainesäiliöön. Säiliö sijoitetaan tukikohta-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen paikkaan, jonka läheisyydessä ei ole tuotantoalueen oja eikä maasto vietä ojaan. Tuotantokalusto käydään tankkaamassa polttoainesäiliöstä.

Omassuon tuotantoalueella jätteitä syntyy lähinnä tuotantokoneiden huollosta. Tuotantokoneiden huolto tullaan tekemään perustettavalla tukikohta-alueella, jonne varataan jätteille asianmukaiset keräys- ja säilytystilat. Tuotantoalueella syntyvät jätteet lajitellaan ja käsitellään kunnan jätehuollon mukaisesti. Voiteluaineet ja öljyiset jätteet sekä romuakut varastoidaan työmaalla tukikohta-alueen jätekatoksessa ao. jätteiden säilytykseen tarkoitetuissa astioissa. Ongelmajätteet alueelta hakee ongelmajätteiden keräysyritys. Muun kiinteän jätteen alueelta kerää jätehuoltoyritys tehtävän jätehuoltosopimuksen mukaan.

Omassuon turvetuotantoalueella syntyy arvion mukaan vuosittain noin 100–200 kg työkoneiden voiteluaineita, 30–40 kg suodattimia ja öljyisiä huoltojätteitä, 5 kg akkuromua sekä teräsromua ja mahdollisesti aumamuovia.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on esitetty hakemuksen liitteenä.

## **Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)**

Suunniteltu kuivatusvesien vesienkäsittely täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimustason ottaen huomioon tuotantoalueen koon ja olosuhteet tuotanto- ja vesiensuojelumenetelmien käytölle sekä hankkeesta aiheutuva vesistökuormitus ja sen vaikutukset alapuoliseen vesistöön.

Toiminnan tarkkailu toteutetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hyväksymillä tarkkailuohjelmilla ja ulkopuolisen tahon tekemillä tarkkailuilla. Omassuon kuntoonpanosta ja turvetuotannosta tehtäviin sopimuksiin liitetään kuntoonpanoon ja turvetuotantoon liittyvät ympäristölupaehdot sekä toimintatavat tuotantoalueen ympäristönsuojelurakenteiden käytössä ja hoidossa.

## **Hakemuksen muutos**

Hakija on vastineen yhteydessä muuttanut osittain tuotantosuunnitelmaa. Muutos on esitetty jäljempänä kohdassa ”Hakemuksen muutos ja hakijan vastine”.

## **Tuotantoalue, sen ympäristö ja toiminnan vaikutukset ympäristöön**

### **Tuotantoalueen nykytila**

Omassuo rajoittuu eteläpäässä Ahmasjärveen ja muualla kallioiseen ja mäkiseen moreenimaastoon. Tuotantoalueelta on lyhimmillään noin 600 metrin matka Ahmasjärvelle. Omassuo on suurelta osin ojitettu, mutta tuotantoalueen länsilaidalla on noin 25 hehtaarin laajuinen ojittamaton suoalue.

## **Asutus ja maankäyttö**

Omassuon tuotantoalue sijaitsee noin 3 km Euran keskustasta kaakkoon.

Lähin asutus sijaitsee suon länsipuolella 235 metrin etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Tilalla on 37 m syvä porakaivo, josta otetaan tilan talousvesi. Muilta osin asutus sijaitsee 520–1 520 metrin etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Tuotantoalueen ja lähimmän asutuksen välissä on metsä- ja peltoaluetta. Omassuon länsi- ja itäpuolella kulkevat sähkölinjat noin 450–1 700 metrin etäisyydellä Omassuon tuotantoalueen reunasta. Suon kaakkoispuolella 1 230 metrin etäisyydellä tuotantoalueen reunasta sijaitsee ampumarata. Omassuon itäpuolella kulkee metsäautotie, itä- ja pohjoispuolella Karjannousemantie ja itäpuolella Laitilantie (tie nro 43).

Turvetuotantoalueilla tehtyjen melumittausten ja -laskelmien perusteella on arvioitu, että tuotantokoneista aiheutuva melu ei useimmissa tapauksissa ylitä melun ohjearvoja tuotantoalueen ulkopuolella. Hankkeesta ei ole odotettavissa meluhaittoja asutukselle. Suon kunnostukseen liittyvät työvaiheet ovat lyhytkestoisia ja niitä ei tehdä joka vuosi. Työt voidaan ajoittaa päiväaikaan tehtäviksi.

Turvetuotannosta aiheutuva laskeutuvan pölyn haitta voi ylittää viihtyvyyshaittarajan noin 100 metrin etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. PM<sub>10</sub>-pitoisuuksien 24 tunnin pitoisuuslisä jää alle 50 µg/m<sup>3</sup> tasolla (ohjearvo) avoimessa maastossa 100 metrin etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Hankealueella ei ole esitetyillä haitta-alueilla asutusta.

Hakija esittää pöly- ja meluhaittojen minimoimiseksi Omassuon lohkolle 1 tuotannon rajoitusta 450 metrin etäisyysvyöhykkeelle lähimmästä asutuksesta, kun tuulen suunta on idästä tai kaakosta ja tuulen nopeus on yli 5 m/s. Samalla vyöhykkeellä ei työskennellä yöaikaan klo 22–07 välillä.

## **Luonto- ja suojeluarvot**

Omassuolta on vuonna 2014 tehty kasvillisuus-, pesimälinnusto-, viitasammakko-, päiväperhos- ja sudenkorentoselvitys. Lisäksi alueen liito-oravapotentialiaali on arvioitu.

### Kasvillisuus

Suurin osa kaavaillusta tuotantoalueesta on laaja-alaista ja vaihtelevaa varputurvekangasta, jossa mänty on valtapuuna. Tavanomaisia kasveja edustavat muun muassa suopursu, juolukka, kanerva, puolukka, tupasvilla

ja hilla. Alueella on myös vähäisesti jäkäläturvekangasta ja erilaisia muut-  
tuvia, joita ei voida tyypitellä kunnolla. Reunavyöhykkeillä on pienialaisesti  
muun muassa puolukkatyyppin kuivahkoa kangasta, mutta kuviot ovat pinta-  
alallisesti hyvin pieniä. Erityisesti itäosissa on myös mustikkaturvekangas-  
ta, jossa huomionarvoista on riidenlieon runsaus. Alueella ei ole erityisiä  
luontoarvoja.

Tuotantoalueen länsilaidalla on laaja ojittamaton suoalue, jossa on useita  
suotyypppejä. Osa alueesta on keidasrämettä, jossa kasvaa kitukasvuisia  
mäntyjä kermien päällä. Niiden välissä on lyhytkorsipintoja ja allikoita, jois-  
ta osa on varsin vetisiä. Osa alueesta lukeutuu puolestaan rahkarämeeksi,  
jossa ei ole selviä välipintoja vaan pienikasvuista kanervaa, hillaa, suokuk-  
kaa ja muita suolajeja. Puusto on saman tyyppistä kuin keidasrämeellä.  
Suon avo-osuus on pitkälti rahkanevaa, josta puusto uupuu kokonaan. La-  
jisto on muuten samanlaista kuin rahkarämeellä. Keidasräme, rahkaräme  
ja rahkaneva ovat metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäris-  
töjä (vähäpuustoiset suot), mutta alue on noin 30 hehtaarin laajuinen ko-  
konaisuus, minkä vuoksi se ei vastaa määritelmää. Suotyyppit ovat uhan-  
alaisuusluokituksessa elinvoimaisia.

Avosuolla on pieni metsäsaareke, jonka reunoilla on isovarpurämettä.

Lisäksi alueen itäreunalla on puolukkatyyppin kuivahkoa kangasta, kaksi  
melko tuoretta hakkuualaa. Toisella hakkuualalla on pieni lähdealue, jossa  
on tihkupintaa noin 2–3 aarin alueella. Lähde ei ole luonnontilainen.

Luontoselvityksen mukaan Omassuon tutkimusalue on kasvillisuudeltaan  
hyvin yksipuolista, mutta alueella on kuitenkin myös luonnontilaisia luonto-  
tyyppejä. Tällaisia ovat noin 30 hehtaarin laajuisen ojittamattoman suon  
suotyyppit. Laajan suon eteläosassa on pieni metsäsaareke. Aluetta ei voi-  
da tulkita metsälakikohteeksi, mutta se suositetaan säilytettävän ennallaan  
mahdollisuuksien ja maanomistajan harkinnan mukaan. Kyseessä ei ole  
kuitenkaan uhanalaisia luontotyypppejä, sillä ne luokitellaan elinvoimaisiksi.  
Myös itäosan pieni lähde suositetaan säilytettävän ennallaan. Muilta osin  
mahdollinen maankäyttö ei vaaranna arvokkaita luontotyypppejä, eikä  
uhanalaisia tai muutoin huomionarvoisia putkilokasvilajeja, sillä sellaisia ei  
esiinny alueella. Tutkimusalueelta löydettiin vain 106 putkilokasvilajia, mikä  
on hyvin vähäinen määrä pinta-alan nähden. Lisäksi lukuisat löydetyt lajit  
esiintyvät ainoastaan tielinjojen varsilla. Havaittujen kasvilajien joukossa ei  
ole yhtään valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaista tai muuten huomi-  
onarvoista lajia.

### Pesimälinnusto

Tutkimusalueen linnusto on hyvin tavanomaista lajistoltaan. Maastotöiden  
aikana alueelta kirjattiin 23 lajin reviiri, joista teeri, käenpiika ja isokäpylintu  
ovat huomionarvoisia lajeja. Teeri on EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji ja  
isokäpylinnun tavoin myös Suomen erityisvastuulaji. Lisäksi se on käenpii-  
an ohella valtakunnallisessa uhanalaisuusluokituksessa silmälläpidettävä  
(NT). Suurin osa lajeista on kuitenkin hyvin tavallisia ja niillä on runsaasti

soveliaista elinympäristöä tutkimusalueen ulkopuolella. Kolmen huomionarvoisen lajin perusteella ei voida esittää erityisiä maankäyttösuosituksia, sillä esimerkiksi vaateliasta suolajistoa ei esiinny lainkaan.

Rajauksella pesi 89 paria, joten kokonaistiheys neliökilometriä kohden on 86 paria, mikä on tyypillisen vähäinen lukema vaatimattomilla suoalueilla. Metsämaiden perustiheys on yleensä 100–200 paria ja rehevissä lehdoissa se voi kohota jopa 400–600 pariin per neliökilometri. Omassuon tutkimusalueella ei ole sellaisia linnustollisia arvoja, joita tulisi erityisesti huomioida maankäytön suunnittelussa.

#### Viitasammakko

Tutkimusalueella ei havaittu yhtään viitasammakkoa maastotöiden aikana. Soidinhavaintoja ei myöskään tehty, eikä missään havaittu kutua. Alueella ei ole lajille soveliaista tyypillistä elinympäristöä. Näin ollen lajia ei tarvitse huomioida erityisesti hankkeen jatkosuunnittelussa.

#### Päiväperhoset

Tutkimusalueen päiväperhoslajisto osoittautui suoalueiden osalta erittäin niukaksi, sillä teiden ulkopuolella havaittiin vain muutama kangasperhonen ja määrittämätön hopeatäplälaji sekä yksi suokeltaperhonen. Pohjoisosan tielinjauksen varrella havaittiin melko monipuolisesti lajistoa. Kaikki havaitut lajit ovat kuitenkin hyvin yleisiä.

Kohdelajeina pidettyjä muurainhopeatäplää ja rämekylmänperhosta ei havaittu ollenkaan, eikä niiden esiintyminen ole todennäköistä. Tutkimusalueella ei ole sellaisia päiväperhosiin liittyviä arvoja, joita pitäisi huomioida erityisesti maankäytön suunnittelussa.

#### Sudenkorennot

Tutkimusalueen sudenkorentolajisto oli hyvin niukkaa, sillä maastotöiden aikana alueelta löydettiin vain kuusi lajia ja 25 yksilöä. Kaikki lajit ovat hyvin tavanomaisia. Kohdelajeina pidettyjä direktiivin mukaisia lampikorentoja ei kuitenkaan havaittu, eikä myöskään alueellisesti harvinaisia suolajeja, hoikka- ja aapakiiltokorentoa. Tutkimusalueella ei ole sellaisia sudenkorentoihin liittyviä arvoja, joilla olisi vaikutusta maankäyttöön.

#### Liito-oravapotentiaali

Maastoselvitysten ohessa arvioitiin myös alueella mahdollisesti olevia soveliaita lisääntymis- ja levähdyspaikkoja liito-oraville. Liito-orava asettuu mieluiten kuusivaltaiseen metsään, jossa on riittävästi lehtipuita seassa. Lisäksi sopivia pesäpaikkoja, kuten vanhoja tikankoloja tai risupesäiä, täytyy olla riittävästi tarjolla. Kattavien maastotutkimusten perusteella tutkimusalueella ei ole liito-oraville soveliaita elinympäristöjä mainittavasti, joten lajia ei tarvitse erityisesti huomioida maankäytön suunnittelussa.

### Luonnonsuojelualueet

Omassuon lähin luonnonsuojelualue on Harolan lehdot (LHO020009) lehtojensuojeluohjelma, joka sijaitsee Omassuon itäpuolella noin 2,3 kilometrin päässä tuotantoalueen reunasta. Omassuon lähin muinaismuistokohde on Kinkassuon muinaismuistojäännös, joka sijaitsee Omassuon pohjoispuolella noin 1 kilometrin päässä tuotantoalueesta.

### Luonnontilaisuusluokka

Omassuon luonnontilaisuusluokka on Geologian tutkimuskeskuksen arvion mukaan 2. Hakemuksen mukaan ympäristönsuojelulain turvetuotannon sijoittumista koskeva 13 § ei tule sovellettavaksi.

## **Pohjavesialueet**

Omassuon itäpuolelle noin kolmen kilometrin päähän sijoittuu Vaaniin (nro 0205051) pohjavesialue.

## **Vesistö**

### Vesistö ja sen tila

Omassuo sijaitsee Eurajoen (34) vesistöalueen, Eurajoen keskiosan (34.02), Isosuon-Ahmasjärven (34.024) valuma-alueella. Vedet purkautuvat Omassuon turvetuotantoalueelta metsä/pelto-ojan ja Ahmasojan kautta Eurajokeen.

Ikaalisen Katajaluoman (vesistöalue 35.156) seurantatietojen perusteella arvioitut virtaamatiedot ovat:

|                                  | Valuma                 | Metsäojitus ja Ahmasoja las-<br>kussa Eurajo-<br>keen | Eurajoki Ah-<br>masojan las-<br>kun jälkeen |
|----------------------------------|------------------------|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| km <sup>2</sup>                  |                        | 43,72                                                 | 1335,90                                     |
|                                  | (l/s km <sup>2</sup> ) | (m <sup>3</sup> /s)                                   | (m <sup>3</sup> /s)                         |
| Keskivirtaama                    | 10                     | 0,4                                                   | 13                                          |
| Kevään keskiylivirtaama          | 140                    | 6                                                     | 187                                         |
| Kesäkauden keskiylivirtaama      | 48                     | 2                                                     | 64                                          |
| Kesän keskialivirtaama (30 vrk)  | 0,53                   | 0,02                                                  | 0,7                                         |
| Talven keskialivirtaama (30 vrk) | 1,27                   | 0,05                                                  | 1,6                                         |

Ahmasoja alkaa Ahmasjärvestä ja laskee Eurajokeen. Ahmasojasta on veden laadun havainto yhdeltä havaintopaikalta vuodelta 1963. Ahmasojan vesi oli tuolloin erittäin ruskeaa (väri 200 mg Pt/l tasolla) ja humusleimaista (kemiallinen hapenkulutus 25 mg/l) vettä. Kokonaistyyppipitoisuus on ruskeille humusvesille tyypillisellä tasolla (900 µg/l).

Asutuksen ja teollisuuden jätevedet ja etenkin maataloudesta johtuva hajakuormitus heikentävät joen tilaa. Myös rehevöityneen Köyliönjärven vesi tuo ravinteita Köyliönjokeen ja edelleen Eurajokeen. Eurajoen alueella on paikoin happamia sulfaattimaita, jotka aiheuttavat ajoittain jokiveteen happamuuspiikkejä.

Eurajoen keskimääräinen kokonaisfosforipitoisuus vaihtelee havaintopaikoilla 19–48 µg/l ja keskimääräinen typpipitoisuus 498–1 413 µg/l. Veden ravinteisuus kasvaa havaintopaikoilla alavirtaan. Vesi on lievästi rehevää/rehevää. Vesi on lievästi humusleimaista (värin keskiarvo 18–35 mg Pt/l ja humuspitoisuuden keskiarvo 5,9–7,7 mg/l). Veden pH:n keskiarvo on 7,3–7,7.

Hakijan arvion mukaan Omassuon kuormitus voisi näkyä hyvin lievänä typpipitoisuuden nousuna Ahmasojassa. Ahmasoja on luonteeltaan laajojen peltoalueiden halki virtaava peltoalueiden kuivatusoja. Eurajoessa Omassuon kuormituksen vaikutuksia ei voi erottaa. Omassuon vuotuinen nettokuormitustaso on 18 kg/km<sup>2</sup> kokonaisfosforia ja 620 kg/km<sup>2</sup> kokonaistyppeä. Vuotuinen fosforikuormitus on Eurajoen ja Omassuon alueella 11–15 kg/km<sup>2</sup> ja typpikuormitus 401–600 kg/km<sup>2</sup>.

#### Kalasto ja kalastus

Eurajoen keskiosan kalasto on monipuolinen. Tärkeimpien talouskalojen, ahvenen, hauen ja lahnan lisäksi saaliiksi saadaan myös jonkin verran nahkiaista, siikaa ja taimenta. Eurajoen keskiosan kalataloudellinen merkitys on kohtalainen ja joen keskiosassa on kohtalaisen tärkeä poikastuotantoalue monelle kalalajille. Pappilankosken voimalaitoksen rakentamisen (1928–1931) jälkeen joen keski- ja yläosan kalataloudellinen merkitys on ollut melko vähäinen, koska kalat eivät pääse nousemaan Pappilankosken voimalaitospadosta ylöspäin. Tavoitteena on myöhemmin rakentaa kalatie Pappilankosken voimalaitokseen, jolloin kalat voisivat nousta merestä Kiu-kaisten keskustassa sijaitsevalle padolle asti. Saharinkoskeen ja sen alapuolella olevaan Faltunkoskeen on istutettu viimeisen neljän vuoden aikana noin 0,5 kg:n painoista puronieriää ja kirjolohta 80–100 kg vuodessa.

Eurajoen alaosa on kunnostettu syksyllä 2004. Eurajoen alaosan koskien kalalajistoa ja erityisesti lohikalajien poikasten esiintymistä selvitettiin sähkökalastuksin lokakuussa 2007. Kappalemääräisesti yleisin saalislaji oli ahven, jota saatiin kahdesta koskesta. Biomassaltaan ehdottomasti merkittävin laji oli siika, lisäksi saatiin kaksi yksikesäistä haukea. Kaikki havaitut siikat olivat suuria, luultavimmin merestä jokeen kutemaan nousseita yksilöitä.

Vuonna 2009 toteutettiin sähkökoekalastuksia viidellä Eurajoen koskella. Tavoitteena oli selvittää koskialueiden kalalajistoa. Saalislajeja olivat made, törö, kivisimppu, kivennuoliainen, salakka, särki, ahven ja kolmipiikki. Lisäksi Nolponkoskesta saatiin yksi taimen. Tulosten perusteella sähkökoekalastusten saaliin määrässä ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Merkittävin muutos on ahvenen heikko esiintyminen vuoden 2009 koekalastus-

saaliissa. Ahven on ollut yhdessä särjen kanssa yleisin kalalaji velvoite-tarkkailussa tehdyissä sähkökoekalastuksissa. Yhden sähkökalastuskerran perusteella ei voida tehdä kuitenkaan suuria johtopäätöksiä ahvenen esiin-tymisen taantumisesta. Kolmipiikki tavattiin uutena lajina Suutalan- ja Nol-ponkoskessa vuoden 2009 sähkökoekalastuksissa. Taimenta ei ilmeisesti ole saatu kotiutumaan Eurajoen kunnostettuihin koskiin.

Eurajoen kalataloudellinen yhteistarkkailu, joka perustuu alueen kuormitta-jien ympäristöluvista määrättyihin tarkkailuvelvoitteisiin, toteutettiin viimek-si vuonna 2011. Tehdyissä sähkökoekalastuksissa selvitettiin seitsemän koskialueen kalakannan rakennetta. Koealojen sähkökalastuksissa saatiin saaliiksi yhteensä 476 kalaa, joiden yhteispaino oli 7 453 grammaa. Saalis-lajistoon kuuluivat ahven, särki, salakka, hauki, kivenuoliainen, kivisimp-pu, törö, kiiski ja taimen. Lajilukua voidaan pitää korkeana. Eurajoen kes-kimääräinen sähkökalastusalojen kalatiheys oli 42 kalaa/100 m<sup>2</sup> ja kala-kannan biomassa 657 g/100 m<sup>2</sup>.

Vuonna 2011 selvitettiin myös Eurajoen rapukannan tilaa koeravustuksilla neljällä koealalla, jotka olivat Kauttuankoski, Eurakoski, Paneliankoski ja Ir-janteenkoski. Jokaiselta Eurajoen havaintoalueelta saatiin täplärapuja saa-liiksi. Koeravustuksissa ei saatu yhtään jokirapua. Eurajoen 199 mertavuo-rokauden pyyntiponnistus tuotti yhteensä saaliiksi 103 täplärapua. Yksik-kösaaliiksi muodostui näin ollen 0,518 rapua/mertavr, mikä ilmentää heik-koa rapukantaa. Eurajoen täplärapukanta kantaa rapuruttoa, sillä lähes kaikilta havaintoalueilta saatiin yksilöitä, joissa oli silmin havaittavia rapu-ruttovaurioita. Kaiken kaikkiaan rutollisten rapujen osuus oli Eurajoen koe-ravustuksissa noin 10 %. Eurajoen täplärapukanta on painottunut suuriin, yli 10 cm pituisiin yksilöihin. Näiden rapujen osuus koeravustuksen saaliis-ta oli peräti 72 %. Pituudeltaan 8,6–9,9 cm rapujen osuus oli 27 % ja pien-ten rapujen (<8,6 cm) osuus puolestaan vain 1 %. Pienten yksilöiden vä-häinen määrä saattaa viitata lisääntymisvaikeuksiin.

Vuonna 2011 Eurajoen ja Eurajoensalmen kalastusta kartoittava kalastus-tiedustelu lähetettiin 1512 Eurajoen ja Euran kuntien kotitalouksille. Tie-dustelun otanta oli suuri, sillä kalastustiedustelu kattoi 22 % tiedustelualue-en kotitalouksista. Euran perusjoukossa kalastaneita vastauksia oli 41 kpl, mikä perusteella kalastaneita kotitalouksia oli 7 % perusjoukosta. Eu-rajoen perusjoukossa kalastaneita kotitalouksia oli puolestaan 25 kpl, mikä on 10 % kotitalouksista. Eurajoen osa-alueilla suurin osa kokonaispyynti-ponnistuksesta muodostui erityyppisestä vapakalastuksesta. Eurajoessa kalastetaan myös katiskoilla ja merroilla. Kolme eniten käytetyintä pyynti-muotoa olivat onki ja pilkki, heittovapa sekä katiskat ja merrat. Huomioita-vaa on, että perhokalastajien määrä sekä pyyntiponnistus olivat vuonna 2011 erittäin alhaisia. Eurajoki ei toistaiseksi vielä ole perhokalastajien suuren kiinnostuksen kohteena.

Tiedustelun perusteella Eurajoen kokonaissaalisarvio vuonna 2011 oli 4 471 kiloa ja Eurajoensalmen puolestaan 6 390 kiloa. Jos kokonaissaaliit suhteutetaan kalastajamääriin, niin jokiosuuden ruokakuntakohtainen saa-lis (10,5 kg) oli samalla tasolla merialueen ruokakuntakohtaisen (11,8

kg/rkk) saaliin kanssa. Eurajoen runsaimmat saalislajit olivat hauki (36 %), ahven (32 %) ja särki (21 %). Eurajoensalmen runsaimmat saalislajit olivat puolestaan ahven (22 %), silakka (18,5 %) ja särki (18 %). Siika muodosti Eurajoen kokonaissaaliista 12 %, mitä voidaan pitää kohtalaisen korkeana arvona. Kalastustiedustelun perusteella ravustus on tarkkailualueella vähäistä. Vuonna 2011 kalastustiedusteluun vastanneista 826 henkilöstä vain 3 ilmoitti pyytäneensä merroilla rapuja tarkkailualueelta (Taulukko 23). Yksi vastaajista oli ravustanut rapuhaavilla. Kalastustiedustelussa vastaajien mertapyynti ja saalis jäivät vaatimattomalle tasolle. Ilmoitettuja merta- vuorokausia oli 60 kpl ja mertasaalis 32 rapua. Yksikkösaalis (0,53 rapua/mertayö) oli samaa tasoa kuin tehdyissä koeravustuksissa.

Vastausten perusteella Pyhäjärvi-Eurakoski osa-alueen merkittävimmiä kalastushaittoiksi nousevat rehevöityminen, roskakalojen runsaus, vesikasvillisuuden lisääntyminen ja saalislajisto ei vastaa toiveita. Eurakoski-Pappilankoski osa-alueella oli puolestaan kaksi kalastushaittaa, jotka ylittivät 75 %:n kokonaishaitan rajan. Teollisuuden jätevedet nousevat tämän alueen merkittävimmäksi kalastushaitaksi. On huomioitava myös, että teollisuuden jätevedet saivat poikkeuksellisen paljon huomattavan haitan vastauksia. Toinen 75 %:n rajan ylittänyt kalastushaitta oli maatalouden jätevedet. Pappilanjoki-Eurajoen suu osa-alueella vain kasvillisuuden lisääntyminen ylitti 75 %:n rajan. Toiseksi suurin haitta oli teollisuuden jätevedet, mikä sai myös tällä osa-alueella suhteessa eniten merkittävän haitan arvoja. Merimetsot olivat merkittävimpien kalastushaittojen joukossa, saaden paljon huomattavan haitan haittavastauksia.

### Vesienhoitosuunnitelma

Lapinjoen-Sirppujoen toimenpideohjelma-alueella turvetuotanto on keskitynyt Lapinjoen ja Eurajoen vesistöalueille. Vuonna 2013 toimenpideohjelma-alueella oli toiminnassa seitsemän yli 10 hehtaarin turvetuotantoaluetta, joiden yhteenlaskettu tuotantoala on noin 775 ha. Tuotantoalueet ovat kooltaan pääasiassa alle 100 ha, alueella sijaitsee vain yksi yli 100 hehtaarin kokoinen turvetuotantoalue. Lisäksi alueella on toiminnassa useita alle 10 hehtaarin kokoisia turvesoita. Turvetuotannon kuormitusosuus Eurajoen-Lapinjoen-Sirppujoen kokonaiskuormituksesta on <1 %.

Omassuon suunnitelmassa on vesienkäsittelyssä vesiensuojelun perusrakenteet (sarkaojarakenteet ja laskeutusaltaat) sekä lisärakenteina virtaamansäätö ja pintavalutuskenttä. Rakenteet ovat turvetuotantoalueelta edellytetyt vesienkäsittelyrakenteet Satakunnan pintavesien toimenpideohjelmassa vuoteen 2015.

Eurajoen ylä- ja alaosa ovat ekologisesti tyydyttävässä tilassa. Eurajoen yläosa kuuluu Pyhäjärvestä Köyliönjoen yhtymäkohtaan asti keskisuuriin savimaiden jokiin ja Köyliönjoen alapuolella suuriin savimaiden jokiin. Eurajoen ekologinen luokka on tyydyttävä. Eurajoen tilaa ovat heikentäneet etenkin Euran jätevedenpuhdistamon ohijuoksutukset ja häiriöpäästöt. Eurajoen alaosan alueella on happamia sulfaattimaita, jotka aiheuttavat ajoittain jokiveteen happamuuspiikkejä.

## Ympäristöriskit

Turvetuotantotoimintaan ei sisälly erityisiä ympäristövaikutusten kannalta poikkeuksellisia riskejä. Alueen turvetuotantoprosessi toimii samalla tavalla koko tuotannon mahdollistavan ajan (jyrsintä, turpeen kuivatus ja turpeen ajo aumoihin). Tuotantoalueen vesistökuormitukseen vaikuttaa luonnollisesti tuotantoalueelta lähtevän virtaaman suuruus. Tuotantoalueen vesien-suojelurakenteet on mitoitettu myös suuremmille virtaamille. Tuotantoalueen palosuojelu tullaan toteuttamaan Sisäasiainministeriön julkaisun Opas turvetuotantoalueiden paloturvallisuudesta mukaan. Tuotantokaluston polttoaineen varastosäiliötä tarkkaillaan säiliön käytön ja täytön yhteydessä.

## Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Omassuon turvetuotantoalueen käyttötarkkailu toteutetaan pitämällä hoitopäiväkirjaa, johon merkitään tuotanto- ja kunnostustoimenpiteet.

Kunnostusajan kuormitustarkkailussa otetaan näytteet toukokuussa, kesäkuussa, elokuussa ja lokakuussa. Näytteistä määritetään kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi, kiintoaine, kemiallinen hapenkulutus, väri, rauta, pH ja kiintoaineen hehkutusjäännös. Virtaama mitataan näytteenoton yhteydessä. Näytteenottopaikka on pintavalutuskentän alapuoli. Kunnostusajan vesistötarkkailussa otetaan näytteet toukokuussa, kesäkuussa, elokuussa ja lokakuussa. Omassuon kunnostusajana näytteistä määritetään kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi, kiintoaine, kemiallinen hapenkulutus, väri, rauta ja pH. Näytteenottopaikkoina ovat pisteet metsä/pelto-ojassa pintavalutuskentän laskukohdan ylä- ja alapuolella.

Tuotantoaikana tehdään pintavalutuskentän tehon tarkkailua kahden vuoden ajan, kun suo on siirtynyt kunnostuksesta tuotantoon, ja uudelleen vuoden ajan ennen ympäristöluvan tarkistushakemuksen jättämistä. Näytteenottopaikkana on pintavalutuskentän ylä- ja alapuoli. Samoina ajankohdina tehdään tuotantoajan vesistötarkkailua. Näytteet otetaan toukokuussa, heinäkuussa ja lokakuussa. Näytteistä määritetään kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi, kiintoaine, kemiallinen hapenkulutus, väri, rauta, pH ja kiintoaineen hehkutusjäännös. Virtaama mitataan näytteenoton yhteydessä. Tuotantoajan vesistötarkkailussa näytteenottopaikat ja määritykset ovat samat kuin kuntoonpanoajan vesistötarkkailussa.

## Vahinkoja estävät toimenpiteet

### Kalatalousmaksu

Jos hankkeessa määrätään kalataloushaittojen korvaus, hakija esittää korvauksen suorittamista kalatalousmaksulla käytettäväksi esim. kalaston istutuksiin alapuoliseen vesistöön.

### Muut toimenpiteet

Hakija sopii alueen yksityisteiden käytöstä turvekuljetuksiin.

**Korvaukset**

Omassuon alapuolisessa metsä-pelto-ojassa, Ahmasojassa ja Eurajoessa Omassuon turvetuotannon kuormitus ei muuta vesistön laatua. Omassuon turvetuotannosta ei aiheudu korvattavaa haittaa kalastolle, kalastukselle, vesistön virkistyskäytölle eikä tonttien arvolle.

**Toiminnan aloittamisluvan perustelut**

Toiminnan aloittamisluvan hakeminen koskee hankkeen vesiensuojelurakenteiden toteutusta. Hankkeen vesiensuojelurakenteita ovat pintavalutus-kenttä, laskeutusaltaat ja eristysojat. Pintavalutuskenttä ympäröidään penkereillä. Rakenteiden toiminnalle ja toteutukselle on edullista, kun ne saadaan toteutettua rakentamiselle hyvin soveltuvana ajankohtana ja rakenteet ovat sijoittuneet suoalueelle ennen varsinaisten kuivatusvesien johtamista rakenteisiin. Rajoitettu toiminnan aloituslupa edistää vesiensuojelurakenteiden toimintavarmuutta.

Rajoitettu toiminnan aloitus ei aiheuta sellaisia muutoksia ympäristöön, että muutoksenhaku niiden johdosta tulisi hyödyttömäksi. Vesiensuojelurakenteiden toteutuksella aiheutettu kuormitus on vähäistä. Kuormitus on verrattavissa tavanomaisten metsäojien kaivuun liittyvään kuormitukseen. Hakija on valmis asettamaan rajoitettuun toiminnan aloittamislupaan liittyvän vastuuden.

**HAKEMUKSEN KÄSITTELY****Hakemuksen täydennykset**

Hakija on täydentänyt hakemustaan 5.11.2015 esityksellä asutukselle aiheutuvien pöly- ja meluhaittojen minimoimiseksi, selvityksellä lähialueen talousvesikaivoista, tarkemmilla tiedoilla pintavalutuskentän ominaisuuksista, perustellulla arviolla hankealueen luonnontilaluokituksesta sekä esityksellä pintavalutuskentälle asetettavista kiintoaineen, fosforin, typen ja kemiallisen hapenkulutuksen puhdistustehorajoista. Tiedot on kuvattu tarkemmin Hakemuksen sisältö -osassa.

**Hakemuksesta tiedottaminen**

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla Euran kunnassa 23.11.–23.12.2015 sekä erityistiedoksiantona asianosaisille. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on julkaistu internetissä aluehallintoviraston Lupa-Tietopalvelussa ja kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 24.11.2015 Satakunnan Kansa -lehdessä. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Euran kunnalta sekä Euran kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaiselta.

## Lausunnot

1) **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualue** on huomauttanut, että pintavalutuskentän mitoitus (yli 5 % valuma-alueesta) on turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen mukainen. Esitettyjen vesienkäsittelymenetelmien lisäksi tulee ottaa huomioon, että ojien, erityisesti kokoojaojien sekä laskeutusaltaiden päät tulee varustaa virtaamaa säätelevillä patorakenteilla vesien virtaamien tasaamiseksi hakemussuunnitelman mukaisesti. Vesienkäsittelyjärjestelmien mitoituksissa ja järjestelyissä tulee ottaa huomioon mahdolliset suuret tulvatilanteet ja niitä ennalta ehkäisevät toimenpiteet ja varmistaa järjestelmien häiriötön toimivuus myös kaikissa poikkeustilanteissa. Tulvatilanteiden varalta vesienkäsittelyjärjestelmät tulee varustaa ohijuokutusjärjestelmillä, jotka toimivat vesien purkuväylänä vain voimakkaissa tulvatilanteissa. Lietetaskut, laskeutusaltaat ja kokoojaojat tulee tyhjentää tarvittaessa, mutta vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Laskeutusaltaiden mitoitukset tulee tarkistaa sekä mahdollisuuksien mukaan varautua altainen laajentamiseen tai lisääntymisen rakentamiseen, mikäli suunnitelman mukainen allastus osoittautuu riittämättömäksi.

Pintavalutuskentältä lähtevän veden laatu on sitä parempi, mitä tehokkaammin kaikki kiintoaine saadaan talteen jo ennen pintavalutuskenttäkäsittelyä sekä mitä tasaisemmat ovat kentälle saapuvat virtaamat. Vesienkäsittelyjärjestelmien riittävä teho on Omassuon turvetuotantoalueiden kohdalla erityisen tärkeää, koska vedet laskevat laskuojien kautta Eurajokeen, jonne saapuvien mahdollisten kiintoainepäästöjen määrä tulee kaikin mahdollisin tavoin minimoida.

Pintavalutuskenttien tehoissa ja toimivuudessa on merkittäviäkin eroja, eikä kentän riittävästä puhdistustehosta voida etukäteen varmistua. Omassuon pintavalutuskenttä on metsäojitettu alue, jolle on suunniteltu tehtäväksi biomateriaalista ojatukoksia kentän sisäisten virtausten optimoimiseksi. Saattaa olla mahdollista, ettei kenttä toimi täysin optimaalisesti alkuvuosina, mikäli ojatukokset eivät toimi kunnolla ja kentällä pääsee syntymään esimerkiksi sisäisiä oikovirtauksia.

Lähin asutus sijaitsee 235 metrin etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Tällä tilalla (Hanniala) sijaitsee 37 metriä syvä porakaivo, josta tila ottaa talousvetensä. Muu asutus sijaitsee yli 500 metrin etäisyydellä. Pohjaveden suojelun osalta tulee ottaa huomioon seuraavaa: Turvetuotantoalueiden ojia ei kaiveta pohjamaahan asti, eikä turvekerroksen alla olevia savi-kerroksia puhkaista erityisesti alueilla, missä pohjaveden purkautuminen on mahdollista. Tämä on erityisen tärkeää silloin, kun tuotantoalueen läheisyydessä sijaitsee vedenottoon soveltuvia yksityisiä kaivoja.

### Pohjavedet ja kaavoitus

Tuotantoalue ei sijaitse luokitetulla pohjavesialueella, eikä sen välittömässä läheisyydessä sijaitse pohjavesialueita.

Kaavoitusta ja maankäyttöä koskevat lähtötiedot on esitetty asianmukaisesti hakemusiakirjoissa.

#### Luonnonsuojelu ja alueen hydrologiset tekijät

Hankkeen tulisi sisältää alueellinen tarkastelu siitä, miten paljon luontotyyppiltään vastaavia soita on jo ojitettu lähialueilta ts. arvio soiden suojelutaloudesta Eurassa ja Etelä-Satakunnassa. Satakunnan suoluonto on ylipäänsä hyvin voimakkaasti muuttunut, ojituspärosentti on yli 75 %, eikä ojitamattomia keidassoita tai yleensäkkään ojitamattomia soita ole juurikaan jäljellä suojelualueiden ulkopuolella. Vielä jäljellä olevien laajojen ojitamattomien soiden osien (tässä tapauksessa noin 30 hehtaaria) ottaminen turveteollisuuden käyttöön voi osaltaan vaarantaa soiden verkoston ekologista kytkeytyneisyyttä ja toimivuutta sekä suolajiston elinolosuhteita.

Omassuon alueella on useita uhanalaisia perhoslajeja, joiden havaintotiedot ovat 'HERTTA Eliölajit' -tietokannassa. Alueella elävä lajisto kertoo osaltaan suon luonnontilaisuudesta. Lajistoa ovat luumittari (*Aspitates gilvaria*, VU), rämekarvajalka (*Gynaephora selenitica*, VU) rämelehtimittari (*Scopula virgulata*, VU), kihokkisulkanen (*Buckleria paludum*, VU) sekä muurainhopeatäplä (*Boloria freija*, NT). Alueella kasvaa runsaasti suokukkaa ja lakkaa, jotka molemmat ovat Suomen kansainvälisen vastuulajin, suovenhokkaan, toukan ravintokasveja sen elinkierron eri vaiheissa. Suovenhokkaan mahdollinen esiintyminen alueella tulee tarkistaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ohjeiden mukaisesti.

Ahmasjärven kahdella pohjoispuolisella Omassuon alueella on kaksi erillistä luonnontilaisena säilynyttä osaa. Näistä koillisempi/pohjoisempi otettaisiin kokonaisuudessaan turvetuotantoon. Alue sisältää noin 30 hehtaarin alueen keidasrämettä, rahkarämettä ja rahkanevaa. Suolla on hyvin luonnontilainen tunnelma, alueella on muun muassa varsin hienoja valkopiirtoheinää kasvavia juotteja kermirämeen keskellä. Suolle tehtiin maastokäynti 15.12.2015.

Euran Omassuon alue on vastuualueen mukaan luonnontilaisuusluokitukseltaan luokassa 3. Tällöin muun muassa "keidasoiden laideosissa voi olla laajalti vesitalouden muutoksia ja suokasvillisuudessa ei muutoksia suon reunavyöhykettä lukuun ottamatta".

Turvetuotantoalueen läheisyydessä noin 500 metrin päässä on kalasääsken pesä. KHO:n päätöksen mukaan kalasääsken pesä on huomioitava riittäväällä varoetäisyydellä (9.1.2015/31 KHO:2015:3). On riski, että kalasääski häiriintyy turvetuotannosta ja lähtee alueelta pois. Omassuolla on vakiintuneesti seurattu alueen linnustoa. Suo on merkittävä teeren soidinalue. Alueella voi olla myös metson soidinalue, linnustoselvityksessä löydettiin Omassuon koillispuolelta 910 jätöstä.

Alueen merkitystä lajeille tulisi selvittää lisäinventoinnein.

Alueen välittömässä läheisyydessä on myös pilaantuneen maa-aineksen alue, Harvastenmäen kaatopaikka. Haitallisen aineksen liikkeet turvetuo-

tantoalueen sivuitse Eurajokeen sekä turvetuotantoalueen hydrologiset yhteydet Ahmasjärveen tulee riittävästi selvittää, jotta hankkeesta ei aiheudu mitään haitallisia vaikutuksia Ahmasjärveen eikä Eurajokeen.

Alueelle on merkitty suunnitelmissa ei-luonnontilainen lähde. Alue on kuivahtanut ympäröivän ojituksen myötä ja osin avohakattu, mutta alueella on laaja ja selkeä luonnontilaisen kaltainen tihkupinta noin 40 \* 20 metriä. Alueen välittömässä läheisyydessä oleva oja oli lähes umpeutunut, kauempana on kunnostusojitettu metsäoja. Vastuualueen käsityksen mukaan alueen lähdeallikon puiden päälle asetetut kaksi kaivonrengasta eivät merkitse koko lähdealueen luonnontilan menetystä. Alueella on tälläkin hetkellä vesilain mukainen luonnontilainen lähdetihkupinta, jonka luonnontilaan hankkeen vaikutukset tulee arvioida.

Ennen lupapäätöksen antamista Omassuon turvetuotantoalueelle tulee tehdä vielä edellä esitetyt lisäselvitykset. Ympäristölupapäätöstä ei tule antaa ennen kuin suurelta osin luonnontilaisen suon merkitystä luontotyyppien suotuisan suojelutason osalta ja uhanalaislajiston osalta on riittävästi arvioitu osana alueen ekologista verkostoa, ja voitu osoittaa, ettei turvetuotannolla ole haitallisia vaikutuksia lajeihin ja ettei hankkeella aiheuteta paikallisesti merkittävää luontoarvojen turmeltumista.

#### Pöly ja melu

Hankealueen turvetuotantotoiminnan melu- ja pölyvaikutukset tulevat uusina vaikuttimina. Alueen sijainti on kuitenkin suhteellisen syrjäinen ja sitä ympäröivä maasto on suurelta osin asumaton metsämaata sekä peltoalueita. Hakemuksen mukaan tuotantoalueesta 235 metrin etäisyydellä sijaitsee yksi asuinkiinteistö. Muut lähialueen kiinteistöt sijaitsevat kauempana (noin 520–1520 m) tuotantoalueen reunasta. Lähimpien kiinteistöjen ja tuotantoalueen väliin jää kuitenkin jonkin verran sekä metsä- että pelto- vyöhykkeitä. Tuotantotoiminnasta syntyvien meluhaittojen osalta tilanne on samankaltainen kuin pölyhaittojenkin. Hakemuksessa ja sen täydennyksessä on käsitelty hankkeesta aiheutuvia melu- ja pölyvaikutuksia, joiden on arvioitu jäävän kokonaisuudessaan vähäisiksi. Hakijan mukaan tuotantopäiviä on noin 40 päivää vuodessa, vuoden sääoloista riippuen. Toiminnalla ei hakemuksen mukaan ennalta arvioiden todennäköisesti ole merkittäviä pysyväisluonteisia melu- tai pölyhaittoja lähimmillekään kiinteistöille.

Hakija on kuitenkin hakemuksen täydennyksessä esittänyt tuotannon rajoitusta tuotantolohkolle 1 ja 450 metrin etäisyysvyöhykkeelle lähimmästä asutuksesta, kun tuulen suunta on lähimpään asutukseen ja yli 5 m/s. Hakija on täydennyksessä esittänyt, että Omassuon tuotanto on kasvuturvetta, vaikka itse hakemuksessa ja sen tiivistelmässä on esitetty tuotettavan sekä kasvu- ja kuiviketurvetta että myös jyrsinpolttoturvetta. Auma-alueiden sijoituksesta on turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeessa yleisesti määritelty suojaetäisyydeksi 500 m. Karttatarkastelun perusteella lähin auma-alue (auma 5) sijaitsee kokonaan 500 metrin vyöhykkeen sisäpuolella tuotantoalueen luoteis-pohjoiskulmassa. Näin ollen 500 metrin välimatka lähimmän kiinteistön ja auman 5 kohdalla ei täyty.

Turvetuotantoa tulee harjoittaa siten, että syntyvät pöly-, melu- ja liikennehaitat ovat mahdollisimman vähäiset. Ympäröivään maastoon tulee jättää riittävästi tarkoitukseen sopivaa suojapuustoa tai muuta kasvipeitettä. Mikäli melu- tai pölyhaittoja aikaa jatkossa kuitenkin esiintyä, tulee suojapuustoa tai muuta kasvipeitteistää mahdollisuuksien mukaan istuttaa kriittisemmille kohdille tai on ryhdyttävä muihin tuotantoteknisiin toimenpiteisiin melu- ja pölyhaittojen minimoimiseksi sekä muutettava tuotantoaikoja olosuhteiden mukaan.

Tuotantoalue kuuluu "Turvetuotannon palontorjuntaohjeen" (Sisäasiainministeriön määräyskokoelma) mukaisesti luokkaan 4 (IV). Hakija ei ole hakemuksessa esittänyt varsinaista pelastus- ja sammutussuunnitelmaa, mutta esittää että turvetuotantoalueiden palosuojelu tullaan toteuttamaan em. palontorjuntaohjeen mukaisesti. Ainakin yhden tuotantoalueen vedenottoaikoista tulisi olla ehtymätön vesilähde, jotta kuivana aikana mahdollisesti syttyvässä tulipalotilanteessa varmistetaan riittävä vedensaanti. Tuotantoalueen palontorjuntakaluston tulee täyttää yleisten palosuojelumääräysten mukaiset vaatimukset. Palavien nesteiden varastoinnissa tulee noudattaa niistä annettuja viranomaismääräyksiä sekä voimassaolevaa paloturvallisuussuunnitelmaa. Palontorjuntasuunnitelma tulee erikseen hyväksyttävä ja myös ajoittain tarkistuttava alueellisella palo- ja pelastusviranomaisella.

#### Tarkkailut

Hakemuksessa on esitetty lyhyt yleissuunnitelma eri tarkkailumuotojen toteuttamiseksi. Tarkkailusuunnitelma on pääpiirteissään asianmukainen.

#### Käyttötarkkailu

'Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeessa' on esitetty kaikki käyttötarkkailussa tehtävät merkinnät. Käyttötarkkailun tulee olla vuosittain toistuvaa ja jatkua koko turvetuotantoalueiden tuotantoajan ja tarvittaessa vielä toiminnan päättymisen jälkeen. Erityisen tärkeää on, että käyttöpäiväkirjoista selviävät tarkat ajankohdat eri toiminnoille, kuten esim. turpeennostolle, kuormaukselle jne. mukaan lukien sää-, tuuli- yms. tiedot työnaikana vallinneista olosuhteista, jolloin vertailu esimerkiksi ongelmatilanteissa on myöhemminkin helposti todennettavissa.

#### Kuormitus- ja päästötarkkailu

Kuormitustarkkailun tulee olla vuosittain toistuvaa ja jatkua koko tuotantokauden ja tarvittaessa vielä toiminnan päättymisen jälkeenkin, eikä vain muutamana vuotena tehtävää tarkkailua. Hakijan esittämä vesinäytteiden määrä (3–4 krt/a) on liian vähäinen. Näytteitä tulee ottaa vähintään kuukauden välein, noudattaen "Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen 2015", kohdan 7.2 vaatimuksia. Näytteenottoa tulee toteuttaa myös poikkeustilanteiden, kuten suurten tulvatilanteiden jne. yhteydessä. Kuntoonpano ja tuotantoaikana tulee olla sama määrä näytteenottokertoja ja samoina ajankohtina.

### Vesistövaikutukset ja vesistötarkkailu

Vesistövaikutuksia on tarkkailtava toiminnan alettua riittävillä näytteenotoilla ja analyyseillä. Vesistönäytteissä tulee noudattaa vähintään samaa näytteenottotiheyttä kuin kuormitus-/päästötarkkailussakin, mukaan lukien edellä mainitut tulvatilanteet ja myös vesistönäytteet tulee ottaa vuosittain toistuvasti koko toiminta-aikana ja tarvittaessa vielä toiminnan loputtua. Tarkkailuohjelma on tehtävä ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla.

Alue kuuluu vesienhoitoalueeseen VHA3 Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalue. Suunnitelmassa esitetyt vesiensuojelurakenteet ovat sellaiset, joita on edellytetty Eurajoen-Lapinjoen-Sirppujoen pintavesien toimenpideohjelmassa vuoteen 2021. Lupahakemus on silti vesienhoidon kannalta ongelmallinen. Vaikka uuden turvetuotantoalueen ravinnekuormitus on melko vähäinen suhteutettuna Eurajokeen muualta tulevaan kuormitukseen, on se kokonaan uutta lisärasitetta ja kuormituksesta suuri osa on myös liukoista. Eurajoki on luokiteltu nyt ekologiseen tilaan tyydyttävä ja sen tavoitetilä on hyvä. Toisaalta ilmoitetut vesistökuormitukset eivät todennäköisesti heikennä nykyistä tilaluokkaa.

Erillistä pohjavesitarkkailua ei tarvita, mutta lähimpien kiinteistöjen kaivo-vesistä olisi suositeltavaa jatkossa esimerkiksi viiden vuoden välein toteuttaa kirjallinen kysely. Mikäli lähialueen kaivoissa alkaa esiintyä jatkossa muutoksia niiden vedenlaadun tai antoisuuden suhteen, tulee silloin käynnistää seikkaperäisempi kaivovesien tarkkailu.

Hakija ei ole esittänyt melu- ja pölytarkkailua toteutettavaksi erikseen tai käyttötarkkailun yhteydessä. Pöly- ja melutarkkailu voidaan toteuttaa osana käyttötarkkailua. Tarkkailupäiväkirjoissa tulee esittää melu- ja pölytilanteisiin liittyvä oleellinen tieto, kuten koneiden työajat, tuulen suunnat ja -voimakkuudet, kuormaus- ja kuljetusliikenteen toiminta-ajat jne., sekä mahdolliset erityistilanteet, kuten esim. erityisen voimakkaiden tuulten aiheuttamat mahdolliset pölykulkeumat. Mikäli ilmenee turvetuotannosta aiheutuvia melu- ja pölyhaittoja, tulee niiden perusteella laatia oma tarkkailuohjelma. Vastuualue suosittaa myös jatkuvatoimisen tuuli- ja sääaseman asentamista turvetuotantoalueiden yhteyteen.

Yleisenä käytäntönä on, että alue siivotaan koneista ja laitteista sekä ylimääräisistä rakenteista, kun tuotantoaika on päättynyt, jonka jälkeen sen käytöstä ja hoidosta sekä mahdollisesta kuormituksesta vesistöön vastaa maanomistaja/-haltija. Turvetuotannon aiheuttama vesistökuormitus jatkuu vielä useita vuosia tuotantovaiheen jälkeen. Vesiensuojelutoimia tuleekin jatkaa riittävän pitkään myös tuotannon loputtua. Omassuon turvetuotantoalueista tulee myöhemmin laatia erillinen jälkihoitosuunnitelma ja sen tulee koskea koko tuotantoaluetta. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi tuotannon loppumisajankohta ja alueella tehtävät jälkitoimet, kuten alueen siivoaminen, vesienkäsittelyn jatkaminen, sekä päästö-, kuormitus- ja vesistötarkkailun hoitaminen myös tuotannon loputtua. Suunnitelma tulee lähettää Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hyväksyttäväksi viimeistään vuosi ennen tuotannon lopettamista.

2) **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen** on todennut, että Eurajoessa on tehty koskialueiden kalataloudellisia kunnostuksia vuosina 2005 ja 2009–2010. Tavoitteena on vaelluskalakantojen palauttaminen Eurajokeen ja sitä kautta Eurajoen kalataloudellisen tilan parantaminen ja sen virkistysarvon lisääminen. Kunnostuksilla on luotu kutupaikkoja ja poikasten elinpaikoiksi sopivia alueita varsinkin taimenen ja lohen lisääntymiskierron vahvistamista varten. Kunnostusten avulla on pyritty parantamaan myös vaellussiian kudun onnistumisen edellytyksiä Eurajoen koskissa. Kunnostusten valmistuttua käynnistettiin jokialueen kuormittajien kalatalousmaksuilla rahoitetut lohi-, taimen- ja vaellussiikaistutukset, joilla arvokkaat vaelluskalakannat on pyritty kotiuttamaan jokeen. Myös täplärapuja on istutettu Eurajokeen. Eurajoen kalataloudellinen tila ei kuitenkaan ole kohentunut toivotulla tavalla: kalataloudellisen velvoitetarkkailun tulokset osoittavat, että taimenen poikastuotannossa ei ole kunnostuksista huolimatta tapahtunut juuri parannusta Eurajoen koskialueilla.

Hakemusasiakirjoissa arvioidaan ominaiskuormitusarvioiden perusteella, että turvetuotannolla ei tule olemaan merkittävää rehevöittävää tai liettävää vaikutusta Eurajokeen. Turvetuotannon kuivatusvedet tuovat oman kuormituslisänsä muutenkin vedenlaatuongelmien vaivaamaan Eurajokeen ja omalta osaltaan heikentävät virtakutuisten kalojen lisääntymismahdollisuuksia ja vaikuttavat joen kalatalouden hyväksi tehtävän työn onnistumisen mahdollisuuksiin. Kiintoaine likaa joen soraikkoja ja siten heikentää niiden laatua virtakutuisten kalojen lisääntymisalueena.

Äskettäin on tullut esille, että taimen esiintyy ja ilmeisesti myös lisääntyy joen ylimmässä koskessa eli Kauttuankoskessa. Vuonna 2014 tehdyn DNA-tutkimuksen mukaan Kauttuankosken taimenet muodostavat oman selvästi muista taimenkannoista erottuvan haaran, jossa perinnöllinen muuntelu on runsasta. Mahdollisia lisääntymisalueita voi olla myös Eurajoen yläosan pienissä sivu-uomissa, kuten Ahmasojassa.

Lupa hakemuksen mukaisen turvetuotannon aloittamiseen voidaan myöntää. On kuitenkin tärkeää, että tuotantoalueen päästöjä tarkkaillaan niin, että turvetuotannon todelliset päästöt ja kuormitusvaikutukset käyvät ilmi. Virtaamamittausten on oltava jatkuvatoimisia ja näytteenoton niin tiheää ja luotettavaa, että myös huippuvirtaamien ja ylivalumien aikaiset kuormituspiikit ovat mukana tulokertymässä ja että tulosten perusteella lasketut kuormitusarviot ovat todellisella tasolla.

Veden kulku turvetuotantoalueella ja sieltä pois tulee järjestää siten, että vesiä ei karkaa tulvallakaan laskuvesistöön muuten kuin hallitusti mittausaseman kautta. Jos ilmaston ääritilanteet edelleen yleistyvät ja rankkasateita ja tulvia esiintyy yhä useammin, on tärkeää, että vesistökuormitusta pystytään niissäkin tilanteissa hillitsemään.

Hakijan tulee ennen toiminnan aloittamista tehdä selvitys Ahmasojan kalataloudellisesta tilasta. Kalataloudellisten vahinkojen estämistä ja vähentämistä varten hakijalle tulee määrätä kalatalousmaksu, jonka suuruudeksi

kalatalouspalvelut-yksikkö esittää 1 000 euroa vuodessa. Kalatalousmaksu tulee suorittaa siitä vuodesta lähtien, kun kuntoonpanotoimet alkavat tuotantoalueella. ELY-keskus käyttää kalatalousmaksun elinympäristökunnostuksiin ja/tai kalaistutuksiin. Hakijalle tulee lisäksi määrätä kalataloudellinen tarkkailuvelvoite.

**3) Pyhäjärvisuodun ympäristölautakunta Euran kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena** on ilmoittanut näkemyksensä, ettei Omassuolle tule myöntää lupaa turvetuotannon harjoittamiselle.

Valtioneuvoston päätös vesienhoitosuunnitelmista vuoteen 2015 ohjeistaa turvetuotantoa muun muassa seuraavasti: "Pyritään ohjaamaan uusi turvetuotanto alueille, joilla se aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa vesien tilalle. Uusia turvetuotantoalueita ei sijoiteta pohjavesialueille eikä vesistöjen tai suojelualueiden vaikutusalueiden välittömään läheisyyteen".

Ympäristöhallinnon ohjeessa (2/2015) "Turvetuotannon ympäristönsuojeluohje" todetaan lisäksi, että turvetuotannon vesistövaikutukset voivat korostua, jos kuormitus aiheutuu vesistöalueelle, joka on ihmistoiminnan johdosta jo muutenkin kuormittunut. Omassuo sijaitsee aivan Ahmasjärven välittömässä läheisyydessä (turvetuotantoalueen rajalta on järveen noin 500 m). Turvepölyn laskeutumista järveen ei ole arvioitu eikä suon kuivatamisen mahdollisia vaikutuksia muun muassa Ahmasjärven vedenkorkeuteen ole selvitetty. Vedet turvetuotantoalueelta laskevat Eurajokeen, joka on kapasiteettiinsa nähden jo muutenkin voimakkaasti kuormittunut.

Harvastenmäen käytöstä poistettu teollisuusjätteen kaatopaikka sijaitsee Ahmasojan valuma-alueella. Kaatopaikalta tuleva oja kulkee suunnitellun turvetuotantoalueen vierestä. Hakemuksessa tätä asiaa ei ole mainittu. Lupakäsittelyn yhteydessä on selvitettävä kaatopaikan valumavesien ja turpeenoton yhdessä mahdollisesti aiheuttamat lisäriskit suoluonnolle ja vesien laadulle pitkällä aikavälillä. Hakemuksen tiedoista poiketen Ahmasojan ja siihen laskevan metsäojan veden laadusta on olemassa tutkittua tietoa, sillä Harvastenmäen kaatopaikka-alueen valumavesiä on vuosia tutkittu kaatopaikan lopettamiseen liittyvän velvoitetarkkailun puitteissa. Olemassa olevia vedenlaatutietoja tulee hyödyntää turpeenoton riskinarvioinnissa.

Hakemuksen karttatiedoissa mainitaan suunnitellun pintavalutuskentän vieressä sijaitseva lähde (ei luonnontilainen). Muuta tietoa lähteestä ei ole. Suoalueen hydrologian hahmottamiseksi hakemuksessa tulisi selvittää, mistä lähteestä purkautuvat vedet ovat peräisin.

Valtioneuvoston päätös vesienhoitosuunnitelmista vuoteen 2015 ohjeistaa turvetuotantoa myös seuraavasti: "Ohjataan uusien turvetuotantoalueiden sijoittumista jo ojitetuille tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneille soille, tuotannossa olevien alueiden yhteyteen tai käytöstä poistuneille turvepelloille." Omassuon alue tai välittömästi sen yhteydessä olevat alueet eivät ole aikaisemmin olleet turvetuotannossa. Osa siitä eli noin 30 ha on ojittamatonta. Omassuon alue on Geologian tutkimuskeskuksen ar-

vion mukaan luonnontilaluokituksestaan luokkaan 2 kuuluvaa suoaluetta (0 muuttunut peruuttamattomasti-5 luonnontilainen).

Turvetuotannon sijoittamisesta ei ympäristönsuojelulain 13 §:n mukaan saa aiheutua valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävän luonnonarvon turmeltumista. Arvioitaessa luonnonarvon merkittävyyttä otetaan huomioon sijoituspaikalla esiintyvien suolajien ja -luontotyyppien uhanalaisuus sekä suon luonnontilaisuus. A. Ahlström Kiinteistöt Oy:n tekemien luontoselvitysten mukaan alueella ei esiinny suojeltavia lajeja. Ympäristölautakunnan tiedossa on kuitenkin paikallinen perhostuntija, joka on tavannut Omasuon ojitamattomalta alueelta seuraavat valtakunnallisessa luokituksessa vaarantuneiksi luokitellut perhoslajit: rämekarvajalka (*Gynaephora selenitica*), kihokkisulkanen (*Buckleria padulum*), rämelehtimittari (*Scopula virgulata*) ja luumittari (*Aspitates gilvaria*). Euran yhteiskoulu käyttää Omassuota opetustarkoituksiin muun muassa ympäristöekologian kurssilla vuosittain sen luonnontilaisuuden sekä sijainnin vuoksi. Omassuo on myös paikallisten virkistyskohde ja siellä käydään muun muassa hillassa.

Ympäristöhallinnon ohjeen 2015 mukaan turvetuotantoalueen ja asutuksen etäisyys uusilla alueilla tulee olla vähintään 500 m melu- ja pölyhaittojen vuoksi. Omassuon lähin vakituinen asunto on vain 235 metrin päässä tuotantoalueen reunasta. Ahmasjärven vapaa-ajan asunnoille aiheutuu todennäköisesti myös meluhaittaa, sillä tuotantoalueen ja asuntojen välillä on vesialuetta sekä vähäpuustoista suoaluetta. Lisäksi turvetuotantoalueella työskennellään myös iltaisin ja öisin. Pölyhaitan vähentämiseksi esitetyt työrajoitukset tuulisella ilmalla ovat käytännössä vaikeita toteuttaa eivätkä mitenkään valvottavissa. Myös liikenteen aiheuttamat häiriöt muodostuvat suunnitelluilla liikennejärjestelyillä merkittäviksi. Karjannousemantie on suurimmalta osin päällystämätön. Sen varressa asuu noin 60 taloutta, joille aiheutuu melu- ja pölyhaittaa alueelle kulkevasta liikenteestä sekä tuotantoaikana kesällä että kuljetuksien aikana talvikaudella.

4) **Euran kunnanhallitus** on lausuntonaan ilmoittanut, ettei haettua ympäristölupaa turvetuotantoalueen perustamiselle tule myöntää. Euran kunta yhtyy perusteluissaan Pyhäjärvisuodun ympäristölautakunnan asiasta antamaan lausuntoon. Pyhäjärvisuodun ympäristölautakunnan perustelut luvan epäämiseen ovat turvetuotannon aiheuttamat ympäristöriskit, luonnon monimuotoisuuden ja lajien elinympäristöjen vähentyminen sekä häiriöt naapureille. Turvetuotannon käynnistämisen ja jatkuvan tuotannon elinkeino- ja työllistämisaikutukset suhteessa luontoarvoihin ja niihin kohdistuviin riskeihin verrattuna ovat vähäiset.

## Muistutukset ja mielipiteet

5) **Eurajoen kalastusalue** on katsonut, että ennen luvan myöntämistä tulee selvittää, miten suon kuivattaminen vanhan kaatopaikan vierellä vaikuttaa valumavesiin. Kyseinen kaatopaikka on ollut käytössä vielä vuonna 2011. Silloin sinne on viety Ahlströmin erityisluvalla polttamien, käytöstä poistettujen, kyllästettyjen ratapölkkyjen tuhka. Kaatopaikan valumavedet kulkevat Ahmasojan kautta Eurajokeen. Ahmasojasta otetuissa vesinäyt-

teissä on havaittu raskasmetalleja. Mahdollisia myrkkujen määriä vesinäytteistä ei tiettävästi ole mitattu.

Eurajoki on määritelty lohijokeksi. Yhteiskunta on panostanut Eurajokeen kunnostamalla joen koskia kutupaikoiksi jalokaloille. Muistuttaja on erittäin huolissaan Ahmasojasta Eurajokeen tulevan veden laadusta. Suurin huoli ei ole turpeen nostosta vesiin tuleva puuro, vaikka sekin on kaloille turmiollista, vaan mahdolliset ympäristömyrkyt. Kaatopaikan sisältö tulee selvittää ja tarvittaessa siivota. Turpeen otto Omassuolta tulee ehdottomasti kieltää.

6) **Omassuon tiehoitokunta** on todennut, että hakemuksen mukaan osa liikenteestä tulee tapahtumaan Karjannousemantien kautta. Karjannousemantie on yksityistie siltä osin kuin se kulkee Tirkkelin kylän läpi. Karjannousemantien alussa oleva 10 tonnin painorajoitusmerkki on asennettu syystä, tien runko ei kestä raskasta liikennettä; tien kunnossapito on hyvin haasteellista jo nykyisellä kuormituksella. Karjannousemantie on liian kapea siihen tarkoitukseen, että sitä pitkin voitaisiin harjoittaa säännöllistä liikennettä turveautoilla. Tiellä ei ole mahdollista kohdata tai sivuuttaa kuorma-autoa. Tie olisi käytännössä tukossa kun raskas kalusto liikkuu, jolloin tien loppupäähän ei pääse myöskään ambulanssilla tai paloautolla puhumattakaan tienvarren asukkaiden liikkumisesta. Karjannousemantien varressa asuu paljon lapsiperheitä. On turvallisuusriski, että lasten koulumatkojen aikaan kulkee näin kapealla tiellä raskasta kalustoa. Karjannousemantien varren asukkaat ovat hankkineet talonsa hiljaiselta sekä rauhalliselta alueelta tarkoituksella. Tiehoitokunta ei hyväksy, että asumisen rauhallisuus tai lasten turvallisuus kärsii turvetuotannon aiheuttamasta liikenteestä.

Tienvarressa on paljon talouksia, joilla on oma kaivo. Huolta aiheuttaa, kuinka käy alueen pohjavesille suon vesivirtausten muutosten vuoksi ja teollisuuskäyttöpaikka, jonka valumavedet kulkeutuvat suon laitaan. Tiehoitokunta vastustaa sitä, että Karjannousemantien varteen perustetaan turveaumoja. Turvepöly liettää tien muuttaen sen liukkaaksi ja epäsiistiksi. Lupahakemuksessa on merkitty Karjannousemantien tievarsiojat turpeenostalueen ojiksi. Karjannousemantien alkupäässä on kaksi jyrkkää mutkaa, joissa ison yhdistelmän perävaunu tulee oikaisemaan vastaantulijan puolelle. Paikassa ei ole myöskään näkyvyyttä.

7) **7.1 ja 7.2 sekä 7.3 ja 7.4** (Korkisto 50-406-4-1) ovat todenneet, että Omassuo sijaitsee vajaa kolme kilometriä Euran keskustasta lounaaseen, ei kaakkoon. Satakunnan maakuntakaavassa suota ei ole osoitettu turvetuotantoon, se kuuluu matkailun ja virkistymisen kehittämisvyöhykkeeseen. Haetun turvetuotantoalueen pinta-ala olisi 60,1 ha. Noin puolet suunnitellusta turvetuotantoalueesta on ojittamatonta ja luonnontilaista suota. Suo on Geologian tutkimuskeskuksen arvion mukaan luonnontilaluokitukseltaan luokkaan 2 kuuluvaa räme / rämeneva suota. Lähin asutus, samalla muistuttajien tilan talouskeskus, sijaitsee ainoastaan 235 metrin päässä suunnitellulta turvetuotantoalueelta luoteeseen, paremminkin länteen. Tila Korkisto, joka on edelleen suvun omistuksessa (7.1 elää perheensä kanssa tilalla), sijaitsee rajanaapurina noin kilometrin matkalla

suunnitellun turvetuotantoalueen kanssa. Juuri tuolla matkalla suo on luonnontilaista ja ojittamatonta. Ainoa yhteys tilalle kulkee Karjannousemantietä, jota on suunniteltu turpeenkuljetus- ja huoltoajojen reitiksi. Suunniteltu turvetuotantoalue rajoittuu Karjannousemantiehen noin 900 metrin matkalta. Tie on päällystämätön, kapea ja kantokyvyltään riittämätön suunniteltuihin kuljetuksiin.

Suo tunnetaan nimellä Omasuo eikä Omassuo, joka nimi esiintyy vain uusimmassa karttapohjassa.

Pöly- ja meluhaitat lähimmällä asunnolla ovat merkittäviä ja ne haittaavat kulkemista Karjannousemantiellä. Etäisyyksiä ei ole arvioitu nykyisten lakien, määräysten ja suositusten mukaan. Etäisyys lähimmästä asunnosta tilan talouskeskuksesta on 235 m, lähimmästä peltoalueesta on 70–80 metrin matka suunnitellulle tuotantoalueelle. Auma 1 sijaitsee kokonaan alle 500 metrin etäisyydellä asunnosta, rajaa vasten. Aumat 4 ja 5 ovat aivan Karjannousemantien vieressä. Palovaaran takia aumojen 1 ja 5 sijainti on vaarallinen.

Ainoa yhteys tilalle kulkee Karjannousemantietä. Suunniteltu turvetuotantoalue on vasten Karjannousemantietä noin 900 metrin matkalta. Olematon etäisyys tilaan, vain rajaoja metsäkaistaa vasten ja peltomaahankin pienimmillään noin 80 m, aiheuttaa merkittävää haittaa. Metsäalueella pitää pystyä suorittamaan normaaleja metsätalouden töitä. Peltoviljelyssä pölyhaitat voivat aiheuttaa sadon menetyksiä. Tällä hetkellä pellot ovat heinänurmituotannossa, jonka satoa ja sen hyödyntämistä turvetuotanto merkittävästi haittaa.

Suunnitellun turvetuotantoalueen vedet virtaavat pääosin Ahmasojaa pitkin Eurajokeen. Tilan läpi virtaava Ahmasoja kuljettaa vettä Ahmasjärvestä ja Omasuolta sekä alueen pelloilta ja metsistä Savikon kylän suuntaan. Suunnitellun turpeennoston pohjoispäästä kulkee metsäojat yhtyen Savikolle tultaessa Ahmasojaan. Tähän linjaan on tarkoitus hakemuksen mukaan pumpata noston alueen vedet. Ei ole todennäköistä, että mitkään pumppaukset, suodatukset, patoamiset, valutukset ja laskeutukset tulevat toimimaan ympärivuotisesti. Tämä tosiasia perustuu pitkäaikaiseen seurantaan alueen vesitaloudesta ja virtaamista. Ensiksikin normaaleina talvina tällaisessa suomalaisessa maastossa hyydemuodostus ja jään päälle kertyvät kerrostumat ja vesimäärät ovat massiivisia niin Ahmasojassa kuin pelto-, suo- ja metsäojissakin. Toiseksi korkeuskäyrät ja -erot kertovat alueen pintavesien ja mahdollisesti pohjavesien herkkyydestä. Karttojen mukaan korkeus Harvastenmäen päällä on 82,4 m meren pinnasta ja Ahmasjärven pinta 46,5 m sekä Omasuo lähes sama 46 - 47 m. Tarkempi korkeuksien tutkiminen kertoo asiantuntijalle vesitalouden tilasta ja häiriöiden todennäköisyydestä. Kolmanneksi veden määrä ja laatu ovat lähes kokonaan Ahmasojassa tutkimatta. Ainoa maininta Ahmasojan vedestä on lupahakemuksen liitteissä, joka on vuodelta 1963.

Muistuttajat vastustavat lupien myöntämistä ennen koko alueen vesien tarkempaa tutkimista, ottamalla huomioon vesitalous koko alueella, joka on

yhtenäinen suoalue ja käsittää noin 250 ha. Huomioitavaa onkin veden johtaminen Ahmasojan kautta Eurajokeen, jotka ovat tälläkin hetkellä ylikuormittumisen uhan alla. Lisäksi suon ja Karjanousemantien välinen oja on kelpaamaton eristysojakäyttöön.

Harvasten kaatopaikka sijaitsee turpeennostoalueen valuma-alueella. Kar-toissa näkyvä lähde on todettu vuosina 1971–1973 käyttökelvottomaksi. Syynä on ollut kaatopaikan vuotaminen ojia pitkin alaspäin ja saastuttaminen lähteen aineilla, jotka ovat ihmisen terveydelle haitallisia ja vaarallisia. Tuolloin vettä on tutkittu laboratoriossa, mutta asiasta ei ole dokumenttia. Rengas- ja kansirakennelmat eivät ole missään tapauksessa lähteen luonnontilaisuutta tuhonneet. Alueen taloudet (4 kpl ainakin) käyttivät lähteen vettä kahvi-, ruoka- ja talousvetenä, kunnes havaittiin lähteen pinnassa kalvomaisuutta ja oletettiin, että pinta saastuu ilmasta, asennettiin lähteen puiden varaan renkaat ja niiden päälle kansirakennelma, jossa oli luukku. Näin estettiin veden ilmasta päin saastuminen. Lopulta huomattiin saastumisen todellinen syy ja veden käyttö juomavedenä alueella lopetettiin. Saunavedenä lähdevettä käytettiin vielä näiden vuosien jälkeen.

Luontoarviot linnuston ja perhosten sekä kasvien osalta ovat puutteelliset. Alueella on kalasääskien reviiri, joka on käsittänyt kaksikin pesää. Alueella esiintyy myös harvinaisia perhoslajeja sekä rauhallisen sijainnin ansioista muita lintuja ja eläimiä, joiden elinympäristö muuttuisi peruuttamattomasti.

Luvat on evättävä jo sillä perusteella, että kaikki muuttuu Omasuon alueella ja siellä asuvien ihmisten ympäristössä täydellisesti. Turvetuotanto olisi alueella kohtuuton ja edesvastuuton toimenpide luonnontilan muuttumisen kannalta. Myös alueella olevien asuntojen ja maa- ja metsätilojen arvon aleneminen olisi merkittävää.

8) **8.1 ja 8.2** (50-406-4-3 Hanniala) ovat todenneet, että etäisyys suunnitellun turvetuotantoalueen reunasta muistuttajien asuntoon on vain 235 m. Tuotantoaluesuunnitelmassa muun muassa auma 5 sijaitsee Karjannousemantien varressa alle 500 metrin päässä asunnosta. Ympäristöministeriön laatimassa ja hyväksymässä turvetuotannon ympäristösuojeluohjeessa ei aumaa tulisi sijoittaa alle 500 metrin päähän asuinrakennuksista. Lisäksi ohjeessa sanotaan, ettei turvetuotantoa tulisi aloittaa uusissa kohteissa etäisyyksien ollessa alle 500 m asuinrakennuksesta. Kyseiset etäisyydet huomioon ottaen olisi kohtuutonta ja varomatonta myöntää turvetuotantolupa kyseiselle Omasuon suoalueelle.

#### Talousvesi

Asunnossa on talousveden saamiseksi oma porakaivo 235 metrin etäisyydellä luvanhakijan turvetuotantoalueen reunasta. Porakaivo on noin 37 m syvä, jossa pumppu on noin 30 metrin syvyydessä. Talousvesi tulee porakaivosta puhdistinjärjestelmän kautta myös juomavedeksi. Tutkimuksen mukaan porakaivon vedessä on humusta, rautaa ja mangaania huomattava määrä, jonka johdosta puhdistinjärjestelmä asennettiin ja joka takaa tällä hetkellä puhtaan veden kriteerit. Jos porakaivossa esiintyy edellä mainittuja aineksia, on se usein merkki kallion halkeamista tulevien vesien pää-

systä porakaivoon. Turpeennosto porakaivon välittömässä läheisyydessä aiheuttaa tutkimusten mukaan rauta- ja humuspitoisuuden lisääntymisen ohella pohjaveden pilaantumista ja pinnan laskua. Lähimpää kunnalliseen talousvesiputkeen liittymismahdollisuus on yli 2 kilometrin päässä asunnosta. On kohtuutonta vaarantaa talousveden saaminen, kun huomioidaan kunnallisen veden saannin etäisyys ja että yhteys kunnalliseen veteen kulkee tuotantoalueen välittömässä läheisyydessä.

#### Pöly ja melu

Pöly- ja meluhaitta tulee olemaan asuinpaikalla kohtuutonta ja välitöntä. Puusto ja peltoalue eivät ole luvanhakijan omistamaa aluetta. Metsä- ja peltoalueilla harjoitetaan normaalia taloutta, johon kuuluu harvennusta, hakkuuta ja viljelytoimintaa. Lisäksi turveauma 5 sijaitsee kohtuuttoman lähellä asuinrakennusta, josta aiheutuu merkittävää pölyämistä. Turvetuotannosta aiheutuu melu- ja pölyhaittoja kellonajoista huolimatta ympäri vuoden muistuttajien asuinalueelle.

#### Terveyshaitta

Terveyshaittana puhtaan talousveden saamisen riski on välitön. Välittöminä ja lopullisina haittoina mainitaan pohjaveden saastuminen, pohjaveden lasku ja pintavesien mukana kulkeutuvat haitta-aineet. Lisäksi terveyshaittoja todetaan tutkimusten mukaan olleen suon välittömässä läheisyydessä asuville (muun muassa astmaa ym. hengityssairauksia). Lisäksi terveydellisenä haittana voidaan pitää vapaa-ajallakin aiheutuvat haitat (muun muassa virkistystoiminnan, levon ja yleisen vapaa-ajan rauhan menetys). Terveyshaittaa aiheuttava toiminta tällä etäisyydellä on vastuutonta kohtuuttoman riskin ottamista luvanhakijalta.

#### Kulkuyhteys

Turvetuotantoalueelle tulisi johtaa erisuunnista kulkevat tiet, jotka ovat puomein suljettavissa. Omasuon turvetuotantohakemuksessa on esitetty käytettävän myös Karjannousemantietä tuotannon eri vaiheissa. Tämä aiheuttaa kohtuutonta haittaa kulkemiselle (mm. koulukyyti, työmatka, ym. vapaa-ajan ajo ja liikkuminen). Lisäksi erityisen riskin aiheuttaa pelastusajoneuvon estynyt toiminta kiinteistölle.

Karjannousemantie ei mahdollista ohittamista. Lisäksi tien rasitus moninkertaistuu ja turveumojen sijainnista (muun muassa turveauma 4 ja 5) tietä rasittaa laskeutuva pöly- ja turverekka- ja huoltoajot. Lisäksi perheen lasten liikkumista vaarannetaan kohtuuttomasti.

#### Asuntoon kohdistuva haitta

Turvepölystä aiheutuu asunnolle merkittävä haitta. Tutkimusten mukaan tuulensuunnalla on vähäinen estävä vaikutus pölymassojen laskeutumiseen välittömässä läheisyydessä oleville rakennuksille, koska tuulen suunnan vaihtelut tuovat kuitenkin pölyä. Turvepölystä aiheutuu turvepölylaskeumaa, josta aiheutuu lika-, pöly-, melu- ja muita haittoja ja kunnossapitokustannuksia kiinteistölle. Eräistä naapurisuhteista annetun lain mukaan naapurikiinteistölle ei saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa.

### Vapaa-aikaan kohdistuva haitta

Omassuo on ja on ollut monelle luonnossa viihtyvälle vapaa-ajan virkistämisen alue. Lisäksi suo on välittömässä läheisyydessä koulukeskuksista. Lupahakemuksessa mainittu toinen metsätieyhteys suolle on virkistyskäytössä (muun muassa latu talvella ja lenkkeilymaastoa). Lisäksi alueella tiedetään olevan useita uhanalaisia lintuja (kalasääski), perhosia ja kasvillisuutta. Suon osittainen nostaminen pilaisi muuttumattomana säilyneen osan lopullisesti. Lisäksi alueella on luonnonmukainen lähde. Suolle ei tulisi myöntää turpeennostolupaa sen monimuotoisuuden, ainutkertaisuuden ja virkistyskäytön takia.

### Toiseen kiinteistöön aiheutuva haitta

Naapurikiinteistölle ei saa olla haittaa toisen kiinteistön luvanvaraisesta toiminnasta. Viljelyyn ja metsätalouteen kohdistuu merkittäviä haittoja ja tuhonmenetystä ainakin viljelyn osalta. Viljely on keskittynyt monivuotiseen nurmeen, josta myydään heinää eläimille. Lisäksi pelloilta tehdään tuorerehua eläimille. Pelto sijaitsee noin 70 metrin päässä suunnitellun turvetuotantoalueen reunasta. Luvanhakija on merkinnyt rajaojan toisen kiinteistön kanssa eristysojaksi, jota ei saa käyttää eristysojana, koska se on molempien kiinteistöjen rajaoja ja molempien omistuksessa.

### Muut vaikutukset

Alueen läheisyydessä sijaitsee vanha kaatopaikka, josta vedet laskevat suoalueelle. Vaikutukset olisivat haitalliset koko alueen luonnolle. Lisäksi suon hävittäminen merkitsisi tulvia ym. aineiden kulkeutumisia vesien johtamiin suuntiin sekä pinta- että orsivesien kuljettamana varsin yllättäviinkin suuntiin. Lisäksi suo on toiminut alueella vesien pidättäjänä.

Edellä mainittujen haittojen, vaarojen ja uhkien takia lupaa ei tulisi myöntää edes suon osittaiseen turpeennostoon. Lisäksi vastustetaan toiminnan aloittamislupaa.

9) **9.1 ja 9.2** ovat erikseen muistuttaneet kuten edellä muistutuksissa 7) ja 8).

10) **10.1** on muun ohella esittänyt mielipiteenään, että 1950–1970 -luvuilla Karjannouseman ja Harvastenmäen Omasuon puolella asui neljä perhettä, jotka ottivat vetensä suunnitelmassa mainitusta lähteestä. Vesi oli erittäin kirkasta ja hyvälaatuista. Ahlströmin kaatopaikka tehtiin 1960-luvun lopulla Harvastenmäkeen Omasuon puolelle. Vuosien 1971–1973 välillä lähteen vedenpintaan tuli silmiinpistävä harmaa kalvo ja veden maku kärsi. Harvastenmäen kaatopaikan vedet laskevat Omasuolle päin. Nyt laskuojan ja lähteen viereen Omasuolle suunnitellaan 3,7 hehtaarin suuruista pintavalutuskenttää. Turvetuotannon johdosta myös muusta osasta Omasuota lähtevät myrkyt liikkeelle ja leviävät alavirtaan laajalle alueelle.

Euran koulut käyttävät Omasuota opetustarkoituksiin. Jos turvetuotanto toteutuu, loppuu opetuskäyttö kokonaan.

Omasuolla oli 1960-luvulla kaksi kalasääsken pesää. Nytemmin suolla on pesinyt yksi kalasääskipari. Suolla pesii myös kurkia. Luonnontilaisella ojittamattomalla suonosalla elää 3–4 harvinaista perhoslajia. Harvinaisten lajien säilyttämiseksi on turvetuotantosuunnitelma hylättävä.

Alueen korkeussuhteista johtuen tulee turvetuotanto ja veden pumpppaaminen suoaltaasta laskemaan niin Omasuon kuin Ahmasjärven vedenpintaa ja alueen luonto kärsii ja muuttuu. Vedenpinnan lasku aiheuttaa haittaa asutukselle ja Ahmasjärven mökkiläisille.

Liikenne turvetuotantoalueelle tapahtuu metsäautotietä ja Karjannousematietä pitkin. Turvetuotannon käynnistäminen ja kuljetukset aiheuttaisivat huomattavaa haittaa asujaimistolle pölyn, melun, mudan, lian, painumien ja liikenneturvallisuuden vaarantumisen muodossa.

Turvetuotanto pilaisi Korkiston tilalle tehdyn porakaivon veden, koska kallio on alueella rikkonaista.

Korkiston tilan kohdalla ei voida rajaojaa käyttää eristysojana, vaan eristysoja on tehtävä hakijan kiinteistön puolelle. Rajaojan ja eristysojan välissä on oltava riittävä suojavyöhyke.

Mielipiteen jättäjä on vastustanut turvetuotantoluvan ja toiminnan aloittamisluvan myöntämistä.

11) **11.1** (Omasuo 50-406-9-10) on ilmoittanut omistavansa avopuolionsa kanssa kiinteistön Karjannousemantien päästä. Kiinteistö on toiseksi lähin rakennettu asuinpaikka suunnitellulta turvetuotantoalueelta katsottuna. Rakennuksia remontoidaan parhaillaan, suunnitelmana vakituinen asuminen. Suurimpana huolenaiheena ovat mahdollisen turvetuotannon vaikutukset vesitalouteen. Ahmasoja virtaa kiinteistön halki, ja porakaivo sijaitsee parinkymmenen metrin päässä ojasta. Vedenlaadun heikkeneminen saattaa tehdä tyhjäksi koko tähänastiset korjaustoimenpiteet, kun lähin kunnallinen vesijohto on noin kahden kilometrin päässä. Tilalla on myös uimalampi, joka humuksen lisääntyessä tulisi käyttökelvottomaksi. Vaikutukset virtaaman lisääntyessä/vähentyessä pintavesiin ja pohjavesiin tulisi selvittää riittävän laajasti. Vanhan paperikaatopaikan jätevedet virtaisivat turvesuon perustamisen jälkeenkin ojien kautta Eurajokeen. Suoympäristö tarjoaa monenlaisia virikkeitä, joita turvesuo ei tule tarjoamaan ennallistamisen jälkeenkään.

12) **12.1** (Huhtaluoto 50-406-5-266) on ilmoittanut vastustavansa luvan myöntämistä Omassuon turvetuotannolle, koska on huolissaan turpeenoston vaikutuksista muun muassa pohjavesien korkeuteen, joka voi vaikuttaa muistuttajan kaivon veden korkeuteen ja laatuun, noston aiheuttamista melu- ja pölyhaitoista sekä oletettavasti runsaasti lisääntyvästä raskaasta liikenteestä Karjannousemantiella. Huolta on myös Karjannousemantien kestävydestä ja kunnossapidosta, koska nykyisin tien painorajotus on 10 tonnia ja tien pohja on erittäin heikkorakenteinen.

13) **13.1** (Tienpää 50-406-5-209) ja 14) **14.1** (Linnemäki 50-406-5-251) ovat muistuttaneet kuten edellä 12) 12.1.

15) **15.1 ja Ahmasjärven rantakiinteistöjen** Ollinmaa (50-417-4-26), Ahmasranta (50-417-4-27), Salomökki (50-417-4-29), Ahmastupa (50-417-4-31), Kantomaa (50-417-4-32), Miskala (50-417-4-40), Suopursu (50-417-22-63), Juolukka (50-417-22-64), Vanamo (50-417-22-65), Kultapiisku (50-417-22-66), Mustikka (50-417-22-67), Oravanmarja (50-417-22-69), Metsätähti (50-417-22-70), Kielo (50-417-22-71) ja Kanerva (50-417-22-77) omistajat ovat yhteisessä muistutuksessaan todenneet, että Ahmasjärven rannalla on 18 vapaa-ajanasuntoa. Kahdeksan mökkiä sijaitsee järven lounais-länsirannalla, joka on hyvin matala. Muut kymmenen mökkiä ovat Ahlströmin myymiä vuosina 1998–2000. Järven pinta-ala on noin 34 ha. Järvi on matala ja humuspitoinen, tummavetinen suojärvi. Sen laskujoki on Ahmasoja, jonne Ahlström suunnittelee nyt johdettavaksi Omassuon turvevedet. Järvessä ei ole pohjapatoa. Veden pintaa ei säännöstellä keinotekoisesti. Suunnitellun turpeennostoalueen reunasta on Ahmasjärveen matkaa noin 550 m.

Muistuttajat tuntevat suurta huolta siitä, että järven pinta laskee suon käsittelyn seurauksena. Ahmasjärvi on suunnitellun alueen välittömässä läheisyydessä. Maasto on pehmeää suoaluetta. Jos Omassuon alueella ruvetaan kaivamaan, vedet alkavat virrata järvestä pois. Koska turve ulottuu noin 5 metrin syvyyteen, pehmeä maasto imaisee järven veden syntyneeseen kuoppaan. Matalamman rannan alueella vedenpinnan lasku olisi katastrofi. Siellä ei voisi enää uida, ja järven mutapohja tulisi hajuineen esiin.

Turvealueelta Ahmasjärveen päin ei ole suojapuustoa, koska Ahlström on hakkauttanut puustoa. Siten puusto ei anna melusuoja. Melua tulee väkisin, sillä vesi kantaa pienimmätkin äänet. Suunnitelman mukaan tuotantoprosessi olisi käynnissä toukokuun puolivälistä elokuun loppuun klo 07-22, jolloin nautitaan kesästä, lämmöstä ja auringosta. Pahimmassa tapauksessa koko kesän kauniiden päivien ajan kuuluisi koneiden kolina ja jyryä.

Youtubessa nähtävillä olevissa videoissa pöly leviää korkealle ja suurille alueille. Vaikka lupa-anomuksessa sanotaan, että kun tuuli on yli 10 m/s, turvetta ei käsitellä, lupaukseen ei voi luottaa. Pöly on vahingollista hengitysteille. Se pitää ilman harmaan ruskeana. Pöly laskeutuu Ahmasjärveen lisäten järven rehevöitymistä. Tuulen suunta on kyseisellä alueella kesäisin useimmiten juuri Omassuolta Ahmasjärvelle päin.

Lupaa turpeennostoon Omassuolta ei tule myöntää.

16) **16.1** on mielipiteenään ilmoittanut, ettei hän hyväksy A. Ahlström kiinteistöt Oy:n tapaa toimia Eurajoen vesistöön liittyen ja paheksuu hanketta Omassuon turvetuotannon aloittamiseksi. Aiotun turvetuotantoalueen läheisyydessä on vakituista asutusta, joka häiriintyisi turvetuotannon käynnistymisestä alueella. Lisäksi suosta johdettavat kuivatusvedet pilaavat entisestään moniongelmaisen Eurajoen vesistöä. Valtioneuvoston päätös vesienhoitosuunnitelmista vuoteen 2015 ohjeistaa turvetuotantoa

muun muassa seuraavasti: "Pyritään ohjaamaan uusi turvetuotanto alueille, joilla se aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa vesien tilalle. Uusia turvetuotantoalueita ei sijoiteta pohjavesialueille eikä vesistöjen tai suoje-lualueiden vaikutusalueiden välittömään läheisyyteen." Ympäristöhallinnon ohjeessa (2/2015, Turvetuotannon ympäristönsuojeluohje) todetaan lisäksi, että turvetuotannon vesistövaikutukset voivat korostua, jos kuormitus aiheutuu vesistöalueelle, joka on ihmistoiminnan johdosta jo muutenkin kuormittunut. Omassuo sijaitsee aivan Ahmasjärven välittömässä läheisyydessä. Turvepölyn laskeutumista järveen ei ole arvioitu eikä suon kuivattamisen mahdollisia vaikutuksia muun muassa Ahmasjärven vedenkor-keuteen ole selvitetty. Vedet turvetuotantoalueelta laskevat Eurajokeen, joka on kapasiteettiinsa nähden jo muutenkin voimakkaasti kuormittunut. Lisäksi alueen läheisyydessä oleva käytöstä poistettu teollisuuskaatopaikka vuotaa ympäristöönsä raskasmetalleja. Ahmasjärven veden pinnan las-kiessa näitä ympäristölle vaarallisia aineita alkaisi virrata laajemmalle alu-eelle. Eurajoesta, johon kaatopaikan suotovedet päätyvät, on aivan viime vuosinakin mitattu kohonneita haitta- ja myrkyllisten aineiden pitoisuuksia, joiden alkuperää ei ole kyetty selvittämään. Näin ollen ympäristölupaha-kemus turvetuotannon aloittamiseksi on hylättävä.

17) **Ala-Satakunnan Ympäristöseura ry** on todennut, että Omassuo si-jaitsee vajaa kolme kilometriä Euran keskustasta kaakkoon. Satakunnan maakuntakaavassa suo kuuluu matkailun kehittämisvyöhykkeeseen. Noin 50 % suunnitellusta turvetuotantoalueesta eli noin 30 ha on ojitamatonta. Omassuon alue tai välittömästi sen yhteydessä olevat alueet eivät ole ai-kaisemmin olleet turvetuotannossa. Suo on Geologian tutkimuskeskuksen arvion mukaan luonnontilaluokituksestaan luokkaan 2 kuuluvaa rä-me/rämeneva suota. Valtioneuvoston päätös vesienhoitosuunnitelmista vuoteen 2015 ohjeistaa turvetuotantoa seuraavasti: "Ohjataan uusien tur-vetuotantoalueiden sijoittumista jo ojitetuille tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneille soille, tuotannossa olevien alueiden yhteyteen tai käytöstä poistuneille turvepelloille."

### Pöly ja melu

Ympäristölupahakemuksesta käy ilmi, että Omassuon turvetuotanto aiheut-taisi sekä tuotantokautena että kuljetusten yhteydessä pöly- ja meluhaittaa. Lähin asutus sijaitsee ainoastaan 235 metrin päässä turvetuotantoaluees-ta. Ahmasjärven loma-asunnot sijaitsevat noin 0,9–1,5 kilometrin päässä tuotantoalueen reunasta. Pölyhaitan vähentämiseksi esitetyt työrajoitukset tuulisella ilmalla ovat käytännössä vaikeita toteuttaa eivätkä ne ole miten-kään valvottavissa. Myös liikenteen aiheuttamat häiriöt muodostuvat suun-nitelluilla liikennejärjestelyillä merkittäviksi. Karjannousemantie on suurim-malta osin päällystämätön. Sen varressa sijaitsee noin 60 kotitaloutta, joille aiheutuu melu- ja pölyhaittaa alueelle kulkevasta liikenteestä sekä tuotan-toaikana kesällä että kuljetuksien aikana talvikaudella. Meluhaitta lähim-mällä vakituksella asunnolla on ilmeinen ja myös Ahmasjärven vapaa-ajan asunnoille aiheutuu meluhaittaa, sillä tuotantoalueen ja asuntojen välillä on vesialuetta sekä vähäpuustoista suoaluetta. Turvetuotantoalueella työ-s-kennellään myös iltaisin ja öisin.

Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään (16.4.2015, Dnro 3521/1/13) ottanut kantaa samankaltaiseen ympäristölupavalitukseen ja hylännyt turvetuotannon ympäristöluvan perusteenaan vakava haitta lähiasutukselle. Uuden ympäristöhallinnon ohjeen (2015) mukaan turvetuotantoalueen ja asutuksen välinen etäisyys tulee olla vähintään 500 m melu- ja pölyhaittojen vuoksi.

#### Ympäristölle vaaralliset ja haitalliset aineet

Harvastenmäen käytöstä poistettu teollisuusjätteen kaatopaikka sijaitsee Ahmasojan valuma-alueella, jolla myös suunniteltu turvetuotantoalue sijaitsee. Kaatopaikalta tuleva oja kulkee turvetuotantoalueen vierestä. Lupakäsittelyn yhteydessä on selvittävä kaatopaikan valumavesien ja turpeenoton yhdessä mahdollisesti aiheuttamat lisäriskit suoluonnolle ja vesien laadulle pitkällä aikavälillä.

Hakemuksen tiedoista poiketen Ahmasojan ja siihen laskevan metsäojan veden laadusta on olemassa tutkittua tietoa, sillä Harvastenmäen kaatopaikka-alueen valumavesiä on vuosia tutkittu kaatopaikan lopettamiseen liittyvän velvoitetarkkailun puitteissa. Olemassa olevia vedenlaatutietoja tulee hyödyntää turpeenoton riskinarvioinnissa. Esimerkiksi Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy:n tarkkailututkimuksen vuosiraportissa 2014 todettiin kaatopaikan mittapaikalla kohonneita nikkelipitoisuuksia. Kaatopaikan länsipuolella sijaitsevassa pohjavesiputkessa, jossa vesi virtaa kohti Omassuota, oli runsaasti ammoniumtypeä, klorideja ja sulfaatteja. Vedessä oli myös runsaasti rautaa ja mangaania. Myös alumiinista oli havaintoja. Sähkönjohtavuusarvo oli suuri. Lisäksi vuosiraportissa todettiin, että pohjavesiputki on niin huonossa kunnossa, että se tulisi uusia.

Ympäristölupahakemuksen suoalueiden taustakuormitus selvityksestä käy ilmi, että kaatopaikkaa lähinnä olevassa mittauspisteessä on poikkeuksellisen korkeita sameus, sähkönjohtavuus, kiintoaine-, typpi- ja fosforipitoisuuksia, jotka kertovat kaatopaikan suotovesien vaikutuksesta. Mittapiste sijaitsee linnuntietä noin 1,5 km kaatopaikasta. Se sijaitsee suunnitellun turvetuotantoalueen pohjoispuolella, jonne pintavedet virtaavat suunnitellun turvetuotantoalueen viereistä ojaa pitkin. Selvitykseen ei sisällynyt myrkyllisten aineiden ja haitta-aineiden mittauksia, vaikka se ilmiselvästi olisi tarpeellista. Mittauksia ei ollut tehty suurten virtausten aikaan, mikä kertoisi kaatopaikan suotovesien todellisen vaikuttavuuden. Eurajoesta, johon kaatopaikan suotovedet päätyvät, on aivan viime vuosinakin mitattu kohonneita haitta- ja myrkyllisten aineiden pitoisuuksia, joiden alkuperää ei ole kyetty selvittämään. Harvastenmäen kaatopaikan suotovesien ja Eurajoen kohonneitten haitta- ja myrkyllisten aineiden yhteys tulee selvittää.

#### Vesistövaikutukset

Omassuo sijaitsee aivan Ahmasjärven välittömässä läheisyydessä. Turvepölyn laskeutumisesta järveen ei ole arvioitu eikä suon kuivattamisen mahdollisia vaikutuksia muun muassa Ahmasjärven vedenkorkeuteen ole selvitetty. Vedet turvetuotantoalueelta laskevat Eurajokeen, joka on kapasiteettiinsa nähden jo muutenkin voimakkaasti kuormittunut.

Ympäristölupahakemuksessa ei ole riittävästi selvitetty suoalueen hydrologiaa ja mahdollisen kuivatuksen aikaansaamia orsivesien virtausmuutoksia. Suunnitelmissa mainittu turvetuotantoalueen eristysoja ei voi käytännössä estää pinta-, orsi- ja pohjavesien virtauksia suoalueella. Erityinen riski olisi Harvastenmäen vanhan kaatopaikan ympäristölle haitallisten suotovesien pääsy turvetuotantoalueelle ja sitä kautta edelleen valuma-alueen vesiin ja maaperään. Ympäristölupahakemuksessa Ahmasojan latvaosan valuma-alue on rajattu virheellisesti. Valuma-alue on huomattavasti laajempi. Omassuon länsiosa ja Ahmasjärvi kuuluvat samaan hydrologiseen alueeseen. Omassuon kuivattaminen johtaisi suurella todennäköisyydellä Ahmasjärven vedenpinnan laskuun.

Lisäksi hakemuksen karttatiedoissa mainitaan suunnitellun pintavalutuskentän vieressä sijaitseva lähde ("ei luonnontilainen"). Muuta tietoa lähteestä ei hakemuksessa ole, mutta alueen hydrologian kannalta on oleellista tietää, että Harvastenmäen käytöstä poistettu teollisuusjätteen kaatopaikka purkaa suotovetensä ojaan, joka kulkee noin 10 m lähteen länsipuolella. Perimätiedon mukaan lähde on ollut alun perin luonnontilainen, mutta myöhemmin ihmisen muokkaama (2 kaivonrengasta ja katos). Saa-dun sanallisen tiedon mukaan lähde on ollut kylän yhteinen talous- ja juomavedenlähde, josta vettä on haettu jopa yli kilometrin päästä Tirkkelin alueen kotitalouksista. Lähde oli kyläläisten käytössä vielä 1970-luvun alkupuolella, jonka jälkeen sen käyttö lopetettiin veden laadun huonontuessa. Aistinvaraisten havaintojen lisäksi tiedossa on, että lähdevedestä on otettu vesinäyte, jonka tutki "voimalaitoksen laborantti". Hänen kehotuksestaan lähde oli "asetettu" käyttökieltoon. Suoalueen hydrologian hahmottamiseksi hakijan tulee selvittää, mistä lähteestä purkautuvat vedet ovat peräisin ja miksi lähteen vesi on pilaantunut.

#### Eliöstöselvitykset ja uhanalaiset lajit

Ala-Satakunnan Ympäristöseuran tiedossa on, että Omassuolla tutkitaan vakiintuneesti alueen linnustoa, sääksen pesimäbiologiaa sekä perhoslajistoa. Näihin tietoihin perustuen Ympäristöseura täydentää hakemuksen lajistonselvityksiä. Turvetuotantoalueelta tai sen välittömästä läheisyydestä löytyvät seuraavat uhanalaiset lajit (uhanalaiset lihavoitu) tai muuten mielenkiintoiset lajit.

#### Linnusto

Omassuolla on vakiintuneesti seurattu alueen linnustoa. Mielipiteen liitteenä on paikallisen lintuharrastajan havaintoja vuosilta 2013–2015. Yhdistys esittää tässä muutamia mielenkiintoisimpia havaintoja:

Pesimäaikaisia havaintoja:

Kurki (*Grus grus*), **käenpiika** (*Jynx torquilla*, silmälläpidettävä)

Soidinhavaintoja:

Useita soidinaikaisia havaintoja **metsoista** (*Tetrao urogallus*, silmälläpidettävä)

Pesimäajan ulkopuolisia havaintoja:

**Merikotka** (*Haliaeetus albicilla*, vaarantunut), **maakotka** (*Aquila chrysaetos*, vaarantunut), **metsähänhi** (*Anser fabalis*, silmälläpidettävä), **sinisuo-haukka** (*Circus cyaneus*, vaarantunut), harmaapäätikka (*Picus canus*)

Edellä esitettyjen havaintojen lisäksi on keväältä 2015 **metson** varmistettu pesimähavainto. Teerihavaintojen osalta (*Lyrurus tetrax*) on huomioitava, että suo on merkittävä **teeren soidinalue**.

Omassuolla on **kalasääsken** (*Pandion haliaetus*) vakituinen pesimäreiviiri. Kalasääski luokitellaan uhanalaiseksi silmälläpidettäväksi lajiksi. Omassuon alue on tunnettu kalasääsken pesimäpaikka. Tietoja pesinnöistä löytyy jo useiden vuosikymmenten takaa. Perimätiedon ohella muun muassa paikallislehdistössä on eri aikakausina julkaistuja artikkeleita.

#### Perhoset

Suo on perhoslajistoltaan erityisen merkittävä. Suunnitellulla turvetuotantoalueella esiintyy ainakin neljä uhanalaista perhoslajia: **Rämekarvajalka** (*Gynaephora selenitica*) VU, **Kihokkisulkanen** (*Buckleria padulum*) VU, **Rämelehtimittari** (*Scopula virgulata*) VU ja **Luumittari** (*Aspitates gilvaria*) VU.

Lisäksi **Muurainhopeatäplä** (*Boloria freija*) NT on suolta havaittu, vaikkakaan se ei ole siellä kovin runsas.

Kyseisistä lajeista rämekarvajalka ja kihokkisulkanen esiintyvät Eurassa tiettävästi ainoastaan Omassuolla. Nämä lajit osoittavat, että suo on reunojen ojituksista huolimatta säilynyt soveliaana biotooppina vaativallekin suolajistolle. Uhanalaisia lajeja esiintyy todennäköisesti muitakin, koska edellä mainitut havainnot eivät perustu systemaattiseen lajistoselvitykseen, vaan yksittäisillä retkillä tehtyihin havaintoihin. Perhoslajiston tutkiminen vaatii lisäselvityksiä.

#### Kovakuoriaiset

Soilla on yleisesti aika vähän kovin korkeissa uhanalaisluokissa olevia kuoriaisia. Omassuota on tutkittu lähinnä satunnaisesti. Suoalueelta on havainto harvinaistuvasta **kurekiitäjäislajista** (*Agonum dolens*) (Sahlberg, 1827). Kovakuoriaisharrastajat pitävät aluetta tutkimisen arvoisena. He arvioivat, että alueella saattaa hyvinkin olla parempaa kuoriaislajistoa, jos uhanalaisia perhoslajejaakin löytyy.

#### Kalasto

Ympäristölupahakemuksessa esitetyt kalastotutkimukset ovat vanhentuneita tai puutteellisia. Eurajoen kalateiden uusimpia kunnostuksia ei tutkimuksissa ole huomioitu. Selvityksissä ei ole myöskään huomioitu, että Eurajoki on nimetty lohi- ja siikapitoiseksi vesistöksi. Lisäksi kalastoselvityksistä ei löydy mitään mainintaa Eurajoen kotoperäisestä taimenkannasta.

Yleisesti on tiedossa, että kalat ja erityisesti särki- ja lohikalat ovat herkkiä turvetuotantoalueilta valuille happamille ja humuspitoisille vesille. Taustakuormituselvityksessä esimerkiksi Omassuon valuedet olivat erittäin happamia (pH 3,7). Suunnitellun turvetuotantoalueen valuedet ovat selkeä uhka valuma-alueen kalastolle. Hakija arvioi virheellisesti ja harhaanjohtavasti, että turvetuotantoalueen kuormitus ei muuttaisi vesistön laatua

metsä- ja pelto-ojassa, Ahmasojassa, Ahmasjärvessä ja Eurajoessa, eikä toiminnasta aiheutuisi korvattavaa haittaa kalastolle. Turvetuotannon haittojen lisäksi myös Ahmasojan valuma-alueelta Eurajokeen pääsevien haitallisten tai myrkyllisten aineiden vaikutus kalastoon tulee tutkia.

#### Omassuon ekosysteemipalvelut

Omassuo on osa Eurajoen valuma-aluetta. Suon tärkein merkitys valuma-alueen kannalta on, että se toimii valumavesien varastona ja virtaaman tasaajana. Ilmastomuutoksen äärevöittämissä sääilmiöissä on suon merkitys tulvien torjuna merkittävä. Soiden ja metsien ojittaminen taas lisää valuma-alueen tulvariskiä. Eurajoen yläosan valuma-alueella on jo tällä hetkellä kohonnut tulvariski. Viereisellä Ahmasjärvellä on loma-asutusta. Suon kuivatus on uhka järven hydrologialle. Turvetuotantoalueen suodatusvedet taas laskisivat kalaisaan, lohi- ja siikapitoiseen Eurajokeen vahingollisin seurauksin.

Omassuo on monen euralaisen retkeilypaikka. Suolla tehdään vakiintunutta lintu-, perhos- ja sääksitutkimusta. Euran yhteiskoulu ja lukio käyttävät Omassuota opetustarkoituksiin. Se on sijaintinsa puolesta ainoa jäljellä oleva suokohde, johon pääsee koululta turvallisesti polkupyörillä ja riittävän nopeasti. Muun muassa lukion ympäristöekologian kurssille suo on tärkeä opetuskohde sen luonnontilaisuuden sekä sijainnin vuoksi. Omassuo on myös paikallisten asukkaiden virkistyskohde ja siellä käydään muun muassa keräämässä hillaa ja karpaloita. Omassuon kuivatus aiheuttaisi merkittävää haittaa valuma-alueen kalastukselle, vesistön virkistyskäytölle ja tonttien arvolle.

Omassuo sijaitsee lähellä asutusta. Lyhin etäisyys taajaan asutulle alueelle on alle kaksi kilometriä ja keskustaaajamaankin matkaa tulee vain kolme kilometriä. Näin lähellä asutusta sijaitsevan melu-, pöly- ja liikennehaittoja aiheuttavan turvetuotantokapasiteetiltaan pienen suon ottamista turvetuotannon piiriin ei voida pitää perusteltuna. Asutuksen läheisyyttä sen sijaan voidaan pitää perusteena suon varaamiselle ekosysteemipalveluiden käyttöön.

Omassuolle ei tule myöntää lupaa turvetuotannon harjoittamiselle eikä myöskään toiminnan aloittamislupaa.

**18) Ala-Satakunnan Vihreät ry** on ilmoittanut mielipiteenään vastustavansa luvan ja toiminnan aloittamisluvan myöntämistä Omassuon turvetuotannolle.

Nykyisessä Satakunnan maakuntakaavassa on osoitettu maakunnan turvetuotantoalueet. Omassuo ei ole niiden joukossa. Turpeenotto Omassuosta ei em. syistä voi olla edes taloudellisesti kannattavaa. Ympäristön, luonnon, kasvi- ja eläinlajiston ja ihmisten kannalta turpeenotto suolta on erittäin haitallista ja siksi siitä on luovuttava. Turpeenotto olisi siis myös maakuntakaavan vastainen.

### Turpeenoton ympäristövaikutukset

Hakemuksessa on selvitetty turpeenoton vaikutuksia kasvillisuus-, lintu-, sammakko-, perhos- ja sudenkorentoselvityksin sekä hankkeen melu-, pöly- ja vesistövaikutuksia. Kaikki tehdyt selvitykset ovat kuitenkin puutteellisia, eikä niiden perusteella voi luotettavasti arvioida turpeenoton vaikutuksia. Lintu-, perhos- ja sudenkorentoselvitykset on rajattu vain suunnitellulle turvetuotantoalueelle ja sen välittömään läheisyyteen eikä koko Omassuon alueelle, mikä johtaa virheellisiin päätelmiin. Koko suoalue kuuluu eläinten ja hyönteisten elinpiiriin ja selvitykset olisi tullut tehdä koko alueelle. Selvitykset on tehty vain 1–2 havaintopäivänä päivällä (mm. perhosselvitys), jossa satunnaisilla tekijöillä on suuri merkitys. Selvitykset ovat täysin puutteellisia, eikä niiden perusteella voi tehdä johtopäätöksiä suoalueen luontoarvoista.

Hakemuksessa ei ole myöskään selvitetty ojitusten ja turpeenoton vaikutuksia Ahmasjärven tilaan.

### Lintu- ja perhosselvitys

Lintuja koskevassa selvityksessä ei ole havaittu, että Omassuon alueella pesii myös kalasääski. Suo on teerien soidinpaikka ja myös metson elinympäristöä. Turpeenotto tuhoaa näiden ja myös muiden lintujen elinympäristön.

Tehtyä perhosselvitystä ei voida pitää luotettavana kahden havaintopäivän, vuorokaudenajan ja sääolosuhteiden takia. Siksi havainnotkin ovat mitättömiä. Suolla on kuitenkin tehty laajempaa selvitystä (perhosiin erikoistunut biologian opettaja Eurasta), jonka mukaan suolta ovat löytyneet muiden lajien ohella seuraavat harvinaiset perhoset: rämekarvajalka, kihokkisulkanen, rämelehtimittari, luumittari ja muurainhopeatäplä. Perusteellisempi selvitys toisi suurella todennäköisyydellä esiin myös muita harvinaisuuksia.

### Pöly-, liikenne- ja vesistövaikutukset

Hakemuksessa esitettyjä pöly-, liikenne- ja ympäristövaikutusselvityksiä ei voi pitää riittävinä ja luotettavina. Turpeenotosta saadut kokemukset osoittavat, että olennainen pölyhaitta ulottuu usean kilometrin alueelle ja näin myös lähialueen lisäksi Tirkkelin ja Luistarin asuinalueille, joilla asuu satoja ihmisiä. Haittaa korostaa myös se, että turpeen kuljetukset tapahtuvat osaksi Tirkkelintien ja Luistarin alueen kautta.

Ohjeellisiksi puhdistustehoiksi on hakemuksessa esitetty kiintoaineen osalta 40 % ja fosforin sekä typen osalta 20 %. Ne jo osoittavat, että turpeenotolla on suuri merkitys laskuojien ja Ahmasojan veden laatuun ja myös merkitystä Eurajoen veden laatuun turpeenoton 25 vuoden aikana ja sen jälkeen. Käytännön kokemukset osoittavat, että vaikutukset ovat hakemuksessa esitettyjä olennaisesti suuremmat. Huuhtoutumisissa ei ole myöskään otettu huomioon sateita eikä ilmastonmuutosta, joka lisää vaikutuksia merkittävästi. Hakemuksessa esitetyt toimenpiteet eivät ole parasta tekniikkaa. Puhdistustasovaatimusten on oltava velvoittavia ja tasojen olennaisesti esitettyä korkeampia.

### Vaikutukset koulujen opetukseen, retkeilyyn ja virkistykseen

Omassuon sijainti lähellä Euran keskustaaajamaa on tehnyt siitä ominaisuuksiensa ja etäisyyden perusteella tärkeän kohteen Euran lukion, yläasteen ja muidenkin koulujen oppimisympäristönä (biologia ym.). Merkitys on korostunut siitäkin syystä, että joitakin vuosia sitten myönnetty lupa turpeenottoon Euran keskustaaajaman itäpuolen Eurassuolle poistaa vaihtoehtoon.

Liikenne turpeenottoalueelle tapahtuisi hakemuksen mukaan osaksi suon itäpuolelta Harvasten–Patalammen vanhaa maantietä/metsäautotietä käyttäen. Reitti on toiminut vuosikymmenet Euran asukkaiden virkistys- ja ulkoilureittinä niin, että siellä on ollut talvella latuverkosto. Reitin käyttö on ollut vilkasta ja sillä on suuri merkitys alueen asukkaille. Ulkoilu- ja virkistysreitti on myös Euran keskustaaajaman parhaillaan valmistuvassa yleiskavassa. Suunniteltu liikenne estää pääosin reitin käytön ja siitä on näin poikkeuksellisen suurta haittaa.

### Harvasten vanha kaatopaikka

Kauttuan teollisuuslaitoksilla (paperitehdas, voimala ym.) on ollut vuosikymmenet käytössään Omassuon koillispuolella teollisuusjätteiden kaatopaikka. Kaatopaikan käyttö on loppunut, mutta se kuuluu ns. riskikohteisiin, jonka tarkempaa sisältöä ei edes täysin tunneta. Kaatopaikka-alueelta valuu vettä lähiympäristön ojiin ja myös Omassuolle. Kaatopaikkavesien sisältöä ei ole juuri tutkittu, eikä ole varauduttu niistä ja kaatopaikasta aiheutuviin ympäristöriskeihin.

19) **Sääksisäätiö** on vedonnut Euran Omassuolla pesivien sääksien suojelemiseksi. Ympäristölupahakemusta koskevan alueen eteläosassa sijaitseva metsäsaareke ja läheiset, kivennäismaakumpareiden metsäsaarekeissa kasvavat, iäkkäät puut tulisi säilyttää tulevaisuutta varten alueen lounaisrajan tuntumassa pesivän kalasääskien pesimäpaiksi. Alue on toiminut ja toimii Omassuolla pesivien kalasääskikoiraiden levähdys- ja ruokailupaikkana, kun rauhoitetut linnut käyvät saalistusmatkoillaan Pyhäjärvellä. Säilyttämällä tämä alue koskemattomana ja jättämällä saarekkeiden ympärille riittävä, yli puolen kilometrin etäisyydelle ulottuva suoja-alue, voitaisiin turvata vuosikymmeniä alueella pesineen kalasääskien pesintä tulevaisuudessakin. Kyseisellä alueella kasvavat, vanhimmat puut ovat aikoinaan palvelleet kalasääskien pesäpuina. Kalasääskisukupolvet pesivät vuosikymmenestä toiseen samoilla pesimäpaikoilla, joiden läheisyydessä on ravinnon hankintaan sopivia vesistöjä. Euran Omassuon alue on ollut tunnettu kalasääskien vakituisena pesimäpaikkana jo useiden vuosikymmenten takaa.

20) **Pyhäjärvi-Instituutti** on ilmoittanut olevansa yleishyödyllinen säätiö, jonka taustalla ovat Pyhäjärviseudun kunnat ja teollisuus sekä Turun yliopisto. Pyhäjärvi-instituutti on pitkään ollut mukana Eurajoen ekologisen tilan, veden laadun, kalatalouden sekä virkistyskäytön kehittämistyössä.

Omassuon alue tai välittömästi sen yhteydessä olevat alueet eivät ole aikaisemmin olleet turvetuotannossa. Omassuon alueen vedet laskevat Eu-

rajokeen, jonka ekologinen tila on tyydyttävä ja sen ajoittain heikko vedenlaatu on aiheuttanut ongelmia veden käyttäjille jo vuosikymmeniä. Vesienhoitosuunnitelman mukaan Eurajoen ravinnekuormitusta tulisi vähentää. Turvetuotannon vesiensuojelutoimenpiteiden vaikuttavuudesta, tässä tapauksessa pintavalutuskenttä, on olemassa paljon tutkimustietoa. Tutkimusten perusteella pintavalutuskenttien reduktiotehokkuustulokset ovat varsin kirjavia, joten Omassuon tapauksessa Eurajoen ravinne- ja kiintoainekuormitus tulee todennäköisesti lisääntymään. Hakemuksessa on melko perusteellisesti arvioitu turvetuotannon vaikutusta Eurajokeen, mutta vaikutuksia Ahmasojaan ei ole arvioitu.

Omassuo sijaitsee aivan Ahmasjärven välittömässä läheisyydessä (turvetuotantoalueen rajalta on järveen noin 500 m). Turvepölyn laskeutumista järveen ei ole arvioitu eikä suon kuivattamisen mahdollisia vaikutuksia muun muassa Ahmasjärven vedenkorkeuteen ole selvitetty. Hakemuksen tiedoista poiketen Ahmasojan ja siihen laskevan metsäojan veden laadusta on olemassa tutkittua tietoa, sillä Harvastenmäen kaatopaikka-alueen valumavesiä on vuosia tutkittu kaatopaikan lopettamiseen liittyvän veloitettarkkailun puitteissa. Olemassa olevia vedenlaatutietoja tulee hyödyntää turpeenoton riskinarvioinnissa. Alueella sijaitsevan lähteen hydrologia ja vedenlaatu tulisi selvittää.

Ympäristölupahakemuksessa esitetyt kalastotutkimukset ovat vanhentuneita tai puutteellisia. Eurajoen kalateiden uusimpia kunnostuksia ei tutkimuksissa ole huomioitu. Selvityksissä ei ole myöskään huomioitu, että Eurajoki on nimetty lohi- ja siikapitoiseksi vesistöksi (VARELY Dnro1863/5715/2014, 4.11.2015). Kalastoselvityksistä ei löydy mitään mainintaa Eurajoen kotoperäisestä taimenkannasta. Lisäksi tulisi selvittää Ahmasojan kalasto. Yleisesti on tiedossa, että kalat ja erityisesti särki- ja lohikalat ovat herkkiä turvetuotantoalueilta valuville happamille ja humuspitoisille vesille. Taustakuormitusselvityksessä esimerkiksi Omassuon (paikka 6) valumisvedet olivat erittäin happamia (pH 3,7). Suunnitellun turvetuotantoalueen valumavedet ovat uhka valuma-alueen kalastolle. Omassuo toimii Eurajoen valuma-alueen valumavesien varastona ja virtaaman tasaajana. Ilmastomuutoksen äärevöittämissä sääilmiöissä on suon merkitys tulvien torjuna merkittävä. Soiden ja metsien ojittaminen taas lisää valuma-alueen tulvariskiä.

Omassuota ei tulisi ottaa turvetuotantokäyttöön, eikä aloittamislupaa tulisi myöntää ainakaan ennen kuin kaikki edellä mainitut selvitykset ja tutkimukset turvetuotantokäytön vaikutuksista vesistöihin ja kalalajeihin on tehty.

## Hakemuksen muutos ja hakijan vastine

Hakija on 31.3.2016 toimittanut aluehallintovirastoon Omassuon tuotantosuunnitelman muutoksen. Uuden tuotantosuunnitelman mukainen tuotantoalueen pinta-ala auma-alueet mukaan lukien on 52,1 ha, kun alkuperäisen suunnitelman mukainen pinta-ala oli 65,2 ha.

Hakemuksessa alun perin esitetty pintavalutuskenttä poistuu hankealueesta. Uudessa suunnitelmassa tuotantoalueen ja lähteen (ei luonnontilainen) sekä mahdolliseen luonnontilaisen kaltaisen tihkupinnan väliin on jätetty 180 metrin levyinen suojavyöhyke. Samalla suojavyöhyke eristää hankealueen suon reunan metsäojasta, jota pitkin Harvastenmäen käytöstä poistetun kaatopaikan alueen vedet virtaavat Omassuon koilliskulman kautta pohjoiseen. Suojavyöhykkeen alueella vedet laskevat kohti metsäojaa ja lähdettä. Suojavyöhykkeellä on heikosti vettä johtava turvekerros. Tuotantoalueen pohjalla on heikosti vettä johtava savikerros. Omassuon hankkeella ei ole vaikutusta ei-luonnontilaiseen lähteeseen.

Muutetussa suunnitelmassa pintavalutuskenttä on sijoitettu Omassuon hankealueen luoteiskulmaan ojittamattomalle suoalueelle. Uuden pintavalutuskentän ala on 5,5 ha, mikä on 9,3 % pintavalutuskentän valuma-alueesta. Ojittamattoman pintavalutuskentän mitoitusuusitus on 4,5 % valuma-alueesta, joten Omassuon pintavalutuskenttä on siten huomattavan suuri (kaksinkertainen) verrattuna mitoitusuusitukseen. Pintavalutuskentän alueella turvepaksuus on 4–5 m. Pintavalutuskentän turvekerroksen pinta-osassa on paksu kerros (2,5–3,0 m) maatumatonta tai lähes maatumatonta (H1–H3) rahkaturvettä. Alue on suurelta osin rahkanevaa. Alueen soveltuvuus pintavalutuskentäksi on hyvä.

Hakemuksen muutokseen/vastineeseen on liitetty Geologian tutkimuslaitoksen arvio Omassuon hankkeen vaikutuksesta Ahmasjärven veden pinnan korkeuteen.

**Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen** 1) lausunnon osalta hakija on todennut, että hakemussuunnitelman muutos vastaa kysymyksiin pintavalutuskenttää, lähdettä ja Harvastenmäen suunnalta tulevien vesien eristämistä koskien.

Hankkeen suunnitelmassa molempien laskeutusaltaiden purkupäähän on merkitty rakennettavaksi virtaamansäätöpato ja Omassuon tuotantoalueelle on sijoitettu suunnitelmassa kolme virtaamansäätöpatoa. Omassuon tuotantoalueen kuivatus tehdään pumppaamalla, jolloin ylivirtaamatilanteissa vesiä varastoidaan tuotantoalueen ojastoon. Ohijuoksutus voidaan tarvittaessa järjestää lohkon 3 koilliskulmaan tekemällä kokoojaojan ja eristysojan välille painanne vesien hallittuun purkautumiseen alueelta. Lähtökohta tuotantoalueen kuivatusvesien käsittelyyn kaikissa olosuhteissa on kuitenkin ylivirtaamien varastointi tuotantoalueen ojastoon ja kuivatusvesien purku pintavalutuskentän kautta.

Lietetaskujen ja laskeutusaltaiden tyhjennys tehdään vähintään kerran vuodessa tai tarvittaessa. Kokoojaojien tyhjennys tehdään tarvittaessa. Hankkeen laskeutusaltaat on mitoitettu uusimman Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen mukaan. Hankkeen laskeutusaltaiden tilavuus on riittävä ja mitoitusohjeiden mukainen. Myös tuotantoalueen ojastoa käytetään ylivirtaamatilanteissa virtaamansäädöllä veden varastointiin ja toimimaan allastilavuutena. Tuotantoalueen kuivatuksen jälkeen tuotantoalueen pin-

nassa on paksu maatumaton tai lähes maatumaton rahkaturvekerros, johon sadejaksojen vedet myös osittain varastoituvat.

Lausunnossa perusteena kaivukiellolle esitetään pohjaveden ottoon soveltuvat yksityisten kaivot. Hankkeen koillispuolella on kaksi porakaivoa. Lähin porakaivo on 37 m syvä ja sijaitsee 500 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta. Hankkeen ja muun 900 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta sijaitsevan lähimmän asutuksen välissä on valuma-alueen raja. Tuotanto-suunnitelman muutoksen jälkeen tuotantoalueen reuna on 500 metrin etäisyydellä porakaivosta (aikaisemmin 235 m). Porakaivosta vesi otetaan syvältä maaperän (kallio) pohjavedestä, joten pohjamaahan kaivukielto on tarpeeton.

Geologian tutkimuskeskus on määrittänyt Omassuolle luonnontilaisuusluokan. Luonnontilaisuusluokka määritetään jokaiselta yhtenäiseltä suoaltaalta. Omassuon ala on 264 ha. Omassuon ojittamaton alue on 25 hehtaarin laajuinen. Ala on mitattu 25 metrin etäisyydeltä lähimmästä ojasta. Omassuon toisen osan, joka ei kuulu hankealueeseen, ojittamaton ala on samaa suuruusluokkaa. Omassuo ei ole ojittamaton keidassuo, vaan suurin osa Omassuosta on ojitettu. Ojittamaton osa Omassuon alasta on pieni. Geologian tutkimuskeskuksen lausunnossa Omassuon todetaan olevan tyypillisen keidassuon, joka koostuu kahdesta lähes erillisestä suoaltaasta. Kummallakin alueella on laajahko melko yhtenäinen ojittamaton alue. Lausunnossa todetaan kummankin alueen ja samalla koko suon luonnontilaisuusluokan olevan 2. Ympäristönsuojelulakia (527/2014) täydentävässä valtioneuvoston ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:ssä (713/2014) todetaan, että turvetuotanto voidaan ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentin mukaan mainitun pykälän 1 momentin estämättä sijoittaa suolle, jonka luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttunut. Asetusperustelu-muistiossa todetaan muun ohella, että ympäristönsuojelulain 13 §:ää ei sovelleta lainkaan luonnontilaisuusasteikon 0–2 luokan soihin.

Lainsäädännön mukaan Omassuon hankkeessa ei ole tarvetta tehdä tarkastelua soiden ojituksista alueellisesti. Satakunnan soiden lukumäärä on 730. Soiden pinta-ala on runsaat 81 000 ha ja soiden keskikoko on 111 ha. Rauman seutukunnan ja Kaakkois-Satakunnan seutukunnan soiden lukumäärä on 217, soiden ala 22 674 ha ja soiden keskikoko 77/112 ha. Euran soiden lukumäärä on 36, suoala 3 030 ha ja soiden keskikoko 84 ha. Omassuon hankealuetta lähin keidassuo, jolla on suon keskiosassa ojittamaton alue, on Omassuon toinen osa yli 500 metrin etäisyydellä hankealueesta ja Isosuo (ojittamaton osa noin 50 ha) 4 km Omassuolta luoteeseen.

Suolta inventoitiin asianmukaisesti päiväperhoset, erityisesti muurainhopeatäplä, jota ei maastotöiden aikana kuitenkaan löydetty. Herttatietokannan havainnot ovat hyvin vanhoja, eikä laji välttämättä esiinny suolla säännöllisesti. Alueelta tehtiin oikeilla menetelmillä asianmukainen päiväperhosselvitys, jonka aikana ei havaittu yhtään muurainhopeatäplää. Laji oli rämekylmänperhosen kanssa tärkein kohdelaji, jota selvitettiin erityisellä tarkkuudella. Havaintoja ei kuitenkaan saatu.

Lausunnon mukaan Omassuon suunnitellun turvetuotantoalueen läheisyydessä on kalasääsken pesä. Hankealueen reunasta on 600 m Omassuon ojittamattoman avosualueen reunaan. Kalasääski edellyttää pesäpuultaan esteetöntä (puutonta) lentoonlähetoaluetta, joten laji pesii käytännössä avoimilla paikoilla. Kalasääsken pesäpuun ja tuotantoalueen reunan etäisyys on riittävä, jotta turvetuotannosta ei ole haittoja kalasääsken pesinnälle. Lausunnossa mainitut teeret soidintavat yhtäläisesti avosoiden lisäksi myös turvetuotantoalueilla, hakkuualoilla, pelloilla ja järvien jäillä. Turvetuotanto ei näin ollen automaattisesti poissulje soidinalueen käyttöä.

Omassuon hankkeella ei ole vaikutusta Ahmasjärven veden pinnan korkeuteen. Hankealueelta ei tule pintavaluntana vesiä Ahmasjärveen. Hankealueen ja Ahmasjärven välissä on 600 m leveä maakaistale, joka on suurelta osin turvetta. Turvekerroksen alla on savikerros. Molemmat maalajit ovat heikosti vettä johtavia maalajeja. Turve- ja savikerros ulottuvat osalla aluetta Omassuon hankealueen turvekerroksen pohjaa alemmalle tasolle. Hankealueen ja Ahmasjärven välissä ei ole hydrologista yhteyttä. Vastineeseen on liitetty Geologian tutkimuskeskuksen arvio Omassuon hankkeen vaikutuksesta Ahmasjärven veden pinnan korkeuteen.

Suunnitelmamuutoksen jälkeen tuotantoalueen etäisyys lähimmästä asutuksesta on 500 m, mikä on riittävä estämään melu- ja pölyhaitat asutukselle. Omassuon turvetuotanto on yli puolet hankkeen tuotantoajasta kärkearakeista kasvuturvetta, jonka pölyvaikutus on selkeästi pienempi kuin jyrsinpolttoturpeen. Suon pohjaosan maatuneet turvekerrokset tuotetaan energiaturpeena tuotannon loppuvaiheessa. Ko. ajankohtana tuotantoalueen ympäristössä puuston suojavaikutus on lisäksi parantunut tehostuneen kuivatuksen ansiosta. Hankkeen koillispuolella lähin asutus sijoittuu 900 metrin etäisyydelle tuotantoalueesta.

Omassuon turvetuotantoalueelle laaditaan ennen alueen kuntoonpanoa paloturvallisuussuunnitelma Sisäasianministeriön ohjeen (31/2012) mukaan. Paloturvallisuussuunnitelma toimitetaan hyväksyttäväksi pelastusviranomaiselle. Pelastusviranomainen myös tarkistaa tuotantoalueen ja tuotantoalueen palontorjuntakaluston ennen turvetuotantotoiminnan aloitusta. Hakija tarkentaa, että hakemuksessa mainittu 9 000 litran polttoainemäärä on vuotuinen polttoaineen käyttö alueen turvetuotannossa. Tuotantoalueella ei varastoida kerralla ko. polttoainemäärää, vaan varastosäiliötä täytetään tarpeen mukaan tuotantoaikana. Hakijalla ei ole muuten huomauttamista lausunnossa esitettyihin näkökantoihin polttoaineenvarastoinnista.

Lausunnossa pidetään hakijan esittämää suunnitelmaa eri tarkkailumuotojen toteuttamisesta pääpiirteissään asianmukaisena. Lausunnossa viitataan käyttötarkkailun toteutukseen Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen (Ympäristöministeriö 2015) mukaisesti tehtävin merkinnöin. Hakijalla ei ole huomauttamista lausunnossa esitettyyn käyttötarkkailun toteutukseen.

Päästötarkkailun osalta lausunnossa esitetään vaatimus vuosittaisesta tarkkailusta. Hakija on esittänyt kunnostus- ja tuotantovaiheessa tehtäväksi

5-6 vuoden ajan tarkkailua. Ko. tarkkailulla saadaan esille hankkeen kuorimitustaso. Hankkeessa ei ole tarvetta määrätä jokavuotista tarkkailua, vaan tarkkailun tarvetta on voitava tarkastella tarkkailutulosten perusteella. Lausunnossa vaaditaan kuntoonpano- ja tuotantoaikana otettavaksi sama määrä näytteitä samoina ajankohtina. Hakijasta tuotantovaiheessa erityisesti toiminnan vakiinnuttua ei ole tarvetta ottaa näytteitä samalla tiheydellä kuin toiminnan alkuvaiheessa ja erityisesti kuntoonpanovaiheessa. Hankkeen turvetuotanto on maatumatonta tai heikosti maatumutta, ravinneköyhää rahkaturvetta kasvu- ja ympäristöturvekäyttöön. Ko. turvetuotannon ravinne- ja kiintoainepäästöt ovat luontaisesti alhaiset.

Vesistötarkkailusta voidaan sopia ELY-keskuksen kanssa kuten ELY-keskus lausunnossaan edellyttää. Tarkkailun lähtökohtana täytyy kuitenkin olla tarkkailun laajuuden ja keston sovittaminen tarkkailun tulosten perusteella riittävälle tasolle. Tarkkailun laajuutta ja toistettavuutta on voitava tarkastaa tarkkailusta saatujen tulosten perusteella.

Lausunnossa todetaan hankkeen vesienkäsittelyn olevan vesienhoidon toimenpideohjelman vaatimusten mukaista. Hakija on varmentanut pinta-avalutuskentän toimintaa suunnitelmamuutoksella siirtämällä kentän ojittamattomalle suoalueelle ja mitoittamalla kentän kaksinkertaiseksi mitoitus-suositukseen nähden. Pintavalutuskentän toimintaa varmentaa myös kentän pintaosan paksu maatumaton tai lähes maatumaton rahkaturvekerros.

Lausunnossa esitettyyn pöly- ja melutarkkailun toteuttamiseen kirjaamalla tuotantotoiminta käyttöpäiväkirjaan hakijalla ei ole huomauttamista. Hakija tarkistaa hankkeen toteutuksen yhteydessä jatkuvatoimisen sääaseman käyttömahdollisuuden. Hakijalla ei ole huomauttamista lausunnossa esitettyihin jälkihoitotoimiin eikä vaadittuun jälkihoitosuunnitelmaan. Suunnitelma voidaan toimittaa lausunnossa esitetyn mukaisesti Varsinais-Suomen ELY-keskukselle hyväksyttäväksi viimeistään vuosi ennen tuotannon lopettamista.

**Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen** 2) lausunnon osalta hakija on esittänyt vuotuiseksi kalatalousmaksuksi 500 euroa. Omassuon kuivatusvedet johdetaan metsä-/peltoalueen ojan kautta Ahmasojaan. Omassuon kuivatusvesien laskukohdan alapuolella Ahmasoja on laajan peltoalueen kuivatusvesien kookomauoma, joka kulkee lähes 1 kmetrin matkan maantien reunaojana. Uoman kalataloudellinen arvo on vähäinen. Tarkkailuvelvoitteen osalta hakijalla ei ole huomauttamista lausuntoon.

**Pyhäjärvisuon ympäristölautakunnan** 3) lausunnon osalta hakija on todennut, ettei hankealue sijaitse Ahmasjärven välittömässä läheisyydessä. Tuotantoalueen ja järven välinen etäisyys on 600 m, mikä on riittävä estämään pölyhaitat järveen. Omassuon hankkeella ei ole vaikutusta Ahmasjärven vedenpinnan korkeuteen. Ahmasjärvestä vedet laskevat Ahmasojan kautta pohjoiseen. Järven ja Omassuon välisellä alueella on paksu turvekerros, jonka alapuolella on savikerros. Molemmat kerrokset ovat heikosti vettä johtavia. Hankkeen vaikutukset alapuoliseen vesistöön ovat

vähäiset. Hankkeen vesienkäsittelyn teho on varmennettu suunnitelma-muutoksella, jossa pintavalutuskenttä on sijoitettu ojittamattomalle paksu-turpeiselle alueelle ja kenttä on mitoitettu kaksi kertaa niin laajaksi kuin mi-toitussuosituksien edellyttävät. Omassuon hankkeen jo hakemuksessa esi-tetty vesienkäsittely on vesienhoidon toimenpideohjelman vaatimusten mukaista. Suunnitelmamuutoksen vesienkäsittely varmentaa hankkeen ve-sienkäsittelyä. Omassuolla tuotetaan kasvu- ja ympäristöturvetta. Ko. turve on maatumatonta-heikosti maatumutta rahkaturvetta, jonka ravinne- ja kiin-toainepäästöt ovat luontaisesti alhaiset.

Harvastenmäen käytöstä poistetulta kaatopaikalta tuleva oja kulkee, kuten lausunnossa todetaan, suunnitellun turvetuotantoalueen vieressä. Ko. oja sijaitsee suoalueella. Ojan vieressä mineraalimaan reunassa on myös ei-luonnontilainen lähde. Lähteeseen vedet tulevat Omassuon itäpuoliselta mäki-alueelta. Lähteen kohdalla maan pinta on noin 46,5 metrin tasolla. Lähteen itäpuolinen mäki on yli 57,5 metrin tasolla. Lähteen länsipuolella oleva Omassuo on metsäojitettu ja ojat laskevat lähteen vieritse virtaavaan metsäojaan. Ko. ojitettu alue on poistettu suunnitelmasta. Hankkeella ei ole vaikutusta ei-luonnontilaiseen lähteeseen eikä em. metsäojaan.

Omassuolla ei esiinny suojeltuja lajeja ja suon luonnontilaisuusluokka on 2.

Muutetussa tuotantosuunnitelmassa asutuksen ja tuotantoalueen välinen etäisyys on 500 m ja Omassuon ja Ahmasjärven välinen etäisyys on 600 m. Etäisyydet ovat riittävät estämään pöly- ja meluhaitat. Muutetussa suunnitelmassa liikenne on ohjattu pois Karjannousemantieltä, kun liikennöinti on ohjattu Omassuon itäpuoliselle metsäautotielle ja sen kautta yleiselle tielle.

**Euran kunnanhallituksen** 4) lausunnon osalta hakija on viitannut edellä Pyhäjärvisuodun ympäristölautakunnalle esittämäänsä.

**Eurajoen–Lapioen kalastusalueen** 5) muistutuksen osalta hakija on todennut, että Omassuon hanke ei sisällä kaivutöitä Harvastenmäen kaatopaikan läheisyydessä, kaatopaikalta tulevassa ojassa eikä hankealueen sivuitse kulkevassa metsäojassa. Hankkeessa ei kaiveta em. metsäojaa kaatopaikalta tulevan ojan alapuolisella osalla eikä hankkeella vaikuteta metsäojan uomaan. Omassuon tuotantoalueen oja-alueella ei ole yhteyttä em. metsäojaan, joten metsäojan ja tuotantoalueen ojien vedet ovat erillään. Omassuon koilliskulman ojitus laskee metsäojaan, joten metsäojan vedet eivät ole virranneet Omassuon koillisosan kautta vaan itäreunan metsäojan kautta. Lisäksi tuotantosuunnitelmassa metsäojan ja tuotantoalueen väliin jää suojavyöhyke. Suunnitelmamuutos johtuu suojavyöhykkeen jättämisestä Omassuon itäreunalla olevan lähteen ja tuotantoalueen väliin. Hakija on em. muutoksella halunnut varmentaa vesipinnan tason pysymisen nykyisellään lähteen alueella, jolloin hankkeella ei ole vaikutuksia läh-teeseen. Hankkeen luontoselvityksen mukaan lähde ei ole luonnontilainen. Suon ja mineraalimaan rajalla oleva lähde saa vetensä lähteen itäpuolei-selta mäeltä.

**Omassuon tiehoitokunnan** 6) muistutuksen osalta hakija on todennut, että tuotantosuunnitelmaa on muutettu, eikä turvekuljetuksia tehdä Karjannousemantien kautta. Turvekuljetukset ohjataan Omassuon itäpuoleisen metsäautotien kautta yleiselle maantielle. Auma ei sijoitu suoraan Karjannousemantien varteen, kuten muistutuksessa esitetään, vaan aumalle rakennetaan oma aumatie. Omassuon ja Karjannousemantien varren asutuksen välissä on valuma-alue raja Karjannousemanmäen korkeimmalla kohdalla. Omassuon hankkeella ei ole vaikutuksia Karjannousemantien varren asukkaiden kaivoihin.

**7.1:n ja 7.2:n ja 7.3:n ja 7.4:n yhteisen 7), 8.1:n ja 8.2:n 8) ja 9.1:n ja 9.2:n 9)** muistutusten osalta hakija on todennut, että tarkistetussa tuotantosuunnitelmassa pintavalutuskenttä on siirretty hankealueen luoteiskulmaan. Muutoksen jälkeen turvetuotantoalueen ja lähimmän asutuksen välinen etäisyys on 500 m. Tämä on myös turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen suositus tuotantoalueen etäisyydeksi asutukseen. Muutetussa suunnitelmassa auma-alueen etäisyys asutukseen on yli 500 m. Lisäksi Omassuon turvetuotanto on karkearakeista heikosti pölyävää kasvu- ja ympäristöturvetta. Omassuon hanke ei aiheuta pöly- tai meluhaittoja lähimmälle asutukselle.

Muistuttajien kiinteistöllä on 37 m syvä porakaivo, jossa on pumpppu noin 30 metrin syvyydessä. Kiinteistö sijaitsee noin 46 metrin korkeustasolla, joten kaivon pohja on noin 9 metrin korkeustasolla ja vedenotto pumpulla noin 16 metrin tasolla. Omassuon turvetuotantoalueella turvekerroksen pohja on 44,5 metrin tasolla. Peltoalueen itäreunaa virtaa Ahmasoja, jonka vedenpinta määrää vedenpinnan korkeuden peltoalueella ja kiinteistön ympäristössä. Kiinteistön porakaivossa vesi otetaan noin 28 m alemmalta tasolta kuin Omassuon turvekerroksen pohja on. Omassuon pohja on heikosti vettä johtavaa savea. Porakaivo sijaitsee kalliopaljastuma-alueella, jonka viereinen peltoalue on myös heikosti vettä johtavaa savea. Porakaivossa veden otto on syvältä kallioperän ruhjevyöhykkeiden pohjavedestä eikä pohjavettä oteta tai saada kaivon itäpuolisista kallioperän yläpuolisista savikerroksista. Omassuon hankkeella ei ole vaikutusta porakaivoon.

Omassuon hanke ei sisällä mitään kaivutöitä Harvastenmäen kaatopaikan läheisyydessä eikä kaatopaikalta tulevassa ojassa. Kaatopaikalta tuleva oja laskee Omassuon itäreunaa kulkevaan metsäojaan. Omassuo on keidassuo, jossa suon keskiosa on korkeammalla kuin suon reunat. Omassuon itäreunalla suon pinta ja metsäojat laskevat suon reunalla olevaan metsäojaan. Suon itäreunalla olevan metsäojan vedet eivät ole virranneet suoalueen ojien kautta. Omassuon hankkeessa ei kaiveta em. metsäojaa kaatopaikalta tulevan ojan alapuolisella osalla eikä hankkeella vaikuteta metsäojan uomaan. Omassuon tuotantoalueen ojaustolla ei ole yhteyttä em. metsäojaan, joten metsäojan ja tuotantoalueen ojien vedet ovat erillään. Omassuon suunnitelmassa on tuotantoalueen ja ei-luonnontilaisen lähteen välille jätetty suojavyöhyke. Hankkeella ei ole vaikutuksia ei-luonnontilaiseen lähteeseen eikä Harvastenmäen suunnasta tulleilla ja tulevilla vesillä ole vaikutusta hankealueelta purkautuvan veden laatuun.

Muutetussa tuotantosuunnitelmassa turvetuotantoliikenne on ohjattu pois Karjannousemantieltä. Liikennöinti tehdään Omassuon itäpuolisen metsäautotien kautta. Auma-alue sijoittuu turvetuotantoalueelle rakennettavan aumatien varteen, ei Karjannousemantien varteen, kuten muistutuksessa mainitaan. Muutetussa suunnitelmassa auman ja Karjannousematien välinen etäisyys on 90 m. Suunnitelmamuutoksen jälkeen tuotantoalueen etäisyys muistutuksen jättäjien peltoon on 160 m. Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeessa suositellaan tuotantoalueen etäisyydeksi (nurmirehu tai kaaliviljely) pellostä vähintään 50 metriä. Kiinteistöjen rajaojaan (metsäoja) merkitty eristysoja on siirretty hakijan omistamalle alueelle. Muistutuksessa mainitun kaatopaikan vedet eivät laske suoalueelle, vaan vedet virtaavat aivan suoalueen reunassa olevan kaivetun metsäojan kautta. Hankkeella ei vaikuteta ko. metsäojaan. Tuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan laajalle mitoitussuosituksella ylittävälle pintavalutuskentälle, josta ne johdetaan tuotantoalueen pohjoispuoliseen metsäojaan. Tuotantoalueen vesienkäsittely on hallittua. Tuotantoalueen ojastoon pidätetään ylivirtaamien vesiä ja vedet puretaan pintavalutuskentän kautta metsäojaan. Hankkeessa on huomioitu pöly- ja meluhaittojen esto riittävinä suojaetäisyyksinä asutukseen.

**10.1:n** 10) mielipiteen osalta hakija on todennut, että hankkeen suunnitelmaa on muutettu. Hankkeella ei ole vaikutusta ei-luonnontilaiseen lähteesseen eikä Harvastenmäen kaatopaikan vesien virtausreitit metsäojaan. Hankealueella ei ole havaittu luonnonsuojelulainsäädännöllä suojeltua lajistoa tai luontotyyppejä. Hankealue on tavanomainen keidassuo. Hankealueella on tehty perhoskartoitus. Omassuon hankkeella ei ole vaikutusta Ahmasjärveen tai Ahmasjärven veden pinnan tasoon. Muutetussa suunnitelmassa liikenne on ohjattu pois Karjannousemantieltä. Samoin muutetussa suunnitelmassa tuotantoalueen etäisyys asutuksesta on vähintään 500 m. Korkiston tilan kaivoon hankkeella ei ole vaikutusta. Hankkeen eristysoja on siirretty hakijan hallussa olevalle alueelle. Eristysojan kautta virtaa hankealueen ympäristön valumavesiä.

**11.1:n** 11) muistutuksen osalta hakija on todennut, että muistuttajan kiinteistö sijaistee hankealueen koillispuolella 760 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta. Omassuon suoaltaassa on savipohja. Suon laidalla on muistutuksen jättäjän tilan suuntaan alueen kalliopaljastumiin rajautuva savipohja. Alueen porakaivoista otetaan vesi syvältä kallioperän pohjavedestä. Omassuon hankkeessa ei vaikuteta kallioperän pohjaveteen. Omassuon hankkeessa ei johdeta tuotantoalueen kuivatusvesiä muistutuksen tilan kautta laskevaan Ahmasojan uomaan. Hankkeella ei ole vaikutuksia Ahmasojan veden laatuun. Hankkeessa ei vaikuteta vanhan käytöstä poistetun kaatopaikan vesien laskureittiin. Tuotantoalueen vedet ovat erillään kaatopaikan vesien laskureitiltä.

**12.1:n** 12), **13.1:n** 13) ja **14.1:n** 14) mielipiteiden osalta hakija on todennut, että mielipiteiden jättäjien kiinteistöt sijaitsevat Karjannousemanmäen korkeimman kohdan koillispuolella. Karjannousemanmäen korkeimmalla kohdalla on vedenjakaja, jossa pohjaveden virtaus kääntyy koilliseen kohti mielipiteen jättäjien kiinteistöjä sekä lounaaseen kohti Omassuon reunaa.

Omassuon hankkeella ei ole vaikutuksia pohjavesiolosuhteisiin Karjannousemantien asutuksen alueella. Mielenpitojen jättäjien kiinteistöt sijaitsevat yli 900 metrin etäisyydellä turvetuotantoalueesta. Etäisyys on riittävä estämään pöly- ja meluhaitat asutukselle. Lisäksi asutuksen ja hankealueen välinen Karjannousemanmäki on yli 10 m korkeammalla tasolla kuin Karjannousemanmäen itäpuolinen asutus. Muutetussa tuotantosuunnitelmassa turvekuljetukset on ohjattu rakennettavan aumatien kautta Omassuon itäpuoliselle metsäautotielle. Turvekuljetuksia ei tehdä Karjannousemantien kautta.

**15.1:n** 15) ja muiden Ahmasjärven rannan mökkiasukkaiden muistutuksen osalta hakija on todennut, että hankkeella ei ole vaikutusta Ahmasjärven veden pinnan korkeuteen. Järvi on etäällä (600 m) hankealueesta. Lisäksi hankealueen ja järven välissä ei ole vettä johtavia kerroksia. Melu- ja pölyhaittojen kannalta tuotantoalue on riittävän etäällä Ahmasjärvestä, joten hankkeella ei ole melu- ja pölyvaikutuksia järven alueelle.

**16.1:n** 16) mielenpiteestä hakija on todennut, että suunnitelmamuutoksen jälkeen hankkeen etäisyys on riittävä (500 m) lähimmästä asutuksesta. Hankkeen etäisyys Ahmasjärven on myös riittävä estämään pöly- ja meluhaitat. Hankkeen vesienkäsitelyrakenteet ovat vesienhoidon toimenpiteohjelman vaatimusten mukaiset. Lisäksi hakija on muutetussa tuotantosuunnitelmassa varmentanut pintavalutuskentän toimintaa siirtämällä kentän hankealueen luoteiskulmaan ojittamattomalle suoalueelle. Samalla kentän alaa on lisätty kaksinkertaiseksi verrattuna mitoitus-suositukseen. Myös kentän paksu maatumaton-lähes maatumaton turvekerros soveltuu hyvin pintavalutuskenttäkäyttöön. Hankkeen vaikutukset alapuoliseen vesistöön ovat vähäiset. Harvastenmäen suljetun kaatopaikka-alueen vedet laskevat Omassuon itäreunan metsäojan kautta Ahmasojaan. Metsäojaan ovat laskeneet myös Omassuon koilliskulman ojien vedet, joten Harvastenmäen kaatopaikka-alueen vedet eivät ole virranneet Omassuon suoalueella. Omassuon hankkeessa ei vaikuteta itäreunan metsäojan veden virtaamaan. Hankkeessa ei kaiveta Harvastenmäen suljetun kaatopaikka-alueen vesien laskureitin oja. Muutetussa suunnitelmassa tuotantoalue ja Omassuon reunan metsäojan ja (ei-luonnontilaisen) lähteen välissä on suojavaohyike. Hankkeella ei ole vaikutuksia ei-luonnontilaiseen lähteeseen eikä Harvastenmäen suunnasta tulleilla ja tulevilla vesillä ole vaikutusta hankealueelta purkautuvan veden laatuun.

**Ala-Satakunnan Ympäristöseura ry:n** 17) mielenpiteen osalta hakija on todennut, että muutetussa tuotantosuunnitelmassa tuotantoalue sijoittuu 500 metrin etäisyydelle lähimmästä asutuksesta ja turvekuljetukset on ohjattu pois Karjannousemantieltä. Muutetussa suunnitelmassa ei vaikuteta lähteeseen eikä Harvastenmäen kaatopaikan vesienkulkeutumisreitin ojiin. Hankkeeseen ei sisälly alueita, joille on kulkeutunut Harvastenmäen suljetun kaatopaikan vesiä. Hankkeella ei ole myöskään vaikutusta Omassuon itäreunan ei-luonnontilaiseen lähteeseen. Omassuon alapuolelta metsäojasta on otettu taustakuormitus selvityksessä vuonna 2014 kolmena eri ajankohtana näytteet. Metsäojan kautta virtaavat myös Harvastenmäen



lalla Ahmasoja on laajan peltoalueen kuivatusoja. Hankkeella ei ole vaikutusta Ahmasjärven veden pinnan tasoon eikä lähteeseen (ei luonnontilainen). Havaintopaikan 6 vedet laskevat Ahmasojaan jo nykyisellään ja yleensäkin Omassuon keidassuon vedet laskevat jo nykyisellään Ahmasojaan. Omassuon hankkeessa ei lisätä Omassuolta Ahmasojaan purkautuvan veden määrää. Tuotantoalueen vedet käsitellään pintavalutuskentällä, mikä vähentää vesien kiintoaine- ja ravinnepitoisuuksia. Omassuon tuotantoalueella varastoidaan ylivirtaamien vesiä tuotantoalueen ojastoon. Tuotantoalueelta pintavalutuskentän kautta purkautuvan veden määrää säättää pumppaamo. Lisäksi Omassuon hyvin laaja pintavalutuskenttä sekä tuotantoalueen maatumaton-heikosti maatumunut vettä imevä rahkaturvekerrostuma tasoittavat virtaamia.

## Uudelleen kuulutus

Hakemus on annettu tiedoksi hakemussuunnitelman muutoksen johdosta uudelleen kuuluttamalla Euran kunnassa 9.5.–8.6.2016 sekä erityistiedoksiantona asianosaisille. Kuulutus ja muutetut hakemusasikirjat on julkaistu internetissä aluehallintoviraston Lupa-Tietopalvelussa ja kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 9.5.2016 Satakunnan Kansa -lehdessä. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen muutoksen johdosta lausunnon Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Euran kunnalta sekä Euran kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaiselta.

## Hakemuksen muutoksen johdosta annetut lausunnot

**1) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue** on hakemuksen muutoksen johdosta todennut, että se ei muuta aiemmin antamaansa lausuntoa ja siinä esitettyjä näkökohtia, sekä että esitetyillä suunnitelmamuutoksilla, kuten tuotantopinta-alan pienenemisellä, pintavalutuskentän sekä kuljetusreitien siirtämisellä kauemmas todennäköisesti saavutetaan huomattava parannus alkuperäisen suunnitelman mukaiseen toteutustapaan verrattuna.

Omassuon turvetuotantoalueen kuivatusvedet laskevat Ahmasojan kautta noin seitsemän kilometrin päässä Eurajokeen, jonka ekologinen tila on tyydyttävä. Vesienhoidon tavoitteena on, että Eurajoki on hyvässä tilassa viimeistään vuonna 2027. Tällä hetkellä hyvän tilan saavuttamisen esteenä ovat ongelmat vedenlaadussa ja kemiallisessa tilassa sekä hydrologis-morfologinen muuttuneisuus. Hyvä ekologinen tila edellyttää kaikkien edellä mainittujen osa-alueiden olemista hyvässä tilassa. Turvetuotannon aloittaminen Omassuolla tekee tavoitteen saavuttamisen vedenlaadun osalta mahdollisesti aikaisempaa vaikeammaksi, sillä Eurajoki on jo entuudestaan teollisuuden, yhdyskuntien ja maatalouden kuormittama jokivesistö. Tämän takia turvetuotannon vaikutusten erottamiseksi muusta kuormituksesta vesistötarkkailuohjelman tulee olla riittävän laaja ja kattava ja se tulee aloittaa vuosi ennen toiminnan aloittamista. Näytteenoton tulee keskittyä ajankohdiin, jolloin kuormitusta syntyy eli ylivirtaama-aikoihin. Virtaamien mittaami-

nen on tärkeää kuormituksen laskemiseksi. Suunnitelma vesistötarkkailuksi tulee lähettää ELY-keskukselle hyväksyttäväksi hyvissä ajoin.

**2) Pyhäjärvisuon ympäristölautakunta Euran kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena** on käsitellessään lausunnon antamista Omassuon turvetuotantoalueen muutetusta hakemussuunnitelmasta kokouksessaan suorittanut äänestyksen. Ympäristöpäällikön esityksen mukaan ympäristölautakunta olisi edelleen vastustanut ympäristöluvan myöntämistä hankkeelle, toisen esityksen mukaan ympäristölautakunta puoltaisi ympäristöluvan myöntämistä hankkeelle.

Äänestyksen voitti hanketta puoltava esitys, jossa on katsottu, että Omassuolla on runsaasti hyvälaatuista kasvu- ja ympäristötuotantoon soveltuvaa vähän maatunutta rahkaturvetta. Siipikarjatuotanto käyttää kuivikkeena turvetta, joka on ylivoimainen eläinten terveyden kannalta sen hygieenisten ominaisuuksien puolesta. Euran, Köyliön ja Säkylän alueella on noin 50 broilerin sopimuskasvatustilaa, tiloilla kasvatetaan lähes puolet HK:n käytämästä broilerin määrästä. Euran alueella on myöskin mittavaa kasvuturpeen jalostusta, sen arvosta huomattava osuus on vientikauppaa. Omassuon turvetuotanto tulisi merkittävästi tukemaan alueellista liiketoimintaa ja sillä olisi seudulle myönteistä työllistävää vaikutusta sekä suoraan että välillisesti.

Luonto- ja ympäristöalan yritys on tehnyt Omassuolla perusteellisen luontoarvojen kartoituksen. Suolla ei ole havaittu sellaisia erityisiä ja säilytettäviä luontoarvoja, jotka olisivat turvetuotannon esteenä, kartoitusta ei pidä kyseenalaistaa. Luonnontilaisuusluokitus Suomessa on 0-5, jossa 5 on luonnontilainen suo ja luokka 0 on täysin luonnontilansa menettänyt. Turvetuotantoon soveltuvia ovat 0-2 luokat. GTK on määritellyt Omassuon luokkaan 2. Suo on vuosia sitten metsäojitettu.

Turvetuotanto on suunniteltu siten, että siitä olisi mahdollisimman vähän haittaa asutukselle. Lähimpään vakituiseen asuntoon on tuotantokentältä 500 m. Turvetuotannossa esiintyvä pöly kovalla tuulella rajautuu pääosin 200–300 metrin etäisyydelle. Tuotantokausi sijoittuu kesäkaudelle noin kolmen kuukauden ajan ja tuona aikana tuuli käy pääsääntöisesti länsilounas-suunnasta, jolloin pölyhaitat ja melu eivät kohdistu olemassa oleviin vapaa-ajan ja muuhun asutukseen. Meluhaitat muutenkin ovat hyvin pienet, koska työkoneiden vetoon käytetään samankokoisia traktoreita kuin peltoviljelyksessäkin. Imukeräilyssä voidaan pölyhaittoja myöskin vähentää käyttämällä pölysyklooneja imuvaunuissa.

Omassuon turvetuotantoalueen vesien puhdistaminen tullaan toteuttamaan parhaalla käytössä olevalla tekniikalla eli pintavalutuksella. Pintavalutuskenttä on sijoitettu suon ojittamattomalle kohdalle, jolloin sen puhdistusteho on mahdollisimman hyvä. Lisäksi pintavalutuskenttä on mitoitettu pinta-alaltaan jopa kaksinkertaiseksi suositukseen nähden. Vedet johdetaan pintavalutuskentälle laskeutusaltaiden ja pumppuaseman kautta, jolloin mahdollistuu tasainen virtaama pintavalutuskentälle ja saavutetaan hyvä puhdistustulos. Erityisesti kiintoaineiden osalta pintavalutuskenttä on erit-

täin tehokas vesien puhdistaja. Omassuon vesien puhdistus toteutetaan niin tehokkaasti, että tuotannon vaikutus alapuoliseen vesistöön on hyvin vähäinen. Pintavalutuskentän käyttöön oton myötä alueen vesien käsittely paranee, sillä nykytilanteessa samat vedet valuvat alueelta ilman virtaamien tasausta ja pintavalutuskentän puhdistusta.

Turvekuljetuksen raskas liikenne ei haittaa asutusta ollenkaan, koska se ohjataan metsäteiden kautta yleiselle tielle. Myös henkilöstön kevytliikenne voidaan ohjata metsäteiden kautta. Em. seikkoihin perustuen ympäristölautakunta on puoltanut luvan myöntämistä.

### **Hakemuksen muutoksen johdosta esitetyt muistutukset ja mielipiteet**

3) **AA** on muistutuksessaan todennut, että Omasuon yksityistien osakkaiden kokouksessa käsiteltiin myös Omassuon turvetuotantosuunnitelmia. Karjannousemantietä ei aiota käyttää enää turpeen kuljetukseen. Luultavimmin liikennemäärä tulee kuitenkin nousemaan huoltoajon ym. toiminnan vuoksi. Karjannousemantien kantokyky on rajallinen. Toukokuussa 2016 tie petti raskaan ajoneuvon alta ajoneuvon jouduttua pysähtymään tielle. Tie oli kuiva eikä ajoneuvo ollut tien reunassa. Tästä syystä on otettava huomioon, että esimerkiksi raskas sammutuskalusto ei pysty käyttämään Karjannousemantietä turvallisesti. Ahmasjärven pinnankorkeus aiheuttaa myös huolta. Hakijan selvitys pinnankorkeuksista ei tunnu kovin luotettavalta, koska selvityksen mukaan Ahmasoja näyttää kulkevan ylämäkeen osan matkasta. Turvetuotanto vaarantaa lähitalouksien kaivot. Kaivojen pilaantumisen korvaamiseksi ei ole riittävä toimi mahdollistaa veden ostaminen vesihuoltolaitokselta. Mikäli turvetuotannosta syntyvä pöly liikaa Karjannousemantien, on hakija velvoitettava pitämään tie puhtaana turvepölystä.

4) **BB ja CC** sekä **DD ja EE** (Korkisto 50-406-4-1) ovat todenneet, että uudessa suunnitelmassa tuotantoalue pienentynyt 52,1 hehtaarin, joka on pinta-alaltaan turvetuotannon kannattavuuden rajamailla. Lisäksi maakuntakaavassa suo on edelleenkin Geologian tutkimuskeskuksen arvion mukaan luonnontilaluokituksestaan luokkaan 2 kuuluvaa suota. Karjannousemantieltä ei uuden suunnitelman mukaa ajeta turverekoilla, mutta tuotantoalueelle on käynti myös Karjannousemantieltä, josta tapahtuu varmasti muita tuotantoa tukevia ajoja. Tie ei tätä kestä. Aumojen sijainnin ja tuotantoalueen läheisyydestä tiehen johtuu tien pölyntyminen ja liettyminen. Karjannousemantie on ainoa kulkureitti Korkiston tilalle.

Pölyhaitat ovat merkittävät muistuttajien tilalle ja sen talouskeskukselle. Pellot ja metsät, joita hakija pitää suoja-alueina suunnitellun turpeennostoalueen ja tilan ja sen talouskeskuksen välillä, eivät ole hakijan omistuksessa, vaan kuuluvat muistuttajien tilaan. Metsäalue, joka on noin kilometrin matkalta suunnitellun turpeennostoalueen vieressä, on muistuttajien metsätalousaluetta. Tässäkin metsässä on tarpeelliset ja välttämättömät metsätyöt suoritettava. Rajaoja ei ole mikään eristysaja, johon voi yksipuolisesti kaivaa saostusaltaita. Sama koskee myös tieoja. Haittaa aiheuttaa

pölyn leviäminen pelto-, metsä- ja Ahmasojaan. Pöly kerääntyy ojiin ja aiheuttaa tukoksia.

Melu ja sen aiheuttamat haitat ovat muistuttajien tilalle ja sen talouskeskukselle merkittävät. Metsän suojavaikutus 25 vuoden aikavälillä ei ole sama, varsinkin kun hakija ei omista suojaavaa metsää.

Ainoastaan aumojen paikkoja on muutettu ja tuotantoaluetta siirretty 500 m talouskeskuksesta. Muistuttajien tilan viereen on sijoitettu pintavalutuskenttä ja pumppaamo. Nämä ovat turpeennostoaluetta tai ainakin siihen tähtäävää operatiivista aluetta. Tämä lisäksi kasvattaa vesimassaa lähellä muistuttajien peltoja ja metsää, josta aiheutuu haittaa metsille, pelloille ja taloudelle.

Terveyshaittaa aiheutuu ennen kaikkea kaivoveden kautta. Kaivoveden saastuminen ja vedenlaadun huononeminen ovat suuri terveysriski. Muistuttajien porakaivo on jo nykytilanteessakin humusongelmainen ja humuksen poistamiseksi on asennettu puhdistuslaitteisto. Puhdistuslaitteisto ei kykene puhdistamaan suurempia määriä humusta, jota kaivoon varmasti tulee, kun siellä nytkin sitä jo on. Toiseksi terveysriskejä aiheuttaa pöly, jota tulee talouskeskukseen läheisen sijainnin vuoksi. Pölyhaitat ulottuvat myös muistuttajien pelloille ja metsiin. Pelto- ja metsätoissa pölyhaitat kohdistuvat ihmisiin. Muistuttajien pelloilla viljellään tällä hetkellä heinänurmea hevosten rehuksi, joten terveyshaittaa aiheutuu eläimille. Terveyshaittaa aiheuttaa myös pölyävä turpeen kuormaus, jota tapahtuu aivan Karjannousemantien varressa. Tiellä liikkuvillekin aiheutuu terveysriskejä.

Turpeennosto suolta on pitkäaikainen ja merkittävä haitta muistuttajien tilalle ja ihmisille luonnonrauhassa. Toiminnan ei tulisi rajoittaa muistuttajien tilan virkistätymismahdollisuuksia. Nykyisellään uudessa suunnitelmassa ei ole enää tuulensuunta- ja aikarajoitteita. Pölyhaitta ihmisille, rakennuksille ja maa- ja metsätalouteen on varma.

Liikenneyhteyksille muistuttajien tilalle muodostuu merkittäviä uhkia ja haittoja. Tien on oltava auki aina hälytysajoneuvoille. Työmatka- ja koulukyyti-liikenne eivät saa estyä aikataulullisista syistä. Vaaratilanteet kasvavat moninkertaisiksi kovan ja raskaan liikenteen seurauksena. Pölyn ja turpeen kulkeutuminen tielle on merkittävä haitta. Tien ylläpitokustannukset nousevat suuriksi. Lupahakemusten mukaan huolto- ja muu ajo kuin turverekat tapahtuu Karjannousemantietä pitkin. Kesällä myös turpeennostosta liikenteelle aiheutuvat haitat ovat suurimmillaan, joten kevyt liikenne käy mahdollottomaksi.

Uudessa suunnitelmassa kaatopaikan vesille on jätetty tilaa tuotantoalueen kaatopaikanpuoleiseen reunaan. Toimenpiteet eivät estä kaatopaikalta tulevien vesien sekoittumista tuotantoalueelle ja siitä aiheutuvia ongelmia. Nykyisinkin on useilla Karjannousemantien asukkailla oma kaivo, joita on säännöllisesti pitänyt tutkia. Jos näiden vesien kulkeutuminen ei olisi mahdollista, ei kaivoja Karjannousemantien alkupuoliskolla mäen toisella puo-

len tuotantoalueelta tarvitsisi seurata. Muutoksia alueen vesitalouteen mahdollinen tuotanto aiheuttaa varmasti.

Tilan läheisyydessä on vuosien saatossa pesinyt kalasääksi kahdessa eri pesässä jopa siten, että molemmat pesät ovat olleet samana vuonna käytössä. Havaintoja on 55 vuoden ajalta. Tyypillisiä tällaisessa ympäristössä ovat myöskin kurjet, joita esiintyy vähintään kaksi paria vuosittain. Metsoja esiintyy joitakin pareja ja teeriä runsaasti vuosittain. Kaikki isommat linnut on tavallisen tarkkailijankin helppo havaita. Luonto- ja ympäristöarvoja ei voi Omassuon alueella ohittaa. Lisäksi suo on edelleenkin opetuskäytössä alueen kouluille ja suolle järjestetään myös retkiä. Luonnonarvot suolla tulisivat muuttumaan lopullisesti ja sen opetus- ja virkistyskäyttö loppumaan. Suon sijainti on nykyiseen käyttöön ihanteellinen. Luonnon monimuotoisuuden tuhoaminen alueella on lopullista ja kohtuuttoman riskin ottavaa toimintaa.

Turpeennosto on täydellinen ja lopullinen tuho Omassuon alueelle. Turvetuotantoon soveltuvat alueet on inventoitu ja ne on huomioitu kaavoituksessa ja ne pitäisi ensisijaisesti hyödyntää ja jättää Omassuon kaltainen maakuntakaavan mukaan soveltumaton suo turpeennostoon koskemattomaksi. Suon vesi- ja eliöstötutkimus on vanhaa ja puutteellista.

Omassuo on saavuttamassa hiljalleen myös aikoinaan ojitetuilta alueilta koskemattoman suon kaltaisuuden ja sitenkin turpeennostohanke olisi haitallinen.

Kaikilla edellä olevilla perusteilla muistuttajat vastustavat Omassuon turvetuotantoalueen ympäristölupaa ja toiminnan aloittamislupaa.

5) **DD ja EE** ovat erikseen todenneet, että tila Korkisto (50-406-4-1) sijaitsee rajanaapurina suunnitellulle turvetuotantoalueelle. Tuotantoalueen pinta-ala on pienentynyt 52,1 hehtaariin. Kuitenkin noin 30 ha ojittamatonta luonnontilaista suota suunnitellaan tuotantoon. Tuotantoalueen etäisyys lähimpään asutukseen ilmoitetaan muuttuneen 235 metristä 500 metriin. Tämä ei pidä paikkaansa, sillä koko alue 235 metrin etäisyydestä alkaen on samaa operatiivista aluetta, joka tukee ainoastaan turvetuotantoa. Vaikka turvekuljetuksia ei tehdä Karjannousemantien kautta, Karjannousemantietä rasittaa edelleen pintavalutuskentän ja vesien poisjohtamisen raskaat perustamis- ja huoltotyöt. Edelleen suunniteltu tuotantoalue rajoittuu Karjannousemantiehen 900 metrin matkalta.

Pöly- ja meluhaitat eivät ole muutetussa suunnitelmassa muuttuneet. Myös Karjannousemantiellä kulkemista pöly ja melu haittaavat merkittävästi ja pölystä muodostuva lieju tulee muodostumaan haitaksi. Etäisyydet eivät ole käytännössä muuttuneet. Operatiivinen toiminta tapahtuu aivan samalla etäisyydellä tilan talouskeskuksesta ja peltoalueesta. Pintavalutuskentän perustamis- ja huoltotyöt ovat turpeennostoon kuuluvaa luvanvaraista toimintaa, joten ne kuuluvat samaan kategoriaan turpeennoston kanssa ja siten myös etäisyyksien määritykset samaan luokkaan. Auma 3 lähellä Kar-

jannousemantietä on huomattava pölyn lähde. Liikennehaitat pysyvät muutetussa suunnitelmassa lähes samoina Karjannousemantiellä.

Muutetun suunnitelman myötä Korkiston tilan kaivon ja veden suhteen tilanne huononee. Vesiä johdetaan lähemmäs Korkiston tilan talouskeskusta ja kaivoa. Nämä vedet saattavat olla kaatopaikan jo saastuttamaa vettä. Samoin kasvaa pintavesien paine Ahmasojaan Korkiston tilan kohdalla pintavalutuskentän vaikutuksesta. Nyt on jo todettu, ettei pystytä estämään vesien pääsyä pohjaveteen, joten liikutaan vaarallisella alueella pohjavesien suhteen.

GTK:n selvitys ei ole uskottava. Ensiksi se on vuoden 1982 pohjalla tehty lisättynä joillakin mittauksilla. Siitä ei selviä, missä kohtaa on kyse veden korkeudesta ja missä pinnan muodostuksesta. Pohjavesien korkeudesta ei ole mitään esitystä. Jo entisetkin selvitykset Ahmasojan ja Ahmasjärven vesistöistä ovat 1960-luvulta. Nekin pisteet, joista on uudempia näytteitä läheltä suunniteltua turpeennostoaluetta, ovat hyvin harvalukuisia. Ahmasjärvi-Omasuo-Ahmasoja-Eurajoki -alueelta tulee tehdä kunnolliset vesitutkimukset ennen lupien myöntämistä puhtaan veden turvaamiseksi alueen asukkaille sekä vesistön pysymiseksi luonnon vaatimassa kunnossa.

Luonnon ja ihmisten elinympäristön kannalta hankkeesta luopuminen on ainoa vaihtoehto, eikä tilanne ole muuttunut tuotantosuunnitelman muutoksella.

6) **FF** on ilmoittanut uudistavansa kaiken asiassa aiemmin esittämänsä ja vastustavansa hanketta edelleen. Pintavalutuskenttä kuuluu olennaisena osana turpeenottoalueeseen ja vaatii toimenpiteitä. Suunnittelualue on edelleen huomattavasti alle 500 metrin päässä vakituisesta asunnosta. Pöly- ja meluhaitta olisi sietämätön, koska suojapuusto koostuu lähinnä käkkärämännystä. On huolehdittava siitä, että kaikki kuljetukset suuntautuvat metsäautotielle eikä Karjannousemantielle. Lisäksi mielipiteessä on selvitetty kaivon ja Harvasten kaatopaikan tilannetta ja hankkeen vaikutusta niihin.

7) **GG yhdessä Ahmasjärven rantakiinteistöjen** (15 kpl) omistajien kanssa on uudistanut aiemmin toimittamansa muistutuksen. A. Ahlström Kiinteistöt Oy piti infotilaisuuden 18.5.2016, koska hakija on muuttanut aikaisempaa hakemustaan jonkin verran. Ahmasjärven mökkiläiset jäivät vakuuttuneiksi siitä, että mikään sellainen asia ei ole muuttunut, joka turvaisi järven tilan tai mökkiläisten asema paranisi muutetussa hakemuksessa.

8) **Ala-Satakunnan ympäristöseura ry** on todennut, että hakemukseen tehdyistä muutoksista huolimatta hankkeen kielteiset ympäristövaikutukset ovat ennallaan. Seura on viitannut asiasta aiemmin jättämänsä mielipiteeseen ja esittänyt, että hankkeen keskeisiä ympäristövaikutuksia ovat:

1. Alapuolisen vesistön merkittävä kuormittuminen. Turvetuotantoalueen kuormitusta arvioitaessa on huomioitava Eurajoen kokonaiskuormituksen vaikutus joen ekologiseen tilaan ja sen virkistyskäyttöön.

2. Turvetuotantoalueelta alapuoliseen vesistöön valuvien happamien ja humuspitoisten vesien vahingollinen vaikutus vesieliöistöön, erityisesti Eura-joen taimenkantaan.
3. Helposti tavoitettavan arvokkaan suoekosysteemin tuhoutuminen ja sen mahdollistamien ekosysteemipalveluiden häviäminen.
4. Ympäristöön kohdistuvat pöly- ja meluhaitat ovat muutoksista huolimatta merkittävät. Pintavalutuskenttä on osa turvetuotantoaluetta, joten muutetussa ympäristölupahakemuksessa esitetyt etäisyydet lähimpään asutukseen ovat osin virheellisiä. Pintavalutuskentän siirtäminen tuotantoalueen länsirajalle aiheuttaa kohtuutonta haittaa rajanaapurina olevalle maa- ja metsätaloustilalle.

Kuten aiemmin jätetystä mielipiteestä käy ilmi, ympäristölupahakemuksen lajistospelvitykset ovat puutteellisia. Ympäristöseuran tietojen mukaan alueelta löytyy useita uhanalaisia lajeja. Ympäristölupahakemuksen lajistospelvityksiä tulee täydentää puutteellisilta osin. Uusien uhanalaisten lajien löytäminen on todennäköistä erityisesti perhosten osalta. Yhdistys pidättää itsellään oikeuden täydentää mielipidettään lajistospelvitysten osalta.

Hakija ei ole vastineessaan antanut riittävää selvitystä hankkeesta annettuihin muistutuksiin ja mielipiteisiin. Hankkeen kielteiset ympäristövaikutukset ovat suuremmat kuin hankkeesta saatava suhteellisen lyhytaikainen taloudellinen hyöty. Hakijalle ei tule myöntää lupaa turvetuotannon harjoittamiselle eikä myöskään toiminnan aloittamislupaa.

Ala-Satakunnan ympäristöseura on 31.8.2016 täydentänyt muistutustaan tiedolla kesällä 2016 tehdyistä havainnoista koskien kuutta uhanalaisesta perhoslajia Omassuon suunnitellulla turvetuotantoalueella. Lisäksi on olemassa viitteitä nummirahkasammaleen (*Sphagnum molle*) esiintymisestä Omassuolla. Lajin esiintyminen tulee tarkistaa.

9) **Ala-Satakunnan Vihreät ry** on viitannut aiempaan seikkaperäiseen mielipiteeseensä ja täydentänyt sitä. Suoalueelta on löydetty harvinaisista perhosista seuraavat: rämekarvajalka, kihokkisulkanen, rämelehtimittari, luomittari ja muurainhopeatäplä. Havainnot perustuvat perhosiin erikoistuneen biologin havaintoihin. Uudessa lupahakemuksessa pyritään mitätöimään havainnot väittämällä, että ko. lajeja ei suolla ole. Hakemuksen perhosselvitys on ollut täysin riittämätön ja perustunut vain yhden, poikkeuksellisen päivän havaintoihin. Lupaa ei voida myöntää suoalueen harvinaisiin perhosiin kohdistuvan uhan takia.

Hakija on muuttanut aikaisempaa hakemustaan niin, että turpeenottoalueelta kuljetukset tapahtuisivat vanhaa metsäautoreittiä pitkin Harvasten harjun kautta kantatielle (43). Reitillä on noin 30 metrin korkeusero ja kuljetuksia ei voi tehdä ilman perusteellisia tien parannustöitä. Ko. reitti on valmisteilla olevassa Euran kunnan osayleiskaavassa osa ulkoilureittiverkostoa. Euran kunnanvaltuusto on 23.5.2016 hyväksynyt osayleiskaavan ja siinä yhteys on ulkoilureitti. Reitti (vanha metsäautotie) on ollut ainakin 1960-luvulta lähtien ulkoilureittinä ja talvella hiihtoreittinä. Turpeenkuljetus keskeyttäisi kokonaan reitin käytön, mitä ei voi pitää hyväksyttävänä.

Edellä mainitussa, nyt hyväksytyssä kunnan osayleiskaavassa Harvasten harjutien – hakemuksessa suunnitellun kuljetusreitit – varrella on useita merkintöjä ”luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue”. Merkintä perustuu osayleiskaavatyön yhteydessä laadittuun luontoselvitykseen, jonka mukaan harjulla, tienvarrella on harvinaista ja uhanalaista ketokasvillisuutta. Esimerkkinä kasveista on mainittu kangasajuruoho, keltamatar, ketonoidanlukko, ketotädyke, kissankäpälä ja mäkikaura. Erillistä perhosselvitystä ei ole tehty, mutta kangasajuruoho on harjusinisiiven ja muurahaissiiniiven olemassaolon edellytys. Hakemuksen mukaiset turpeenkuljetukset tienparannuksineen tulisivat tuhoamaan tienvarren harvinaisen kasvuston ja perhosten elinympäristön.

Mielipiteen jättäjät vastustavat ympäristöluvan ja aloittamisluvan myöntämistä hakijalle.

10) **Sääksisäätiö** on vedonnut Euran Omassuolla pesivien sääksien suojelunsa. Uudelleen kuulutus ei muuta asiaa sääksen suojelutarpeen osalta, joten sääksien suojelustatus on säilytettävä kohteella alkuperäisen vetoomuksen mukaisena. Alueen eteläosassa sijaitseva metsäsaareke ja läheiset kivennäismaakumpareiden metsäsaarekkeissa kasvavat, iäkkäät puut tulisi säilyttää tulevaisuutta varten alueen lounaisrajan tuntumassa pesivän kalasääsken pesimäpuiksi. Alue on toiminut ja toimii Omassuolla pesivien kalasääskikoiraiden levähdys- ja ruokailupaikkana, kun rauhoitettu linnut käyvät saalistusmatkoillaan Pyhäjärvellä. Säilyttämällä tämä alue koskemattomana ja jättämällä saarekkeiden ympärille riittävä, yli puolen kilometrin etäisyydelle ulottuva suoja-alue, voitaisiin turvata vuosikymmeniä alueella pesineen kalasääsken pesintä tulevaisuudessakin. Kyseisellä alueella kasvavat vanhimmat puut ovat aikoinaan palvelleet kalasääsken pesäpuina. Kalasääskisukupolvet pesivät vuosikymmenestä toiseen samoilla pesimäpaikoilla, joiden läheisyydessä on ravinnon hankintaan sopivia vesistöjä. Euran Omassuon alue on ollut tunnettu kalasääskien vakituisena pesimäpaikkana jo useiden vuosikymmenten takaa.

## **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen luonnonsuojeluyksikön ilmoitus**

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen luonnonsuojeluyksikkö on 7.7.2016 aluehallintovirastolle toimittamassaan sähköpostissa ilmoittanut, että Omassuolta on löytynyt Suomen kansainvälinen vasstuulaji, erityisesti suojeltava suoventhokas (*Nola karelica*). Perhonen löydettiin Euran Omassuolta 28.6.2016. *Nola karelica* havaittiin kello 22.30 suon pohjoispuolelta (kkj 67856: 3236352). Havainnon tekivät Suomen Perhostutkijain Seuran jäsenet ja kyseessä on Satakunnan kolmas havaintopaikka. Alueelle valmistettaneen erityisesti suojeltavan lajin rajauspäätös kesän aikana. Päätöksellä tulee suojella suon luonnontilainen, noin 30 hehtaarin laajuinen, osa. Maanomistaja ehdittää kuulemaan asiasta heinäkuun loppupuolella. Viestiin on liitetty valokuva, jossa näkyvät Omassuolta löydetty Rämehokas (*Nola aergula*) ja Suoventhokas (*Nola karelica*).

**Hakijan vastine hakemuksen muutoksen johdosta esitettyihin lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin sekä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen luonnonsuojeluyksikön ilmoitukseen**

**Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen** 1) lausunnon osalta hakija on todennut, että Omassuon hankkeessa on jo tehty taustakuormitus selvitys vuonna 2014. Ennen hankkeen toteutusta otetaan ennakkotarkkailuna alapuolisesta vesistöstä vähintään kahdet näytteet. Em. menettelyllä saadaan esille hankkeen alapuolisen vesistön taustakuormitus. Hakija esittää hankkeen vesistötarkkailun hyväksyttäväksi keskukselle viimeistään kolmen kuukauden kuluttua lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Omassuon hankkeessa sovelletaan parasta käyttökelpoista vesienkäsittelytekniikkaa. Omassuolla kuivatusvedet käsitellään ympärivuotisesti ojittamattomalla pintavalutuskentällä, jonka pinnassa on paksu kerros hyvät suodatusominaisuudet omaavaa maatumatonta/lähes maatumatonta (H1-3) rahkaturvetta. Pintavalutuskenttä on alaltaan kaksi kertaa niin laaja kuin mitoitussuositus edellyttää.

**Pyhäjärvisuon ympäristölautakunnan** 2) lausunnon osalta hakija on todennut, että lautakunta on puoltanut ympäristöluvan myöntämistä Omassuon turvetuotantoalueelle.

**AA:n** 3) muistutuksen osalta hakija on todennut, että Omassuon turvetuotantoalueen liikenne on ohjattu metsäautotielle. Turvekuljetus- ja huoltoliikennettä ei tapahdu Karjannousemantien kautta. Ahmasjärveä ja Ahmasojaa koskevassa selvityksessä maanpinnan korkeusaineiston lähde ja laatua on kuvattu toisaalla vastineessa. Ahmasojan uoma virtaa Ahmasjärvestä pohjoiseen kapeassa alle 47,5 metrin korkeustasolla olevassa painanteessa. Painanteen pohja ja Ahmasojan uoma on selvästi alemmalla tasolla kuin painanteen reunat. Kaivoja on käsitelty hakijan aiemmassa vastineessa. Hankealueen ja Karjannousemantien varren talojen kaivojen välissä on vedenjakaja.

**BB:n ja CC:n sekä DD:n ja EE:n** 4) muistutuksesta hakija on todennut, että uuden suunnitelman mukainen hanke on taloudellisesti toteuttamiskelpoinen toisin kuin muistutuksessa esitetään. Hanke on alueellisesti merkittävä ja tukee merkittävästi alueen elinkeinotoimintaa ja työllisyyttä. Maakuntakaava on luonteeltaan toimintaa ohjaava. Maakuntakaavassa ei ole Omassuon alueella erityisiä merkintöjä. Suon turvetuotannon ympäristölupa ratkaistaan ympäristölupakäsittelyssä. Luonnontilaluokka 2:n soilla on huomattavia luonnontilan muutoksia. Suolla voi olla ojitettuja ja ojittamattomia osia kuten Omassuolla. Muutetussa suunnitelmassa turvetuotantoalueen liikenne on ohjattu metsäautotielle. Karjannousemantietä ei käytetä turvetuotantoalueen liikenteessä. Turvetuotantotoiminta ei aiheuta pölyhaittoja tai kulkuesteitä Karjannousemantiella. Muutetussa suunnitelmassa tuotantokentät ja auma-alueet ovat vähintään 500 metrin etäisyydellä asutuksesta. Pintavalutuskentällä ei tehdä melu- tai pölyhaittoja aiheuttavaa toimintaa.

Pintavalutuskentällä käsitellyt vedet johdetaan ojilla tuotantoalueelta pois. Vesien johtamissuunta on poispäin lähimmästä asutuksesta. Pintavalutuskenttä ei aiheuta vesihaittoja naapuritalle. Muistutuksessa mainittua porakaivoa sekä alueen muita kaivoja on käsitelty hakijan 30.3.2016 antamassa vastineessa. Muutetussa suunnitelmassa lähin asutus on riittävän etäällä, jotta hankkeesta ei aiheudu pöly- tai meluhaittoja asutukselle. Turvetuotantotoiminnassa käytettävät traktorit ovat samoja kuin maataloudessa peltoviljelyssä.

Hankkeen suunnitelmassa ympäristön valumavedet on ohjattu tuotantoalueen ohi. Tuotantoalueen vedet johdetaan Ahmasojaan huomattavan etäällä muistutuksen jättäjien tilasta. Hankkeen vesienkäsittely on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista. Pintavalutuskentän ominaisuuksien perusteella kentän voi arvioida toimivan hyvin. Tuotantoalueen vesiä ei johdeta muistutuksen jättäjien tilan suuntaan vaan poispäin tilasta. Pintavalutuskentän alueella on suoveden pinta jo nykyisin lähellä turvekerroksen pintaa tai pinnassa. Pintavalutuskenttä ympäröidään penkereellä. Pintavalutuskentällä vedet eivät muodosta yhtenäistä avovesialuetta, vaan pintavalutuskenttäkäytössä vedet suotautuvat turvekerroksen yläosan läpi. Kentältä purkautuvat vedet johdetaan mittapadon kautta laskuojaan. Pintavalutuskentän länsireunalla on muistutuksen jättäjien tilan ja pintavalutuskentän välissä eristysoja. Oja ei laske muistutuksen jättäjien tilan suuntaan. Nykytilanteeseen verrattuna hankkeen ojituksella johdetaan Ahmasojaan ja muistutuksen jättäjien tilan suuntaan purkautuvia suovesiä pois Ahmasojasta ja muistutuksen jättäjien tilasta. Hankkeella ei ole haittavaikutuksia muistutuksen jättäjien tilan vesitaloudelle.

Omassuo on luonnontilaltaan ojitusten vaikutuksesta huomattavasti muuttunut suo, jolta ei kartoituksissa havaittu erityisiä luonnonsuojelulailla suoraan suojeltuja luontotyyppisiä tai lajistoa. Luonnonsuojelulailla suojellun suoventhokkaan havaintoa on käsitelty edellä. Hanke ei koske eikä hankkeella ole vaikutuksia Omassuon toiseen ojittamattomaan osa-alueeseen.

**DD:n ja EE:n 5)** muistutuksesta hakija on todennut, että muistuttajat ovat samoja ja siinä käsitellään samoja asioita kuin muistutuksessa 4, joten hakija viittaa siinä esittämäänsä. GTK:n selvityksessä on esitetty arvio Omassuon hankkeen vaikutuksesta Ahmasjärven vedenpinnan korkeuteen. Arvio perustuu GTK:n turvetutkimuksen kairauksiin ja suon pinnan korkeusmittauksiin sekä Maanmittauslaitoksen maanpinnan korkeusmittauksiin. Mittauspisteet ja niiden tyyppi on yksilöity arvion kartoissa ja selostuksessa. Muistutuksen jättäjien tilan halki ja asuinrakennuksen läheisyydessä virtaa Ahmasoja. Pohjaveden pinta on ko. alueella Ahmasojan läheisyydessä Ahmasojan vesipinnan korkeudella. Omassuon hankkeessa ei johdeta vesiä Ahmasojaan muistutuksen jättäjien tilan alueella. Hankkeessa nykyisin Ahmasojaan muistutuksen jättäjien tilan kohdalla valuvia suoalueen suovesiä ohjataan muistutuksen jättäjien tilan alueen ohi.

**FF:n 6)** mielipiteen osalta hakija on todennut, että Omassuon turvetuotantoalueen alueet, joilla turvetuotanto tapahtuu ja joilla liikutaan

koneilla, ovat vähintään 500 metrin etäisyydellä lähimmästä asutuksesta. Etäisyys on riittävä estämään pöly- ja meluhaitat lähimmälle asutukselle. Tuotantoalueella käytettävät traktorit ovat vastaavia kuin mitä käytetään maataloudessa. Turvekuljetukset on ohjattu metsäautotielle, jolla mielipiteessä mainittu metsäautotien nousu on kaukana (1,5 km) muistutuksessa mainitusta tilasta. Turvekuljetusten rekkakalusto on maantieliikenteessä käytettävää rekkakalustoa. Rekkaliikenne ei aiheuta meluhaittoja asutukselle. Korkeussuhteita ja kaatopaikan vesien kulkeutumista on käsitelty hakijan aiemmassa vastineessa. Omassuolla suon reunan metsäojitus johtaa suon reunan vedet pohjoiseen. Omassuo on kohosuo (keidassuo), jolla suon reunat ovat alemmalla tasolla kuin varsinainen suoalue.

**GG:n ja Ahmasjärven rantakiinteistöjen omistajien** 7) muistutuksen osalta hakija on viitannut aiemmin antamaansa vastineeseen. Tehtyjen selvitysten mukaan hankkeella ei ole vaikutusta Ahmasjärveen.

**Ala-Satakunnan ympäristöseura ry** 8) mielipiteen osalta hakija on todennut, että hankkeen vesienkäsittely on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista. Hankkeen pintavalutuskenttä on mitoitukseltaan kaksi kertaa laajempi kuin mitä pintavalutuskentän mitoitus suosituksessa edellytetään. Kentän alueella on paksu kerros hyvät suodatusominaisuudet omaavaa maatumatonta/lähes maatumatonta rahkaturvetta. Hankkeen vaikutukset alapuoliseen vesistöön ovat vähäiset. Hankealueen vedet purkautuvat jo nykyisin hankkeen alapuoliseen vesistöön. Hanke ei lisää hankealueelta purkautuvan veden määrää. Hankealueella ei ole erityisiä luonnonsuojelulla suoraan suojeltuja luontotyyppisiä tai lajistoa. Luonnonsuojelulla suojellun suovenhokkaan havaintopaikkaa ja suojelua on käsitelty vastineessa edellä. Pöly- ja meluhaittoihin liittyvä turvetuotantotoiminta tapahtuu yli 500 metrin etäisyydellä lähimmästä asutuksesta. Etäisyys on riittävä estämään pöly- ja meluhaitat asutukselle. Tuotantoalueen etäisyys peltoalueista on myös riittävä estämään pölyhaitat viljelyksille. Hakijan selvitykset muistutuksiin ja mielipiteisiin ovat olleet riittävät.

**Ala-Satakunnan Vihreät ry:n** 9) mielipiteen osalta hakija on todennut, että Omassuon hankkeen turvekuljetukset on ohjattu metsäautotiereitille pois asutuksen läheisyydestä. Metsäautotie on rakennettu puutavarakuljetuksiin puutavararekalla. Metsätienormien mukaan tien pituuskaltevuus saa olla 10 %, poikkeustapauksissa 12 %. Yli 10 %:n kaltevuutta saa olla korkeintaan 60 metrin matkalla samassa nousussa. Omassuon turvekuljetuksissa käytettävä metsäautotie on metsäautotienormien mukainen tie ja on pituuskaltevuudeltaan suunnittelunormien mukaisesti sovelias puutavararekalle ja siten myös turvekuljetuksissa käytettävälle rekkakalustolle. Metsäautotie on rakennettu kankaalle, joten tie on kantavalla maaperällä. Tarvittaessa tietä parannetaan. Tien parannustoimet tehdään tiealueella, ei tien ympäristössä mielipiteessä mainituilla ketokasvillisuusalueilla. Omassuon turvekuljetuksissa käytettävä metsäautotie on rakennettu palvelemaan tien vaikutusalueen metsätalousalueiden hakkuualueiden puuston kuljetuksia. Tietä ei ole rakennettu ulkoilureitiksi tai osoitettu pelkästään ulkoilureittikäyttöön. Mielipiteessä mainitussa Euran kunnan osayleiskaavassa met-

sääautotielle on merkitty ohjeellinen ulkoilureitti. Yhtiön kanssa metsäautotien muuttamisesta pelkästään ulkoilureittikäyttöön ei ole sovittu.

**Sääksisäätiön** 10) mielipide on sama kuin säätiön 23.12.2015 jättämä. Hankealueella tai sen läheisyydessä ei ole kalasääsken pesää.

Hakija on **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen luonnonsuojeluyksikön** sähköpostin osalta todennut, että suoventhokkaan esiintyminen ei muodosta luvan myöntämisen estettä. Asian on todennut korkein hallinto-oikeus Halkonevan (taltionumero 2155/2016, 19.5.2016), Hirvinevan (taltionumero 3564, 13.11.2013) ja Ahmanevan (taltionumero 3565, 13.11.2013) päätöksissä. Korkein hallinto-oikeus toteaa päätöksissään, että luonnonsuojelulain mukaan suoventhokkaan tapaisen erityisesti suojellun lajin esiintymispaikan rauhoittaminen edellyttää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä, jossa on määritelty suoventhokkaan esiintymispaikan rajat. Jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus rajaa esiintymispaikan, niin luvan saajan on toteutettava hanke siten, että lajin esiintymispaikka ei häviä tai heikkene. Suoventhokas on havaittu Omassuon pohjoisosassa hankealueen ulkopuolella.

## Lausunnot Omassuon luonnontilaisuusluokasta

Aluehallintovirasto on 8.9.2016 pyytänyt Geologian tutkimuskeskukselta ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen luonnonsuojeluyksiköltä lausunnot Omassuon luonnontilaisuusluokasta.

**Geologian tutkimuskeskus** (GTK) on aluksi kuvannut luonnontilaisuusluokitusta ja sen perusteita yleisesti. Luonnontilaisuusluokituksen työkaluina käytetään valtioneuvoston periaatepäätöksessä "Soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta" (30.8.2012) liitteessä 5 olevaa luonnontilaluokitusasteikkoa ja YSL:n 13 § 4 momentin "Turvetuotannon sijoittaminen" ja YSA:n 44 §:n "Suon luonnontilan merkittävä muutos" laki- ja asetustekstiä. Soiden luokittelu perustuu suon vesitalouden luonnontilaisuuteen/muuttuneisuuteen. Luonnontilaluokituksissa soita tarkastellaan aina suokokonaisuuksina, ja yhdellä suokokonaisuudella voi olla vain yksi luonnontilaluokka. Muuttuneisuutta havainnoidaan ojitusaluiden/ojittamattomien alueiden sekä kasvillisuusmuutosten avulla. Luonnontilaluokka-asteikko on erityisesti tarkoitettu maakuntakaavoituksen apuvälineeksi.

Luonnontilaisuusasteikko täsmentää valtakunnallisissa alueidenkäyttötaavoitteissa tarkoitettua soiden luonnontilaisuuden muutosta. Asteikolla kuvataan suon kuivatuksen, vesitalouden ja kasvillisuuden muuttuneisuutta. Asteikko käsittää kuusi luokkaa (0-5). Kuivatuksen, kasvillisuuden ja vesitalouden muutokset vaihtelevat todellisuudessa liukuvasti, joten suoluonnon todellisessa tilassa luokkien välillä esiintyy myös rajatapauksia. Kaikkia soita ei voi yksiselitteisesti sijoittaa aina yhteen tiettyyn luokkaan. Suon kasvillisuudessa, ojituksessa ja vesitaloudessa voi olla piirteitä useasta luokasta. Luonnontilaluokituksen ratkaiseva peruste on kuitenkin kuivatus eli millainen ojitus suolla on. Ojitus ratkaisee suon luonnontilaluokan. Kuivatus eli

ojitus kontrolloi aina kasvillisuuden muutosta ja vedenpinnan tason muutosta. Kasvillisuuden kuvaus ja arviot vedenpinnan muutoksesta ovat kuivatusta täydentäviä piirteitä, jotka useimmiten toteutuvat ojituksen seurauksena, mutta ne voivat myös jäädä toteutumatta.

Tärkeä merkitys luokituksessa on suon rajauksen määrittelyllä. GTK:ssa soita on käsitelty kokonaisuuksina eli turvemaalajista muodostuneina altaina. GTK:n rajaukset perustuvat turpeesta muodostuneen suoaltaan kokonaisuuteen. Rajaukset on tehty turpeen ja mineraalimaan rajakohtaan tai turpeen ja vesistön rajalle. Mineraalimaan ja turpeen raja on todennettu maastossa tai arvioitu geofysiikan avulla tai ilmakuvien ja karttojen perusteella. Rajauksessa ovat mukana sekä ojittamattomat että ojitetut suoalueet peruskartta-, GTK:n tutkimusaineisto-, aerogamma- ja ilmakuvatiedon mukaan. Rajauksissa ovat aina myös mukana turvealueeseen eli suoaltaaseen kuuluvat turvepellot, hakkuualueet ja turvetuotantoalueet sekä kaivetut altaat. Pohjois-Suomen pitkissä jatkuvissa suoverkostoissa suot on katkaistu toisinaan kapeiden suosalmien kohdalta. GTK on määrittänyt tähän mennessä yli 17 000 tutkitun suon luonnontilaluokan yli 2,2 miljoonan hehtaarin alueelle.

Ensimmäinen vaihe suon rajauksen jälkeen on katsoa suon suoyhdistymätyyppi eli kuuluuko suo aapasoihin (minerotrofinen) vai keidassoihin (ombrotrofinen) vai onko suolla sekä aapa- että keidassuo-osioita. Tietolähteenä tässä ovat MLL:n peruskartta-aineisto, ilmakuvat, laserkeilausaineisto sekä GTK:n pintaturpeiden turvelaji- ja suotyyppihavainnot. Jos keidassuo-osia havaitaan, tarkastetaan, ovatko keidassuo-osat varhaisessa kehitysvaiheessa vai jo pitkälle kehittyneitä keidassoita. Syy suoyhdistymätyypin määrittelyyn on luonnontilaluokitustaulukon lause, jonka mukaan kehityksensä varhaisvaiheessa olevia keidassoita käsitellään luokituksessa samoin perustein kuin aapasoi. Varhaisessa vaiheessa oleva keidassuo on tunnistettu muun muassa suon pintarakenteen eli kermien ja kuljujen kehittymättömyydestä verrattaessa niitä ”kypsiin” eli kehittyneisiin keidassoihin. Varhaisvaiheen keidassuot tunnistetaan myös suon ombrotrofisen pintaturvekerroksen heikosta kehityksestä (=ohuesta ombrotrofisen turpeen kerroksesta). Tietolähteenä keidassuoasteen arvioinnissa käytettiin GTK:n pintaturpeiden turvelaji- ja maatuneisuustietoja sekä GTK:n suotyyppihavaintoja ja ilmakuvia.

Seuraavana vaiheena suon luonnontilaisuusluokituksen määrittelyssä on katsottu vedenjakajien sijainti suolla, vesien purkautumis- ja virtausreitit. Tietolähteenä tässä ovat laserkeilausaineisto, ilmakuvat, SYKE:n vesistöalueet ja GTK:n tutkimien soiden vaaitustulokset. Ojitusta, vesitaloutta ja suotyyppien muutoksia on luokituksessa tarkasteltu GTK:ssa MML:n aineistosta tehdyn ojabufferi -aineiston, peruskarttojen ja ilmakuvien sekä GTK:n suotyyppihavaintojen ja ojitustietojen perusteella. Lopuksi kerätyn aineiston perusteella on suolle annettu luonnontilaisuusluokka-arvio (0–5). Luonnontilaluokittelu perustuu yleensä toimistotyönä aineistojen perusteella tehtyihin arvioihin. Luokituksen arviointeihin ei sisälly yleensä maastohavainnointia, mutta luokituksen tekemiseen on usein käytetty GTK:n laajaa maastossa aiemmin kerättyä tietoa-

Omassuon suorajaus perustuu pääosin turpeesta muodostuneen suoaltaan kokonaisuuteen. GTK on tutkinut suon vuonna 1982 ja rajannut sen uusimpien kartta- ja ilmakuva-aineistojen perusteella 2016. Suon rajana on pääosin mineraalimaan ja turpeen raja. Etelässä alue rajoittuu Ahmasjärveen. Suorajauksen sisällä ovat mukana suoaltaan ojittamattomat ja ojitetut alueet. Omassuo on tyypillinen eteläsuomalainen ombrotrofinen keidassuo, joka muodostuu käytännössä kahdesta saman tyyppisestä altaasta. Itäisessä altaassa on ilmakuvassa ja laserkeilauskuvassa nähtävissä selvä konsentrisen keidassuon rakenne.

Ahmasjärvestä pohjoiseen lähtevä Ahmasoja jakaa Omassuon käytännössä kahteen hydrologiseen altaaseen. Suon pinnan korkeus merenpinnasta on noin 46,5–51,5 m. Vedet virtaavat suon länsiosasta ojia pitkin Ahmasjärveen.

Itäisen altaan länsi- ja lounaisosan vedet laskevat Ahmasojaan ja kaakkois- ja itäosan vedet kulkeutuvat suon ojia myöten suon itäosan kautta laskuojaa myöten Ahmasojaan, joka laskee Eurajokeen. Omassuon kokonaispinta-ala on noin 256 ha, josta on ojitettu noin 197 ha ja ojittamatonta aluetta on yhteensä noin 59 ha eli 23 %.

Läntisen altaan pinta-ala on 92 ha. Sen keskellä on noin 28 hehtaarin laajuinen ojittamaton alue. Tämä allas rajoittuu etelässä Ahmasjärveen, idässä Ahmasojaan ja muualla moreenimaastoon. Alueesta on ojitettu noin 70 %. Itäisemmän altaan pinta-ala on 164 ha. Alueen keskellä on noin 31 hehtaarin laajuinen suorakaiteen muotoinen ojittamaton alue. Alueesta on ojitettu noin 81 %. Tämä alue rajoittuu lounaassa Ahmasojaan, lännessä osin turvepohjaiseen peltoon ja muualla osin kallioiseen moreenimaastoon. Alueen keskiosaan on suunniteltu turvetuotantoalue.

Osa-alueet ovat vesitaloudeltaan ja kasvillisuudeltaan melko samantyyppisesti muuttuneita. Laserkeilauskartasta näkyvät suon pinnan vietot, ojat ja pinnanmuodot. Ojitusbufferikartassa ojitetuksi on katsottu suoalueet, joiden etäisyys kaivettuun ojaan on alle 50 m.

GTK on tutkinut Omassuon vuonna 1982. Suo oli jo tällöin osittain ojitettu. Tämän jälkeen ojitusta on tullut paikoin jonkin verran lisää. GTK on käynyt tutkimassa pohjoisen altaan aluetta myös vuonna 2015. Suurin osa kummankin suoaltaan pinta-alasta on ojitettu. Ojitusalueiden suotyypit ovat olleet ojikko- tai muuttuma-asteella, reunaosissa usein turvekangasasteella. Omassuo on käsitelty luonnontilaluokituksessa keidassuona. Suotyypit ovat ombotrofiselle keidassuolle ominaisia. Läntisen altaan ojittamattomalla alueella on pääasiassa keidasrämettä. Ojitusalueilla on muun muassa keidasrämettä, rahkarämettä ja isovarpurämettä, jotka ovat nykyisin lähinnä muuttuma-asteella. Pohjoisen altaan ojittamattomalla alueella on hyvin kehittyntä keidasrämettä. Ojitusalueella on keidasrämehen lisäksi muun muassa rahkarämettä ja isovarpurämettä, jotka ovat nykyisin lähinnä muuttuma-asteella. Länsireunassa on ainakin osin turvepohjainen pelto, jonka halki Ahmasoja virtaa.

Omassuon pohjoinen ja läntinen allas on suurimmaksi osaksi ojitettu. Ojitukset estävät hydrologisen yhteyden suon ja ympäröivien mineraalimaiden välillä. Ojitus on täysin muuttanut kummankin kohosuoaltaan laitteet ja reunaluisut sekä suurelta osin myös keskusta-alueiden vesitaloutta. Kummankin altaan ojitusalueilla on selviä kasvillisuuden muutoksia, mutta ojittamattomilla alueilla muutokset ovat vähäisiä. Suoveden pinta on laskenut ojitusalueilla ja jonkin verran ojien tuntumassa ojittamattomilla alueilla.

Ahmasoja jakaa Omassuon kahteen eri altaaseen. Sekä pohjoisen että läntisen altaan luonnontilaluokka on hyvin selvä 2.

**Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen luonnonsuojeluyksikön** lausunnossa on todettu, että Ympäristöministeriön Suot ja turvemaat maakuntakaavoituksessa -julkaisun (Suomen ympäristö 7/2015) mukaisesti seuduilla, joilla ojitettujen soiden osuus suoalasta on suuri eli yli 75 %, tulisi luonnontilaisuusluokan 2 suot jättää soita muuttavan käytön ulkopuolelle ja keskittyä luokkien 0–1 kuuluvien soiden käyttöön, näissäkin edellyttäen että alueilla ei ole todettu erityisiä luonnonarvoja. Luonnontilaisuusluokan 3 suot tulisi jättää koskematta. Euran Omassuo kuuluu Ala-Satakunnan alueeseen, jossa soista jopa 78 % on ojitettu.

Omassuon (reuna-alueineen) kokonaispinta-ala on GTK:n arvion mukaan 240 ha ja luonnontilaisuusluokka 2. Suo koostuu kahdesta erillisestä kivennäismaan erottamasta osasta, joissa molemmissa on selkeästi ilmakuivissa havaittavat luonnontilaisena säilyneet noin 35 hehtaarin kilpikedasmaisat ydinalueet. Ydinalueiden luonnontila ja vesitalous eivät näissä osissa ole elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemien maastokäyntien perusteella ympäröivien suonreunuksien ojituksen vuoksi merkittävästi muuttuneet, vaan suon vesitalous on säilynyt näissä ydinosissa erittäin hyvänä ja kasvillisuus on edustavaa. Näistä turvetuotantoon ehdolla olevista koillisella alueella on monimuotoista kermipintaa, jossa on muun muassa valkopiirtoheinää kasvavia avoimia kuljuja. Luontotyyppinä kilpikeitaat on silmälläpidettävä (NT). Luokkien 2–3 rajapintaan sijoittuva koillinen suo on selkeästi luonnontilaisuusluokan 3 suo, koska laaja varsinainen suo-osa on säilynyt ennallaan ja arvokkaimpien ydinalueiden suokasvillisuudessa ei ole tapahtunut muutoksia suon reunavyöhykettä lukuun ottamatta. Keidas-suon laiteella puuvartisten kasvien osuus on lisääntynyt. Turvetuotantoon haetaan lähinnä tätä koillista luonnontilaista osaa (suunnitellun turvetuotantoalueen kokonaispinta-ala 52,1 ha).

Omassuon alueella on erittäin huomionarvoista ja suoalueen hyvää luonnontilaa indikoivaa perhoslajistoa muun muassa suovenhokas (*Nola karelica*, EN), luumittari (*Aspitates gilvaria*, VU), rämekarvajalka (*Gynaephora selenitica*, VU) rämelehtimittari (*Scopula virgulata*, VU), kihokkisulkanen (*Buckleria padulum*, VU), suoamukääriäinen (*Clepsia pallidana*, NT) sekä muurainhopeatäplä (*Boloria freija*, NT). Suon arvoa nostaa sen korkea laatu näiden lajien elinympäristönä ja maisematason askelkiviluonne, jonka voi hahmottaa selkeästi liitekartasta (luonnontilaiset suot ja soiden osat vihreä väri). Riittävän kokoisten luonnontilaisten soiden ja soiden osien säilyminen on erittäin merkittävää lajiston leviämisen kannalta ilmaston muut-

tuessa, jotta Turun ja Salon pohjoispuolella olevien laajempien suokokonaisuuksien eteläinen lajisto pystyy levittäytymään Varsinais-Suomesta Pohjanmaalle ja tarvittaessa päinvastoin. Jos tämä vuorovaikutus katkeaa, niin populaatiot jäävät eristyksiin ja häviävät. Vuonna 2016 tehdyt suoventhokkaan havainnot yhdessä muun uhanalaisen perhoslajiston sekä suon elinympäristön laadun ja ekologisen yhteystarpeen kanssa nostavat alueen ainakin perhoslajien osalta valtakunnallisesti merkittäväksi suojelu-suoksi.

Lausunnon liitteenä on karttaesitys soiden ojitustilanteesta Satakunnassa ja Rauman seudulla, selvitys Omassuon uhanalaisista perhosista sekä il-makuva Omassuon alueelta.

## Hakijan vastine

Hakijalla ei ole huomauttamista GTK:n lausunnon osalta. Lausunnossa to-detaan Omassuon luonnontilaisuusluokan olevan hyvin selvä 2.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnos-sa on mainittu ympäristöministeriön maakuntakaavoitusta koskeva julkaisu, jossa käydään läpi mitä kriteerejä käytetään maakuntakaavoituksessa tur-vetuotantoon osoitettaville soille. Julkaisussa tarkastellaan niitä seikkoja, joita kaavan laatijan tulisi ottaa huomioon suunnitellessaan soiden eri käyt-tömuotoja osana alueidenkäytön suunnittelua. Julkaisussa todetaan muun muassa:

*Maakuntakaavan vaikutukset viranomaistoimintaan riippuvat pitkälti tätä ohjaavan erityislainsäädännön sisällöstä. Lähtökohtana on, että maakun-takaava voi tuoda viranomaistoimintaan uusia harkintaperusteita vain siinä laajuudessa kuin ao. erityislainsäädäntö sen sallii. Mikäli viranomaishar-kinnan perusteet on tyhjentävästi määritelty ao. erityislainsäädännössä, ei maakuntakaavalla ole tässä harkinnassa merkitystä. Ympäristölupamenet-telyssä YSL 13.4 §:n mukaan turvetuotanto voidaan 1 momentin estämättä sijoittaa suolle, jonka luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttu-nut. Ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 44 §:ssä säädetään suon merkittävästä luonnontilan muutoksesta YSL 13.4 §:n mukaisesti. Asetuk- sessa säädetään tarkemmin siitä, milloin suon luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttunut. Näillä soilla ei sovelleta YSL 13 §:n 1 mo- menttia. Käytännössä nämä luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneet suot vastaavat luonnontilaisuusluokkien 0, 1 ja 2 soita.*

Hallituksen esityksessä (HE 214/2013) eduskunnalle ympäristönsuojelu- laiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta todetaan:

*Ehdotettavan 13 §:n (Turvetuotannon sijoittuminen) on tarkoitus parantaa lupaharkinnan ennakkointia ja nopeuttaa turvetuotannon ympäristölupapro- sesseja. Säännös mahdollistaisi sen, että jo hakuprosessin alkuvaiheessa pystytään muodostamaan kokonaiskuva sijoituspaikan valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittävistä luonnonarvoista, sen sijaan että jouduttaisiin ny- kyiseen tapaan etenemään luonnonsuojelulain lajisuojelun kautta, jolloin*

*lupa- ja valitusprosessin eri vaiheissa voidaan esittää väitteitä sijaintipaikalla esiintyvistä lajeista.*

*Pykälää ei sen perustelujen nojalla sovellettaisi, jos turvetuotantohanke sijoittuu valtioneuvoston 30. päivänä elokuuta 2012 soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta tekemän periaatepäätöksen mukaisen luonnontilaisuusluokituksen luokkien 0—2 suolle. Pykälän soveltaminen rajattaisiin pykälän perustelujen mukaan luonnontilaisille tai luonnontilaisten kaltaisille luokkien 3—5 soille. Pykälä luonnonarvojen huomioon ottamisesta mahdollistaisi kuitenkin poikkeamisen ja turvetuotannon sijoittamisen myös luokan 3 suolle, jos luonnonarvojen säilyminen kyseisessä maan osassa ei vaarantuisi tai jos säännöksen soveltaminen estäisi yleisen edun kannalta tärkeän toiminnan toteutumisen. Tällainen yleinen etu voisi liittyä huoltovarmuuteen tai alueelliseen energiahuoltoon.*

Omassuon luonnontilaisuusluokaksi on perustellusti määritetty 2. Ympäristönsuojelulain 13 §:n mukaan turvetuotanto voidaan sijoittaa suolle, jonka luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttunut. Valtioneuvoston asetuksen mukaan luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneita soita ovat luonnontilaisuusluokan 0—2 suot. Asetuksen mukaan turvetuotanto voidaan sijoittaa myös asetuksessa esitetyin edellytyksin luonnontilaisuusluokan 3 soille. Hakijasta luonnonsuojelulainsäädäntö ei estä ympäristöluvan myöntämistä Omassuon turvetuotannolle.

Omassuolla ei ole luonnonsuojelulainsäädännössä erityisesti rauhoitettuja kasvi- tai eläinlajeja tai luontotyypppejä. Perhoslajeista suovenhokkaan esiintymispaikka on luonnonsuojeluasetuksessa rauhoitettu. Rauhoitus edellyttää ELY-keskuksen rajausta ja rauhoituspäätöstä esiintymispaikasta. Kuten hakija on todennut vastineessaan 15.8.2016 suovenhokkaan esiintyminen ei muodosta luvan myöntämisen estettä.

”Suomen turvevarat 2000” tutkimusraportin (Geologian tutkimuskeskus, tutkimusraportti 156, 2003) mukaan Satakunnassa on 730 suota, soiden pinta-ala on 81 728 ha ja soiden keskikoko on 111 ha. Satakunnan suoalasta on avosuota 21 % (17 160 ha), josta on luonnontilaista 72 % (12 350 ha). Satakunnan suoalasta on rämeitä 61 % (49 850 ha), josta luonnontilaista on 38 % (18 950 ha). Korpia Satakunnan suoalasta on 5 % (4080 ha), josta luonnontilaista on 35 % (1430 ha). Satakunnan suoala on erittäin suuri 81 728 ha ja suoalasta luonnontilaista on hyvin merkittävä määrä (32 700 ha). Hakijan käsityksen mukaan Omassuon hanke on vähäinen osa Satakunnan suoalasta eikä Omassuon turvetuotannon ympäristölupa vaaranna suoluonnon tilaa Satakunnassa.

## ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen.

## Perustelut

### Sovellettavat säännökset

Ympäristönsuojelulain (527/2014) turvetuotannon sijoittamista koskevaa 13 §:ää sovelletaan 1.9.2014 jälkeen vireille tulleisiin ympäristölupahakemuksiin.

Pykälän 1 momentin mukaan turvetuotannon sijoittamisesta ei saa aiheutua valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävään luonnonarvon turmeltumista. Arvioitaessa luonnonarvon merkittävyyttä otetaan huomioon sijoituspaikalla esiintyvien suolajien ja -luontotyyppien uhanalaisuus sekä esiintymän merkittävyys ja laajuus sekä suon luonnontilaisuus. Luonnonarvon merkittävyyttä arvioitaessa voidaan vastaavasti ottaa huomioon sijoituspaikan merkitys sen ulkopuolella sijaitseville luonnonarvoille.

Toiminta voidaan 1 momentin estämättä sijoittaa, jos sijoittaminen ei vaaranna 1 momentissa tarkoitettujen luonnonarvojen säilymistä kysymyksessä olevassa maan osassa tai 1 momentin soveltaminen estää yleisen edun kannalta tärkeän toiminnan toteutumisen eikä luvan myöntämiseen ole muutoin estettä.

Pykälää ei myöskään sovelleta, jos 1 momentissa tarkoitettut luonnonarvot on otettu huomioon lainvoimaisessa maakuntakaavassa tai lainvoimaisessa, oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ja toiminta sijoittuu mainitussa kaavassa sille varatulle alueelle.

Edelleen 4 momentin mukaan turvetuotanto voidaan 1 momentin estämättä sijoittaa suolle, jonka luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttunut. Arvioitaessa suon luonnontilan muutosta otetaan huomioon ojituksesta aiheutuneet muutokset suon vesitaloudessa ja kasvillisuudessa. Merkittävästä luonnontilan muutoksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antaman asetuksen (713/2014) 44 §:n mukaan suon luonnontilan muutos on merkittävä, jos:

- 1) suon vesitalous on muuttunut peruuttamattomasti, suon vedenpinnan taso on alentunut kauttaaltaan ja suon kasvillisuus on muuttunut kauttaaltaan;
- 2) suon vesitalous on muuttunut kauttaaltaan, vedenpinnan taso suolla on alentunut kauttaaltaan ja muutokset suon kasvillisuudessa ovat selviä; tai
- 3) suolla on ojitettuja ja ojittamattomia osia, ojitus estää hydrologisen yhteyden suon ja sen ympäristön välillä ja osalla suon ojittamatonta alaa esiintyy kuivahtamista ja muutoksia suon kasvillisuudessa.

### Säännösten taustaa

Hallituksen esityksessä ympäristönsuojelulain muuttamisesta (HE 214/2013 vp) on yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu, että luonnonarvoilla – joita ei saa turmella – tarkoitettaisiin Suomen lajien ja luontotyypp-

pien uhanalaisuusselvityksissä uhanalaisiksi arvioituja lajeja ja luontotyypppejä. Niiden esiintyminen toiminnan suunnitellulla sijoituspaikalla voisi muodostaa toiminnan sijoittamisesteen, jos esiintymän arvioitaisiin olevan valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävä. Laissa tarkoitettu merkittävä luonnonarvo tarkoittaisi käytännössä pääsääntöisesti useamman kuin yhden uhanalaisen lajin tai luontotyypin esiintymistä toiminnan suunnitellulla esiintymispaikalla.

Hallituksen esityksen mukaan säännös on tarkoitettu sovellettavaksi valtioneuvoston 30.8.2012 tehdyssä periaatepäätöksessä soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta määriteltyjen, soiden luonnontilaisuuteen liittyvien suuntaviivojen sekä kansallisen energia- ja ilmastostrategian turvetuotannon kohdentamista koskevien linjausten kanssa yhteensopivalla tavalla. Valtioneuvoston periaatepäätökseen sisältyvän luonnontilaisuusluokittelun 0—2 luokan soiden osalta säännös ei tulisi sovellettavaksi.

Ympäristövaliokunnan mietinnössä 3/2014 vp on todettu, että Suomen soiden ja turvemaiden käytön ja suojelun kokonaisuutta linjataan valtioneuvoston periaatepäätöksessä, joka on hyväksytty 30.8.2012. Soiden ja turvemaiden käytön kohdentamiseen käytetään periaatepäätöksen linjauksen mukaisesti apuna kuusiportaista luonnontilaisuusasteikkoa ja siihen liittyviä käyttösuosituksia. Valiokunta korosti, että periaatepäätöksen liitteenä olevan yleissuosituksen mukaan yleisenä tavoitteena on turvetuotannon kohdentaminen luokkien 1 ja 0 soille.

## Saatu selvitys

### *Omassuon luonnontilaisuuden arvioimisperusteista*

Seutukuntajaon mukaan Euran kunta kuuluu Rauman seutukuntaan. Soidensuojelutyöryhmän ehdotuksessa soidensuojelun täydentämiseksi (YMETrin raportteja 26/2015) on esitetty ojittettujen soiden osuus eri seutukunnittain. Rauman seutukunnan ojittettujen soiden osuus on 80 % seutukunnan suoalasta. Suojellun suon osuus on 7 % Rauman seutukunnan suoalasta.

Omassuo on suoyhdistelmätyypiltään kilpikaidas. Kilpikaitaat on luokiteltu Etelä-Suomessa silmälläpidettäviksi (NT). Lupahakemukseen liitetyn kasvillisuusselvityksen mukaan Omassuon suunnitellulla turvetuotantoalueella on monia luontotyypppejä. Noin 31 hehtaarin ojittamattomalla suolla on keidasrämettä, jossa kasvaa kitukasvuisia mäntyjä kermien päällä. Niiden välissä on lyhytkorsipintoja ja allikoita, joista osa on varsin vetisiä. Osa alueesta lukeutuu puolestaan rahkarämeeksi, jossa ei ole selviä välipintoja vaan pienikasvuista kanervaa, hillaa, suokukkaa ja muita suolajeja. Suon avo-osuus on pitkälti rahkanevaa, josta puusto puuttuu kokonaan. Lajisto on muuten samanlaista kuin rahkarämeellä.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemien maastokäyntien perusteella ojittamattoman suoalueen luonnontila ja vesi-

talous eivät ole ympäröivien suonreunuksien ojituksen vuoksi merkittävästi muuttuneet. Suon vesitalous on säilynyt ydinosaan erittäin hyvänä ja kasvillisuus on edustavaa. Varsinainen suo-osa on säilynyt ennallaan ja arvokkaimpien ydinalueiden suokasvillisuudessa ei ole tapahtunut muutoksia suon reunavyöhykettä lukuun ottamatta. Keidassuon laiteella puuvartisten kasvien osuus on lisääntynyt.

Omassuo on uusi turvetuotantoalue. Ympäristönsuojelulain 13 §:n tavoitteena on osaltaan toteuttaa tavoitetta kohdentaa turvetuotanto ojitetuille tai luonnontilaltaan muuten merkittävästi muuttuneille soille. Säännöksen tavoitteena on tehdä mahdolliseksi muidenkin kuin luonnonsuojelulla suojeltujen luonnonarvojen huomioon ottaminen lupaharkinnassa. Koska ympäristönsuojelulaki on päästölaki, ei toiminta-alueen luonnonarvoja, jotka menetettäisiin tuotantokentän sijoittamisesta johtuvan fyysisen muutoksen vuoksi, ole aiemmin voitu lupaharkinnassa ottaa huomioon.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen 30.8.2012 mukainen luonnontilaisuusasteikko on erityisesti tarkoitettu maakuntakaavoituksen apuvälineeksi. Se täsmentää valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa tarkoitettua soiden luonnontilaisuuden muutosta. Asteikolla kuvataan suon vesitalouden ja kasvillisuuden muuttuneisuutta. Molemmat tekijät vaihtelevat todellisuudessa liukuvasti, vaikka asteikossa vaihtelu on jaettu kuuteen luokkaan (0-5). Tästä johtuen luokkien välillä esiintyy väistämättä rajatapauksia.

Ympäristöministeriön oppaassa ”Suot ja turvemaat maakuntakaavoituksessa” (Suomen ympäristö 7/2015) todetaan, että seudun suoluonnon tilan huomioon ottamiseksi selvitetään seudun ojitettujen soiden osuus suoalasta. Ojitustilanne on luonnontilaisuusluokitusta täydentävä yleisen luonnonarvon tekijä. Nollatasona pidetään 60–75 %:n ojitusastetta. Sitä korkeammat seudulliset ojitusasteet lisäävät ja alhaisemmat heikentävät yksittäisen suon yleistä luonnonarvoa 0-tasoon nähden. Kansallisen suostrategian mukaan ojitustilanne otetaan huomioon luonnontilaisuusluokkien 2 ja 3 yleisen luonnonarvon tarkastelussa.

| Ojitettujen soiden osuus seutukunnan suoalasta | Vaikutus yksittäisen suon yleiseen luonnonarvoon |
|------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| > 85 prosenttia                                | lisää ++                                         |
| 75 – 85 prosenttia                             | lisää +                                          |
| 60 – 75 prosenttia                             | 0-taso/ei vaikutusta                             |
| < 60 prosenttia                                | vähentää -                                       |

Soiden rajauksen toteuttamisesta ei ole yhteisesti sovittuja rajausohjeita ja yleisesti hyväksyttyjä periaatteita. Luonnontilaisuusluokat ovat osin keino-tekoisia rajauksia, eikä kaikkia soita voida sijoittaa yhteen tiettyyn luokkaan. Erityisen haasteellisia ovat kahden luokan väliselle rajapinnalle sijoittuvat suoaltaat. Suon kasvillisuudessa, ojituksessa ja vesitaloudessa voi olla piirteitä useasta luokasta.

Mikäli luonnonarvot on otettu huomioon lainvoimaisessa maakuntakaavassa tai lainvoimaisessa, oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ja toiminta sijoittuu mainitussa kaavassa sille varatulle alueelle, ei ympäristönsuojelulain 13 § tule sovellettavaksi. Omassuon tapauksessa ei maakuntakaavassa ole luonnonarvoja huomioitu, eikä yleiskaavaa alueella ole.

*Pesimälinnusto-, viitasammakko-, päiväperhos- ja sudenkorentoselvitys*

Lupahakemuksen liitteenä olevan ”Euran Omassuon pesimälinnusto-, viitasammakko-, päiväperhos- ja sudenkorentoselvityksen 2014” mukaan tutkimusalueen linnusto on hyvin tavanomaista lajistoltaan. Maastotöiden aikana alueelta kirjattiin 23 lajin reviiri, joista teeri, käenpiika ja isokäpylintu ovat huomionarvoisia lajeja. Teeri on EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji ja isokäpylinnan tavoin myös Suomen erityisvastuulaji. Lisäksi se on käenpiikan ohella valtakunnallisessa uhanalaisuusluokituksessa silmälläpidettävä (NT). Rajauksella pesi 89 paria, joten kokonaistiheys neliökilometriä kohden on 86 paria, mikä on tyypillisen vähäinen lukema vaatimattomilla suoalueilla. Metsämaiden perustiheys on yleensä 100–200 paria ja rehevissä lehdoissa se voi kohota jopa 400–600 pariin neliökilometriä kohden. Omassuon tutkimusalueella ei ole sellaisia linnustollisia arvoja, joita tulisi erityisesti huomioida maankäytön suunnittelussa.

Tutkimusalueen päiväperhoslajisto osoittautui suoalueiden osalta erittäin niukaksi, sillä teiden ulkopuolella havaittiin vain muutama kangasperhonen ja määrittämätön hopeatäplälaji sekä yksi suokeltaperhonen. Pohjoisosan tielinjauksen varrella havaittiin lajistoa melko monipuolisesti. Kaikki havaitut lajit ovat kuitenkin hyvin yleisiä. Kohdelajeina pidettyjä muurainhopeatäplää ja rämekylmänperhosta ei havaittu ollenkaan, eikä niiden esiintyminen ole todennäköistä. Tutkimusalueella ei ole sellaisia päiväperhosiin liittyviä arvoja, joita pitäisi huomioida erityisesti maankäytön suunnittelussa.

Tutkimusalueen sudenkorentolajisto oli hyvin niukkaa, sillä maastotöiden aikana alueelta löydettiin vain kuusi lajia ja 25 yksilöä. Kaikki lajit ovat hyvin tavanomaisia. Kohdelajeina pidettyjä direktiivin mukaisia lampikorentoja ei kuitenkaan havaittu, eikä myöskään alueellisesti harvinaisia suolajeja, hoikka- ja aapakiiltokorentoa. Tutkimusalueella ei ole sellaisia sudenkorentoihin liittyviä arvoja, joilla olisi vaikutusta maankäyttöön.

Tutkimusalueella ei havaittu yhtään viitasammakkoa maastotöiden aikana. Soidinhavaintoja ei myöskään tehty, eikä missään havaittu kutua. Alueella ei ole lajille soveliaista tyypillistä elinympäristöä. Tutkimusalueella ei ole myöskään liito-oraville soveliaita elinympäristöjä mainittavasti, joten lajia ei tarvitse erityisesti huomioida maankäytön suunnittelussa.

Hakijan toimittamissa luontoselvityksissä ei ilmene sellaisia valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittäviä luonnonarvoja, joiden turmeltumista turvetuotantohanke Omassuolla aiheuttaisi.

## Omassuon uhanalaiset perhoset

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnosta käy ilmi, että ”HERTTA Eliölajit” -tietokannan mukaan alueella esiintyy vuoden 2010 uhanalaisuusluokituksen mukaisista uhanalaisista perhoslajeista luumittari VU (*Aspitates gilvaria*), rämekarvajalka VU (*Gynaephora selenitica*) rämelehtimittari VU (*Scopula virgulata*), kihokkisulkanen VU (*Buckleria paludum*) sekä silmälläpidettävistä NT muurainhopeatäplä (*Boloria freija*).

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on luonnontilaisuusluokitusta koskevan lausuntonsa liitteenä toimittanut uutta tietoa Omassuon uhanalaisista perhosista. Tiedot käsittävät Suomen Perhostutkijain Seuran kolmen jäsenen kesällä 2016 tekemiä havaintoja, joita elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pitänyt luotettavina. Vuoden 2010 uhanalaisuusluokituksen mukaisista uhanalaisista perhoslajeista Omassuolta havaittiin suoventhokas EN (*Nola karelica*), rämekarvajalka VU (*Gynaephora selenitica*), luumittari VU (*Aspitates gilvaria*), rämelehtimittari VU (*Scopula virgulata*) ja kihokkisulkanen VU (*Buckleria paludum*). Lisäksi Omassuolta tavattiin uhanalaisuusluokituksessa silmälläpidettäväksi (NT) luokiteltu suoamukääräinen (*Clepsid pallidana*).

Suoventhokkaalla on kesän 2016 havaintojen perusteella vahva esiintymä suolla. Laji on uhanalaisluokituksessa (2010) erittäin uhanalainen (EN) eli laji on vaarassa hävitä Suomen luonnosta. Laji on erityisesti suojeltava Suomen kansainvälinen vastuulaji. Lounais-Suomesta lajista on viimeaikaisia havaintoja Omassuon lisäksi vain Puurijärvi-Isosuon kansallispuistosta ja Merikarvialta. Suoventhokkaan tyypillistä elinympäristöä ovat rämeiden suurivarpuisten, saraikkoisten ja suomuurainta kasvavien rahkasammalalueiden mosaiikki. Toukka elää muuraimella, suokukalla ja juolukalla. Toukkakehitys kestää poikkeuksellisen pitkään. Toukka talvehtii kaksi kertaa ollen täysikasvuinen vasta kolmannen elinvuotensa kesäkuussa. Aikuisia tavataan lennossa lyhyen aikaan kesäkuun lopulla ja heinäkuun alussa.

Rämekarvajalka on Suomessa vaarantunut (VU) laji. Sen esiintyminen Omassuolla on ollut tiedossa jo pitkään. Rämekarvajalka on Etelä-Suomen avoimien soiden perhonen. Lajin pohjoisimmat löydöt ovat Eurajoelta ja Mäntyharjulta sekä Hartolasta. Aikuiset perhoset ovat liikkeellä toukokuun lopussa ja kesäkuun alussa. Toukka elää muun muassa suokukalla, juolukalla ja kanervalla. Laji suosii paahteisia allikkosoita, ja on epäilty, että rahkasammal suojaa lajia hometartunnoilta.

Luumittari on luokiteltu vaarantuneeksi (VU). Se esiintyy Omassuolla, mutta ei ole siellä kovin runsas. Lajia voidaan pitää erittäin vaativana suolajina, joka suosii saraikkoisia soita ja häviää tunnetusti ojituksissa erityisen nopeasti. Lajin levinneisyys ulottuu Keski-Pohjanmaan eteläosiin. Laji on Suomessa yleisimmillään lännessä. Perhonen viihtyy parhaiten soiden lyhytkortisilla, paahteisilla ja nevamaisilla kohdilla. Toukka elää monilla tavanomaisilla suokasveilla ja se talvehtii pienenä.

Vaarantunut (VU) rämelehtimittari esiintyy harvinaisena Etelä-Suomen soilla. Lajilla on Omassuolla vahva esiintymä. Perhonen on parhaaseen lentoaikaansa suolla melko runsas. Kyseessä on lajin läntisten esiintymien pohjoisimpia havaintopaikkoja. Lajin levinneisyyden pääpainopisteet ovat olleet Hangon seudulla ja Kymenlaaksossa. Laji viihtyy erityisesti melko avoimilla rämeillä. Toukka elää muun muassa mustikalla ja muilla varvuilla ja talvehtii keskenkasvuisena.

Vaarantunut (VU) kihokkisulkanen esiintyy melko runsaana Omassuon avoimen keskiosan märillä kuljukohdilla. Lajia esiintyy Suomessa harvinaisena etenkin maan länsiosissa Etelä-Pohjanmaalle asti. Lajin vahvimmat alueet ovat Kaakkois-Suomessa, Satakunnassa ei ole juurikaan havaintoja. Toukka elääkin kihokeilla. Laji vaatii paljasta maanpintaa ja runsaasti kihokkeja, ja se on hyvän kihokkisuoindikaattorilaji.

Silmälläpidettävä (NT) suoamukääriäinen esiintyy runsaana Omassuon avoimessa keskiosassa. Suoamukääriäinen esiintyy Suomen eteläosissa aina Vaasaan saakka. Erillispopulaatiota on Salpauselän lentokentillä. Alkuperäisen arolajin elinympäristöjä ovat rämeiden lisäksi kedot ja nummet. Toukan ravintokasveiksi mainitaan ketomaruna, jäkkärät ja kultapiisku, mutta rämeellä ravintokasvi on jokin muu toistaiseksi tuntematon laji.

Silmälläpidettävä (NT) muurainhopeatäplä on Etelä-Suomessa voimakkaasti harvinaistunut päiväperhonen, joka on menettänyt jalansijansa Etelä-Suomessa lähinnä ilmastomuutoksen myötä ja hävinnyt muun muassa Kotka-Pyhtään laajoilta suojelusoilta Kymenlaaksosta. Laji indikoi Etelä-Suomessa soiden luonnontilaa ja hyvää laatua. Lajilla on ollut esiintymiä Varsinais-Suomessa Liedossa ja Mynämäellä 2013–2015, ja sitä on tavattu myös Omassuolla.

## Johtopäätös

Hakijan teettämässä luontoselvityksissä ei Omassuon alueelta löydetty uhanlaista lajistoa. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on kuitenkin toimittanut aluehallintovirastolle saamiaan tietoja kesällä 2016 tehtyjen täydentävien kartoitusten tuloksista. Aluehallintovirasto pitää tehtyjä kartoituksia luotettavina. Kartoitusten mukaan Omassuolla esiintyy yhteensä viisi Suomen uhanalaisluokituksessa (2010) uhanalaiseksi luokiteltua perhoslajia, joista suovenhokas on erittäin uhanalainen (EN). Alueen perhoslajisto kuvastaa Omassuon luonnontilaisen, noin 31 hehtaarin laajuisen osan, laatua ja merkitystä suolajiston elinympäristönä. Merkitys on huomattava, vaikka aluetta ympäröivät ojitetut suoalueet. Perhoslajiston perusteella voidaan päätellä, että Omassuon ojitukset eivät ole merkittävästi tai ollenkaan muuttaneet ojitettomien alueiden luonnontilaa.

Suoelinympäristöjen määrän vähenemisen ja laadun heikentymisen lisäksi suoelinympäristöjen pirstoutuminen on lisääntynyt. Pirstoutuminen merkitsee muun muassa jäljellä olevien, suolajeille sopivien elinympäristöjen välisten etäisyyksien kasvamista. Riittävän kokoisten luonnontilaisten soiden ja soiden osien säilyminen on erittäin merkittävää lajiston leviämisen kan-

nalta. Euran luonnontilaisilla soilla, Omassuo mukaan lukien, on huomattava merkitys, jotta Turun ja Salon pohjoispuolella olevien laajempien suokokonaisuuksien eteläinen lajisto pystyy levittäytymään Varsinais-Suomesta Pohjanmaalle ja päinvastoin.

Aluehallintovirasto katsoo, että Omassuon itäinen suoallas kuuluu luonnontilaisuusluokituksen luokkaan 3, kun otetaan huomioon suon kuivatuksen, kasvillisuuden ja vedenpinnan tilanne sekä se, että Rauman seutukunnan ojitettujen soiden osuus on 80 % seutukunnan suoalasta. Aluehallintovirasto katsoo myös, että Omassuon luonnontilan muutos ei ole merkittävä, sillä vaikka suolla on myös ojitettuja osia ja ojitus estää pääosin hydrologisen yhteyden suon ja sen ympäristön välillä, ei ojittamattomalla alalla esiinny kuivahtamista tai muutoksia suon kasvillisuudessa. Näin ollen turvetuotannon sijoittamista koskeva ympäristönsuojelulain 13 § on tullut sovellettavaksi.

Omassuon perhoslajisto on alueellisesti merkittävä ja se muodostaa alueellisesti merkittävän luonnonarvon, jota lisää suon sijainti laajasti ojitetulla Rauman seutukunnan alueella Varsinais-Suomen ja Pohjanmaan laajempien suokokonaisuuksien välissä.

Hakemuksen muutoksen jälkeen suunnitellun tuotantoalueen pinta-ala on noin 52 ha. Ojittamatonta aluetta pinta-alasta on noin 31 ha ja ojitettua noin 21 ha. Aluehallintovirasto katsoo, että ojitetun alueen ottaminen tuotantoon aivan ojittamattoman alueen vieressä muuttaisi ojittamattoman alueen vesitasetta ja luonnontilaa siten, että toimenpide myös tältä osin aiheuttaisi Omassuon merkittävän luonnonarvon turmeltumista.

Koska hakemuksessa tarkoitettu turvetuotanto Omassuolla merkitsee toiminta-alueen fyysistä muuttamista tavalla, joka aiheuttaisi alueellisesti merkittävän luonnonarvon turmeltumista, hakemus on hylätty. Tämän vuoksi ei ole tarpeen arvioida muita luvan myöntämisen edellytyksiä.

## **VASTAUS LAUSUNTOIHIN, MUISTUTUKSIIN JA MIELIPITEISIIN**

Koska hakemus on hylätty, ei enempi vastaaminen annettuihin lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin ole tarpeen.

## **SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET**

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 13 §

## **KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN**

Käsittelymaksu on 13 060 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1092/2013) liitteen maksutaulukon mukaan vuonna 2014 ja 2015 vireille tulleesta 50–150 hehtaarin tuotantoalueen ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 13 060 euroa. Asetuksen 4 §:n mukaan myönteisestä ja kielteisestä julkisoikeudellisesta päätöksestä peritään samansuuruinen maksu.

## **PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN**

**Päätös**      A. Ahlström Kiinteistöt Oy

### **Jäljennös päätöksestä**

Euran kunta  
Euran kunnan ympäristönsuojeluviranomainen  
Euran kunnan terveydensuojeluviranomainen  
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköisesti)  
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / kalatalousviranomainen (sähköisesti)  
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

### **Ilmoitus päätöksestä**

Asianosaisille, joille on lähetetty lupahakemuksesta erityistiedoksianto listan dpoESAVI-6011-2015 mukaan ja niille, jotka ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet.

### **Ilmoittaminen ilmoitustauluilla, internetissä ja lehdessä**

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueen ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Euran kunnan virallisella ilmoitustaululla. Päätös julkaistaan aluehallintoviraston internetsivuilla osoitteessa [www.avi.fi/lupa-tietopalvelu](http://www.avi.fi/lupa-tietopalvelu).

Tieto päätöksestä julkaistaan Satakunnan Kansa -nimisessä lehdessä.

**MUUTOKSENHAKU**

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

**Liite**

Valitusosoitus

Kristiina Toivila

Ville Salonen

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvokset Kristiina Toivila ja Ville Salonen. Asian on esitellyt Ville Salonen.

## VALITUSOSOITUS

**Valitusviranomainen** Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

**Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **10.4.2017**.

**Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

**Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)

**Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

## Valituksen toimittaminen

**Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.** Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

## Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot

|               |                                |
|---------------|--------------------------------|
| käyntiosoite: | Korsholmanpuistikko 43, 4. krs |
| postiosoite:  | PL 204, 65101 Vaasa            |
| puhelin:      | 029 56 42780                   |
| faksi:        | 029 56 42760                   |
| sähköposti:   | vaasa.hao@oikeus.fi            |
| aukioloaika:  | klo 8–16.15                    |

**Oikeudenkäyntimaksu** Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.